

Jomfruland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Jomfruland nasjonalparkstyre
Møtested:	Formannskapssalen, Kragerø rådhus
Dato:	07.09.2026
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

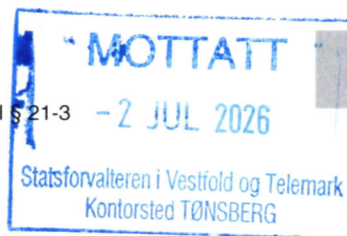
	Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	ST 34/2026	Godkjenning av innkalling		
	ST 35/2026	Godkjenning av protokoll		
Referatsaker (RS), s. 4	RS 37/2026	Nabovarsel - Jomfruland nasjonalpark - Kragerø 29/5 - Hovedveien 164 - riving av eksisterende fuglestasjon med anneks - oppføring av ny fuglestasjon med anneks		2026/8576
	RS 38/2026	Avtale - 29/6 - Hasselgården - Jomfruland nasjonalpark - beiteavtaler i nasjonalparken		2026/2923
	RS 39/2026	Kopi - varsel om overtredelsesgebyr - Jomfruland nasjonalpark - mulig brudd på verneforskriften - ulovlig bruk av drone	X	2026/4375
	RS 40/2026	Kopi - vedtak om overtredelsesgebyr - Jomfruland nasjonalpark - mulig brudd på verneforskriften - ulovlig bruk av drone	X	2026/4375
	RS 41/2026	Møteprotokoll 080626 - Jomfruland nasjonalparkstyre - møteinnkallinger og protokoller 2026		2026/4033
Delegerte saker (DS), s. 36	DS 25/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - arrangement - Grenland Pokerrun		2025/8092
	DS 26/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - [REDACTED] [REDACTED] motorferdelse	X	2026/7422
	DS 27/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel - elektrisk sykkel	X	2026/8752
	DS 28/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel - elektrisk sykkel - [REDACTED]	X	2026/9088
	DS 29/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Kragerø 29/155 - Hovedveien 158 - motorferdsel - frakt av byggmateriale		2026/8650
	DS 30/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Hovedveien 133 - 29/323 - motorferdsel		2026/8993
Styresaker (ST), s. 66	ST 36/2026	Innstilling_Søknad om innsamling av rotskudd/stiklinger fra villeple i Jomfruland nasjonalpark	s. 66	2026/7151
	ST 37/2026	Innstilling_Søknad om bruksendring av sjøbua på Øitangen - Gbnr. 29/5	s. 70	2026/7718
	ST 38/2026	Saksfremlegg_ Jomfruland nasjonalparkstyre - Høringssvar regjeringens forslag til ny Oslofjordplan	s. 180	2026/8275
	RS 42/2026	Orienteringer		
	ST 39/2026	Eventuelt		

ST 34/2026 Godkjenning av innkalling
ST 35/2026 Godkjenning av protokoll

Nabovarsel

sendes til berørte naboer og gjenboere

Ved riving skal kreditorer med pengeheftelser i eiendommen varsles, pbl § 21-3

Nullstill

Til (nabo/gjenboer)

Jomfruland nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Pb 2076
3103 Tønsberg

Som eier/fester av:

Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.
29	5	-	-
Eiendommens adresse Hovedveien 168 3781 Jomfruland			

Tiltak på eiendommen:

Gnr. 29	Bnr. 5	Festenr. -	Seksjonsnr. -
Eiendommens adresse Jomfruland fuglestasjon, Hovedveien 164			
Postnr. 3781	Poststed Jomfruland		
Kommune Kragerø			
Eier/fester Jomfruland fuglestasjon			

Det varsles herved om

☒ Nybygg	☐ Anlegg	☐ Endring av fasade	☒ Riving
☐ Påbygg/tilbygg	☐ Skilt/reklame	☐ Innhegning mot veg	☐ Bruksendring
☐ Midlertidig bygning, konstruksjon eller anlegg	☐ Antennesystem	☐ Oppretting/endring av matrikkelenhet (eiendomsdeling) eller bortfeste	☐ Annet

Dispensasjon etter plan- og bygningsloven kapittel 19

☐ Plan- og bygningsloven med forskrifter	☐ Kommunale vedtekter	☐ Arealplaner	☐ Vegloven	Vedlegg nr. B -
---	--	--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------

Arealdisponering

Sett kryss for gjeldende plan

☒ Arealdel av kommuneplan ☐ Reguleringsplan ☐ Bebyggelsesplan

Navn på plan

Revidert kommuneplan for Kragerø kommune 2018 - 2030 arealdelen

Beskriv nærmere hva nabovarslet gjelder

Riving av eksisterende fuglestasjon med anneks
Oppføring av ny fuglestasjon med anneks
Se også vedlagt følgebrev og tegninger

Vedlegg nr.
Q - 1

Spørsmål vedrørende nabovarsel rettes til

Foretak/tiltakshaver

Jomfruland fuglestasjon/ Birdlife Norge avdeling Telemark

Kontaktperson, navn

Vidar Kristiansen

E-post

vkrist@online.no

Telefon

-

Mobil

99208216

Søknaden kan ses på hjemmeside:
(ikke obligatorisk):

-

Merknader sendes til

Eventuelle merknader skal være mottatt innen 2 uker etter at dette varsel er sendt.

Ansvarlig søker/tiltakshaver skal sammen med søknad sende innkomne merknader og redegjøre for ev. endringer.

Navn

L2 arkitekter v/ Jon Inge Bruland

Postadresse

Frognerveien 22

Postnr.

0263

Poststed

Oslo

E-post

jon.inge@L2.no

Vedlegg

Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra - til	Ikke relevant
Dispensasjonssøknad/vedtak	B	—	☒
Situasjonsplan	D	1 —	☐
Tegninger snitt, fasade	E	1 — 7	☐
Andre vedlegg	Q	1 —	☐

Underskrift

Sted

Oslo

Dato

26.06.26

Underskrift ansvarlig søker eller tiltakshaver

Gjentas med blokkbokstaver

Jon Inge Bruland

L2 ARKITEKTER

Varslingspliktige naboer

dato : 29.06.26
deres ref. :
vår ref. :
arkivkode :
saksbeh. : Bruland, 99293767

**Jomfruland fuglestasjon, G.nr. 29, b.nr. 5, Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
RIVNING AV EKSISTERENDE FUGLESTASJON MED ANNEKS/UTHUS
OPPFØRING AV NY FUGLESTASJON MED ANNEKS/UTHUS
FØLGEBREV NABOVARSEL**

Vedlegg Q1

På vegne av Jomfruland fuglestasjon/ Birdlife Norge avdeling Telemark oversendes herved nabovarsel for rivning av eksisterende fuglestasjon med anneks/uthus og oppføring av ny og større fuglestasjon med anneks/uthus på Øitangen på Jomfruland.

Kalkunhuset på Øitangen gård ble opprinnelig oppført i 1950. Kalkunhuset ble vesentlig ombygget og modernisert på dugnad i 1979-80 og tatt i bruk som lokaler for Jomfruland fuglestasjon. Uthus/ anneks ble bygget nytt i 1990. Bygningene framstår i dag med svært enkel standard, og har store utfordringer med mus i vegger og tak. Bygningene er også altfor små og trange i forhold til behovet fuglestasjonen har i dag. Det er ikke ståhøyde på loft og kun atkomst med stige. Behovet for større og teknisk oppgraderte erstatningsbygninger anses som prekær.

Søknaden omfatter følgende tiltak:

- Rivning av to eksisterende bygninger med grunnflate på ca. 50m² og 22m²
- Oppføring av nytt hovedhus på 120m² og nytt anneks/uthus på 50m² forbundet med et letak på 18m² med tre-platting under. Bygningene er plassert på tilnærmet samme sted som eksisterende bygninger. Hovedhus er snudd 90 grader i forhold til eksisterende bygg for å få mer direkte forbindelse med anneks/ uthus, og for å kunne ha solceller på sørvendt del av tak.

Planlagt bruk av bygningene:

- Overnatting i 5 soverom i hovedhus med inntil 10 sengeplasser. På bakkeplan er soverom HC-tilpasset. 2 bad i hovedhus. Bad på bakkeplan er HC- tilpasset.
- Kjøkken og stue på bakkeplan i hovedhus. Mindre sone for opphold også på plan 2.
- Lab/ arbeidsrom på bakkeplan i hovedhus.
- Egen hybel for feltarbeider i anneks med soverom, bad og mindre kjøkken.
- Tørke- og vaskerom samt lager og verksted i anneks.

Bygningene er utformet som enkle, rektangulære volumer med saltak forbundet med et tilnærmet flatt letak som gir god overdekning ved innganger til begge bygninger. Fasadene har også en enkel utforming inspirert av uthusene i området rundt uten å direkte kopiere disse.

L2 ARKITEKTER AS

A: Frognerveien 22,
0263 Oslo

T: +47 22 12 99 50
Org.nr: NO 943273553 MVA

E: post@L2.no
www.L2.no

Det er lagt vekt på at planløsningene er enkle og oversiktlige. Målsettingen er at de nye bygningene skal passe godt inn på Øitangen, og samtidig representere noe nytt på en forsiktig måte. Bygningene skal ha utvendig lektekledning av bestandige trematerialer i rødbrun farge, vinduer med utvendige belag av aluminium i rødbrun farge og tekking med rød takstein for å oppnå et minimum av vedlikehold.

Se vedlagte tegninger og 3d-skisse under.

3d-skisse

For spørsmål eller mer informasjon ta kontakt med L2 arkitekter v/ Jon Inge Bruland, tlf 99 293767, jon.inge@L2.no , eller Jomfruland fuglestasjon v/ Vidar Kristiansen, tlf 99208216, vkrist@online.no.

Eventuelle kommentarer til nabovarslet bes oversendt på mail i løpet av mandag 3.august 2026 til jon.inge@L2.no . Gi beskjed så snart som mulig hvis dere skulle trenge mer tid.

Med vennlig hilsen L2 Arkitekter AS

Jon Inge Bruland

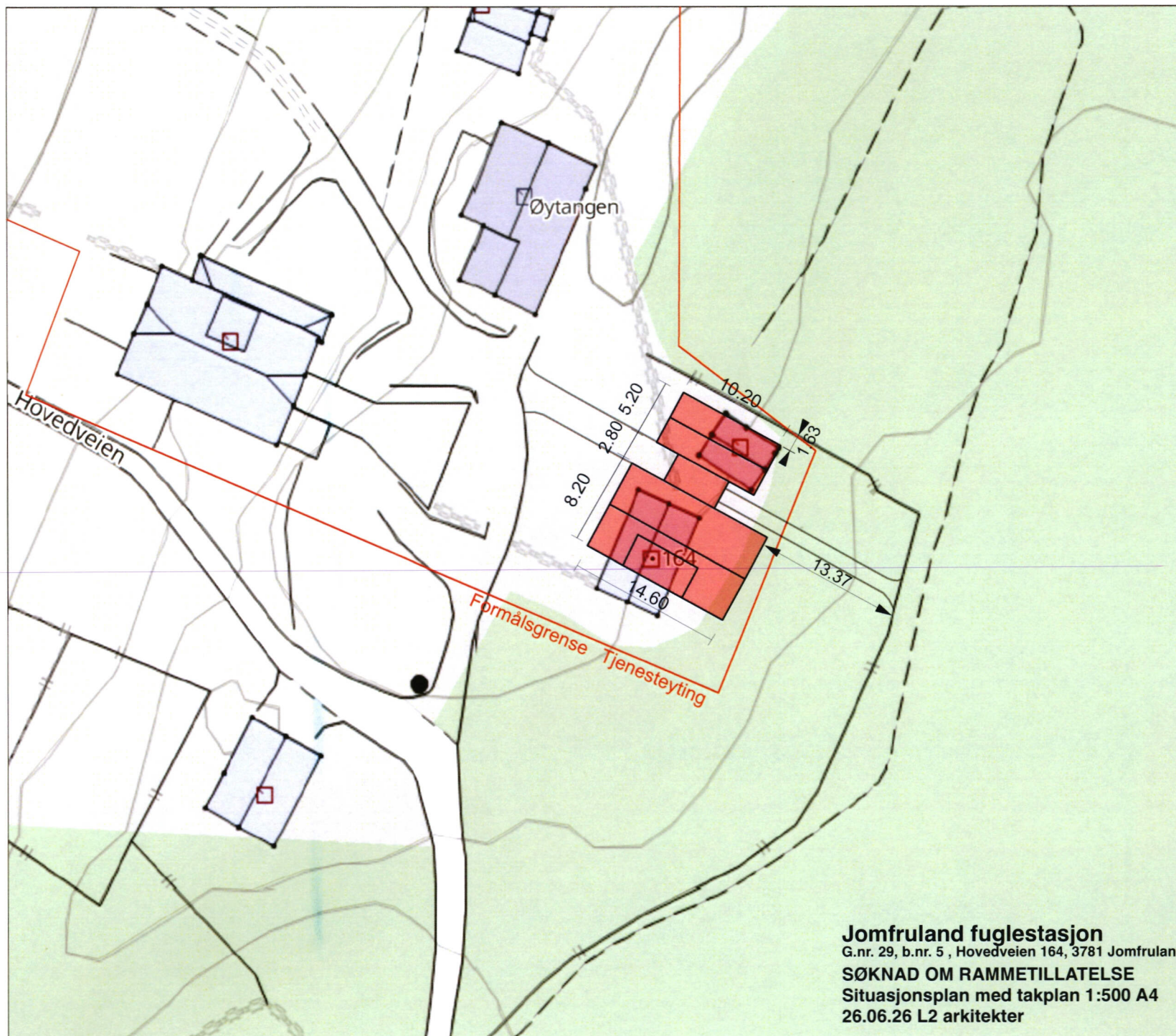
Ansvarlig søker

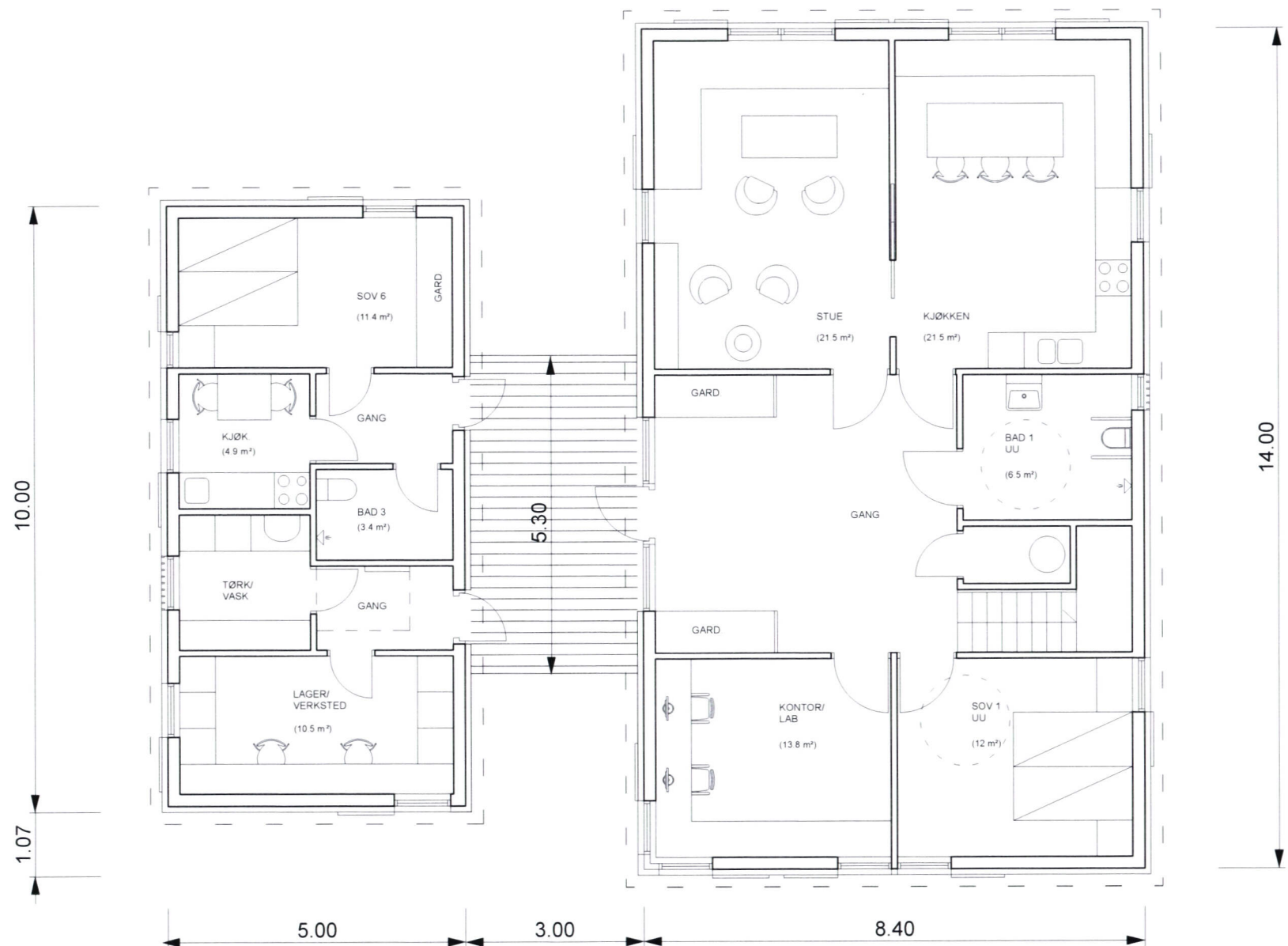
L2 ARKITEKTER AS

A: Frognerveien 22,
0263 Oslo

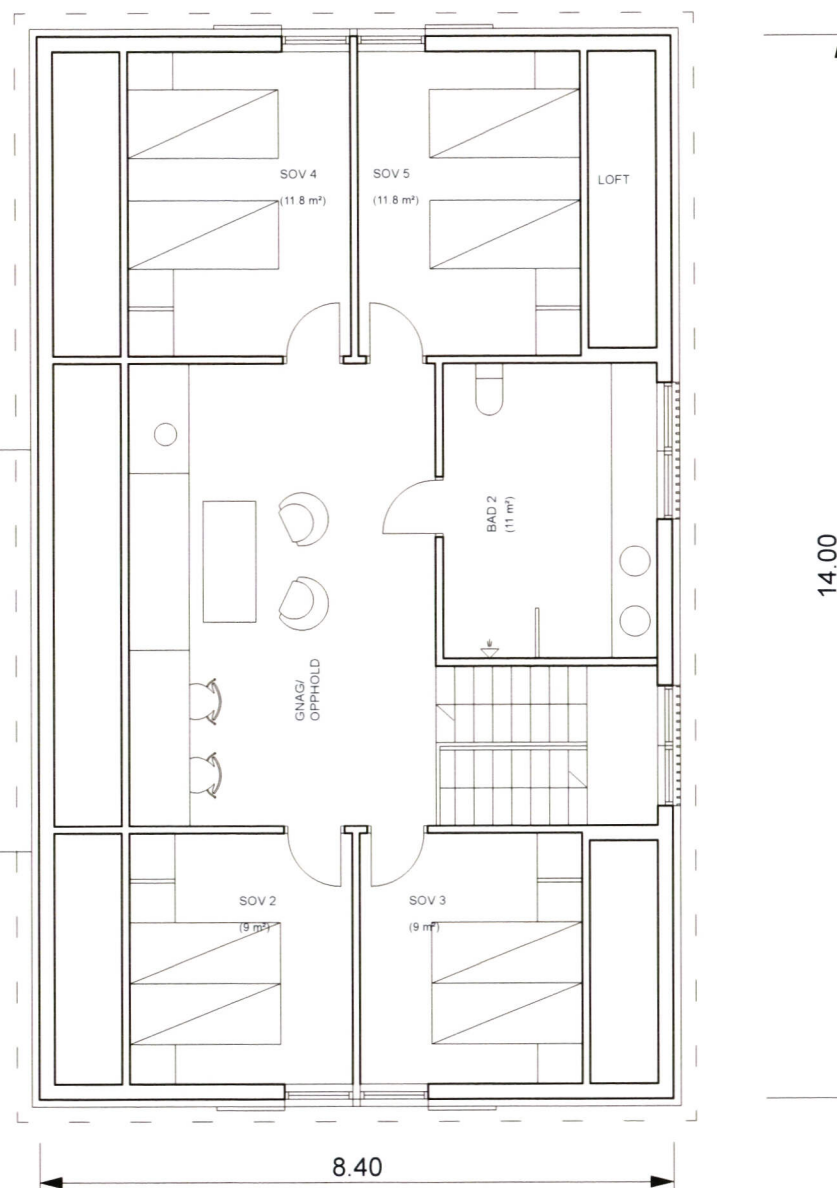
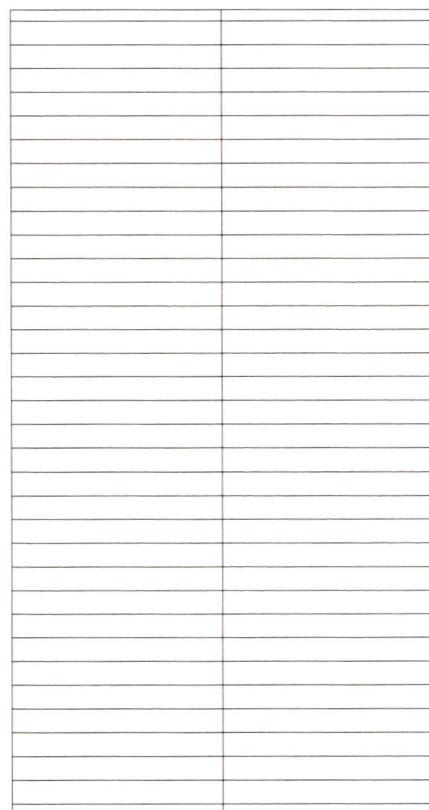
T: +47 22 12 99 50
Org.nr: NO 943273553 MVA

E: post@L2.no
www.L2.no

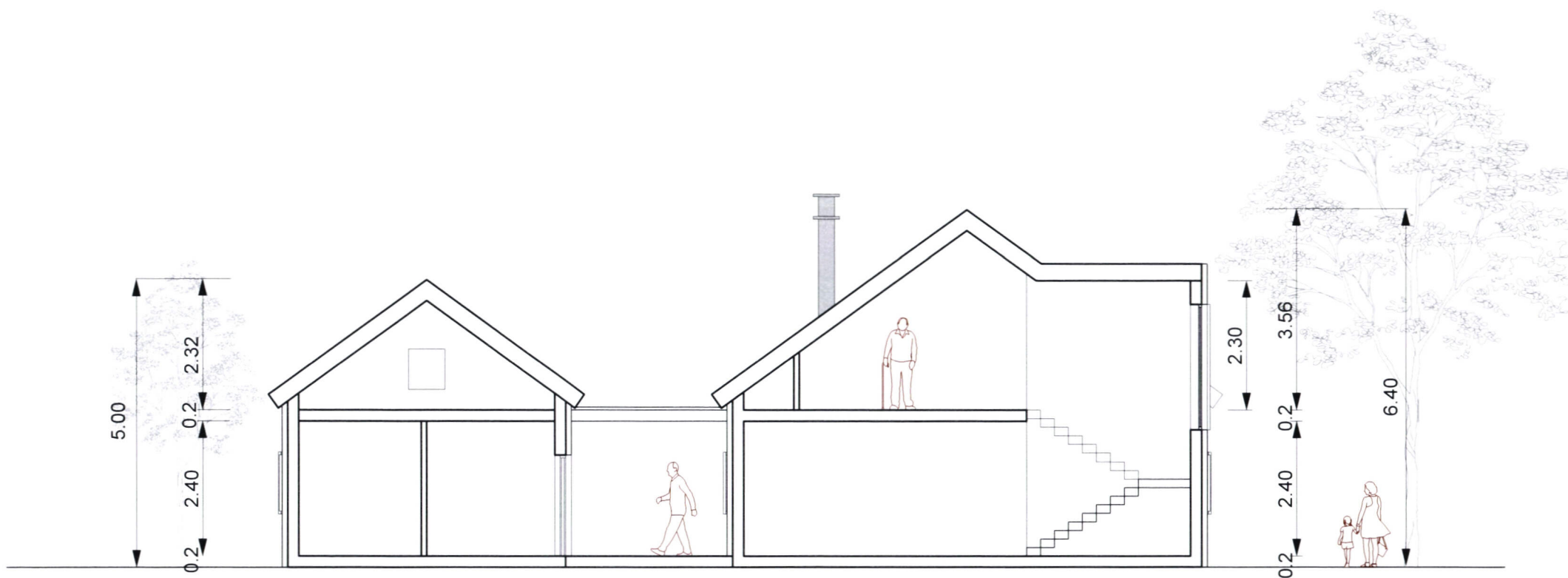

Jomfruland fuglestasjon
 G.nr. 29, b.nr. 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
 Plan 1 etg 1:100 A4
 26.06.26 L2 arkitekter

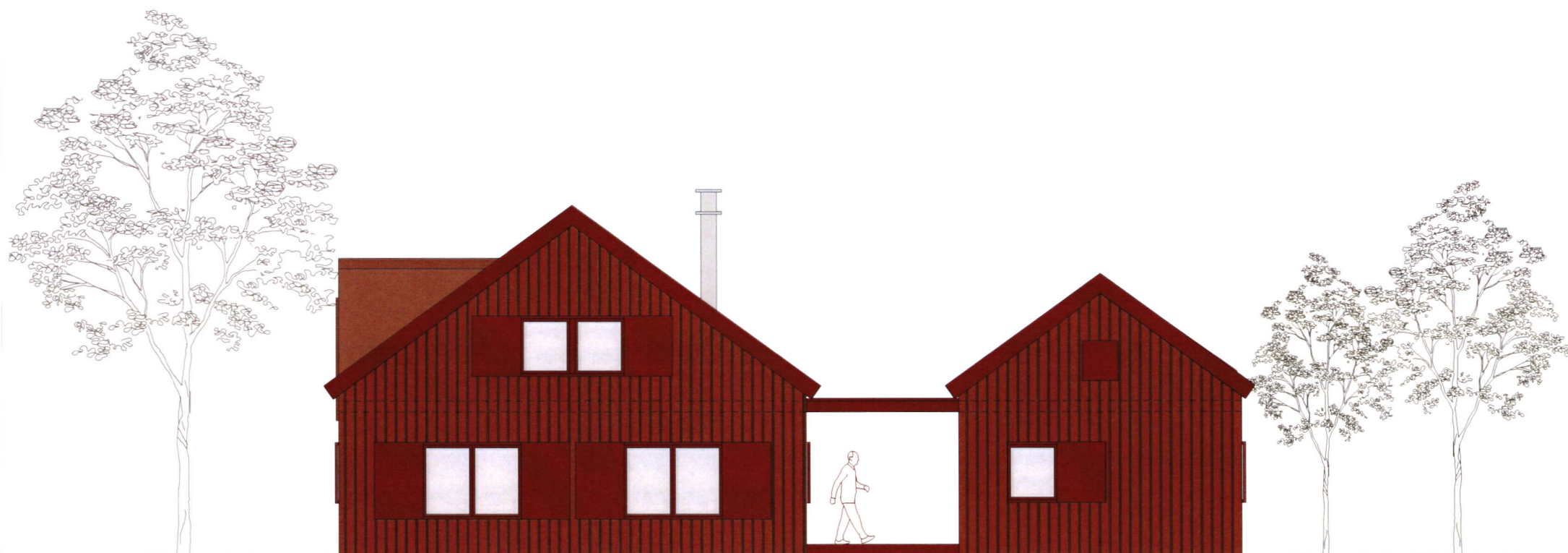
Jomfruland fuglestasjon
 G.nr. 29, b.nr. 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
Plan 2 1:100 A4
26.06.26 L2 arkitekter

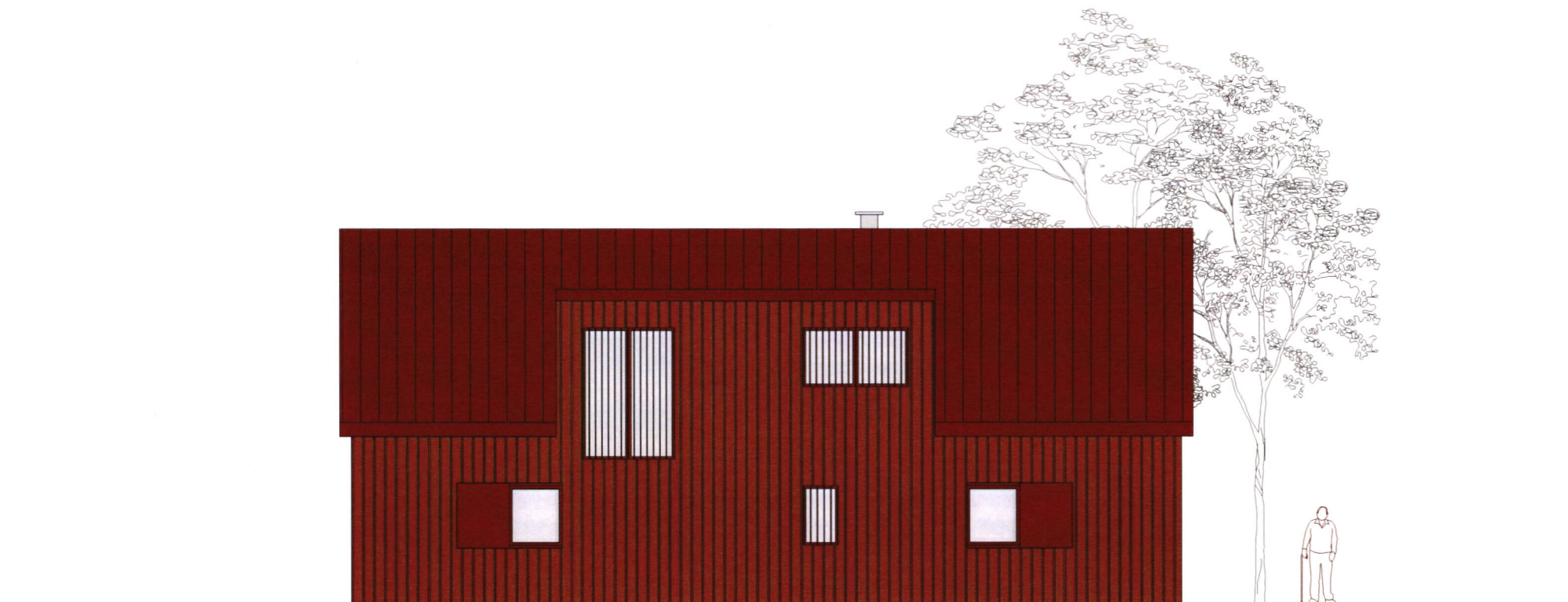
Jomfruland fuglestasjon
 G.nr. 29, b.nr. 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
 Snitt 1:100 A4
 26.06.26 L2 arkitekter

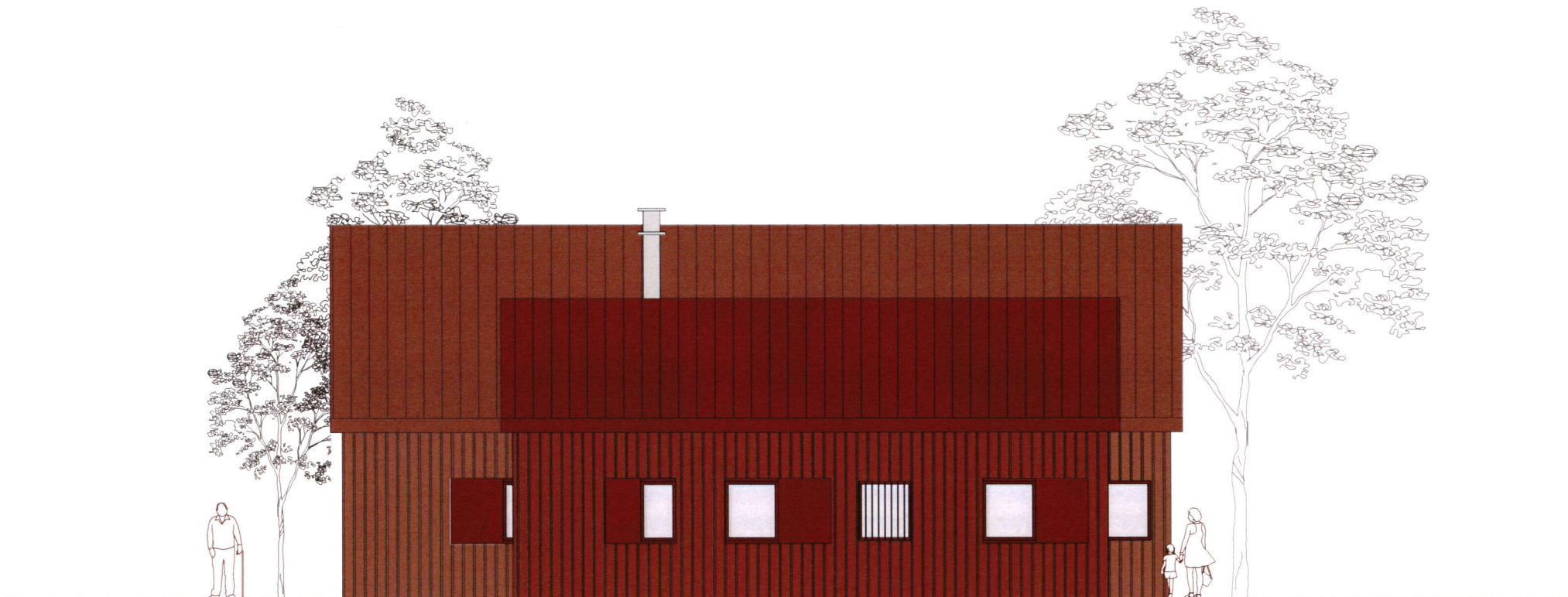
Jomfruland fuglestasjon
G.nr. 29, b.nr. 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
Fasade nord vest 1:100 A4
26.06.26 L2 arkitekter

Jomfruland fuglestasjon
G.r.r. 29, b.n 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
Fasade sør øst 1:100 A4
26.06.26 L2 arkitekter

Jomfruland fuglestasjon
G.nr. 29, b.nr. 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
Fasade sør vest 1:100 A4
26.06.26 L2 arkitekter

Jomfruland fuglestasjon
G.r. 29, b.n 5 , Hovedveien 164, 3781 Jomfruland
SØKNAD OM RAMMETILLATELSE
Fasade nord øst 1:100 A4
26.06.26 L2 arkitekter

Avtale om beiterett på gbnr. 29/6 i Jomfruland nasjonalpark

mellom

Jomfruland nasjonalparkstyre (forvaltningsmyndighet) og gbnr. 29/6 - Hasselgården

1. AVTALEN OMFATTER:

Areal: 63 daa i arealkategoriene innmarksbeite, skog og overflatedyrket mark. Arealet omfatter Hasselgårdens eiendom i Jomfruland nasjonalpark i eikeskogen og Holmsløkka, jf. kartskisse i pkt. 8.

Avgrensninger i terrenget: Ingen

Dyretall: Vurderes ut fra beitegrunnlag.

Beitesesong fra/til: 15. mai. til 15. oktober.

2. AVTALEPERIODE

Jomfruland nasjonalparkstyre disponerer beitearealet for en periode på 10 år gjeldende fra og med beitesesongen 2026 med automatisk forlengelse for ett år om gangen etter den tid.

Forvaltningsmyndigheten disponerer beiteretten, men forbeholder seg retten til å benytte husdyr fra innleide besetninger, innenfor rammen av verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Jomfruland nasjonalparkstyre kan videre inngå som part i ev. fellesbeiteavtale sammen med øvrige rettighetshavere på Jomfruland.

Retningslinjer for bruk, slått og beite følger av verneforskriften, forvaltningsplan og gjeldende skjøtselsplaner for Jomfruland nasjonalpark.

Det skal kun beites med småfe, avhorna storfe, kastrat og kuer.

3. OPPSIGELSE AV AVTALEN

Avtalen kan sies opp skriftlig av alle parter i forkant av den enkelte beitesesong, innen 31.12 med virkning fra påfølgende år. Oppsigelsen sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre, som orienterer de øvrige avtalepartene.

4. ETABLERING AV INSTALLASJONER OG GJERDER

Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten har rett til å sette opp nødvendige, midlertidige installasjoner av hensyn til sikkerhet og dyrevelferd innenfor rammene av verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten, har tillatelse til å etablere nødvendige gjerder i beiteområdet. Forvaltningsmyndigheten bærer kostnad ved etablering og vedlikehold.

5. AVGRENSING AV BEITEOMRÅDE MOT BYGNINGER

5. TILSYN OG SANKING

6. GODTGJØRELSE FOR LEIE AV BEITERETT

7. TVISTER

8. KART

7

29/58

29/92

72,47 m

158,04 m

29/5

29/60

109,78 m

29/124

85,42 m

65,98 m

Areal: 62585,82 m²/52

Omkrets: 1,31 km

29/6

68,78 m

29/26

51,64 m

75,04 m

29/80

101,61 m

62,94 m

29/304

78,44 m

90,14 m

9/307 Nordgarden

Østre S

9. DATO OG SIGNATUR

19-08-2020
 Kari Nicolaysen

Eirik Johansen Dobbedal

Kari Nicolaysen
 Hasselgården

Eirik Johansen Dobbedal,
 nasjonalparkforvalter
 Jomfruland nasjonalparkstyre
 (for forvaltningsmyndigheten)

Trondheim, 01.07.2026
Unntatt offentlighet: Offl. § 24 andre ledd

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/4312

Saksbehandler:
Helene Mokkelbost

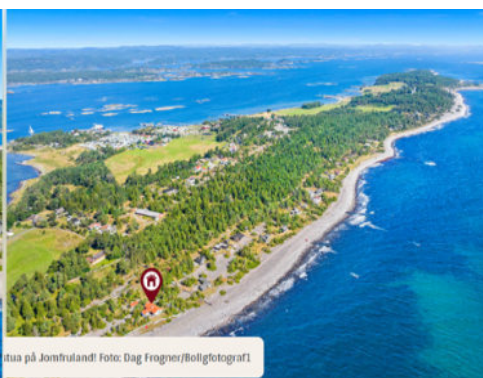
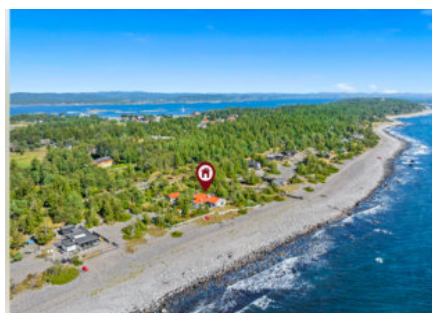
Varsel om overtredelsesgebyr

Miljødirektoratet varslers at vi vurderer å gi [REDACTED] et overtredelsesgebyr på 15 000 kroner for brudd på forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 10 andre ledd.

Bakgrunn for varselet

Forvaltningsmyndigheten for Jomfruland nasjonalpark har oppdaget at [REDACTED] har benyttet drone til å ta bilder som er benyttet i en boligannonse. Dronebruken har skjedd inne i nasjonalparken.

Utsiaveien 51 markert med grå prikk. Verneområdet markert som skravert grønt område.

Kart som viser verneområdets avgrensning mot fotograferte eiendom, og de bilder som er tatt ved bruk av drone [REDACTED]

Jomfruland nasjonalpark ble opprettet ved forskrift av 16.desember 2016. Formålet med nasjonalparken er bl.a. *å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep, se § 1 første ledd.*

Verneforskriften for nasjonalparken gir bestemmelser som regulerer aktivitet og tiltak i området, og etter forskriften § 10 andre ledd er bruk av drone forbudt. Forvalter for nasjonalparken tilskrev derfor [redacted] brev av 7.4.2026, redegjorde for forholdet og regelverket. [redacted] tok samme dag kontakt med forvalter bekreftet at han hadde tatt bildene, beklaget feilen, og opplyste at det var en glipp at regelverket ikke ble sjekket. Det ble videre opplyst at flyvningen ble gjennomført sensommeren 2025, trolig august.

Miljødirektoratet kan ilegge overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelsene i forskriften for Jomfruland nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 74 andre ledd bokstav a.

Forvaltningsloven § 46 regulerer når forvaltningen kan ilegge en administrativ foretakssanksjon. Skyldkravet for lovbruddene er uaktsomhet. Uaktsomhet er beskrevet i straffeloven § 23: "Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom."

Ved avgjørelsen av om et foretak skal ilegges en administrativ sanksjon kan det etter forvaltningsloven § 46 blant annet tas hensyn til:

- Sanksjonens preventive virkning
- Overtredelsens grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket har utvist skyld
- Om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen
- Om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- Foretakets økonomiske evne

Den som utfører aktivitet i et verneområde plikter å sette seg inn i de bestemmelser som gjelder her, og vi legger derfor til grunn at det i det minste foreligger uaktsomhet når det ulovlig er benyttet drone ved fotografering.

Utmåling av gebyret

Miljødirektoratet kan ilegge overtredelsesgebyr opp til seks ganger folketrygdens grunnbeløp for foretak, jf. forskrift om øvre rammer for overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74.

Miljødirektoratet vurderer å ilegge [redacted] et overtredelsesgebyr på 15 000 kroner. Forbudet mot bruk av drone i nasjonalparken er fastsatt av hensyn til verneverdiene. Ved utmålingen av gebyrets størrelse har vi vektlagt hensynet til allmennprevensjon. Det er viktig av hensyn til respekten for bestemmelser i verneområder at brudd på bestemmelsene sanksjoneres. Dette gjelder ikke minst hvor den ulovlige aktiviteten er knyttet til næringsvirksomhet. Vi har også vektlagt likebehandling og praksis ved utmåling av gebyr i tilsvarende saker.

[redacted]

Vi gjør oppmerksom på at dere kan ha rett til å unnlate å svare på spørsmål eller utlevere dokumenter som vil kunne utsette dere for overtredelsesgebyr, jf. forvaltningsloven § 48.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Helene Mokkelbost
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Postboks 2076

3103

TØNSBERG

Trondheim, 03.08.2026
Unntatt offentlighet: Offl. § 24 andre ledd

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/4312

Saksbehandler:
Helene Mokkelbost

Vedtak om overtredelsesgebyr

Vi viser til vårt brev 01.07.2026 der vi varslet at Miljødirektoratet vurderte å fatte vedtak om overtredelsesgebyr.

Vedtak

Miljødirektoratet legger [redacted] et overtredelsesgebyr på 15 000 kr for uaktsomt brudd på forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 10 andre ledd.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 74 andre ledd bokstav a.

Bakgrunn for saken

Forvaltningsmyndigheten for Jomfruland nasjonalpark har oppdaget at [redacted] har benyttet drone til å ta bilder som er benyttet i en boligannonse for Utsiaveien 51. Dronebruken har skjedd inne i nasjonalparken. I korrespondansen du hadde med forvaltningsmyndigheten fremgår at dronebruken fant sted sensommeren 2025.

Bilde brukt i aktuelle boligannonse, og kart over eiendommens plassering i forhold til vernegrensen for nasjonalparken

Miljødirektoratet kan legge overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelsene i forskriften for Jomfruland nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 74 andre ledd bokstav a. På bakgrunn av bildene som er tatt med drone sendte vi deg varsel om overtredelsesgebyr den 01.07.2026.

Du uttalte deg til varselet i e-post av 2. juli 2026. Du beklager her at du ikke sjekket hvor grensene til nasjonalparken gikk før du fløy opp dronen. Du viser til at [redacted] har hatt alle lisenser og forsikringer i orden. Du er godt kjent med regler både for flyplasser og nasjonalparker, men i en hektisk hverdag så glapp det i denne saken. Du skriver at det er første gang du har brutt et slikt forbud og håper dette hensyntas ved avgjørelsen.

Miljødirektoratets vurderinger

Jomfruland nasjonalpark ble opprettet ved forskrift av 16. desember 2016. Formålet med nasjonalparken er bl.a. å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep, se § 1 første ledd. Bestemmelsene i forskriften, herunder forbudet mot bruk av drone i § 10 andre ledd, skal ivareta dette formålet og verneverdiene i nasjonalparken.

Overtredelse av forskriften § 10 andre ledd kan som nevnt over sanksjoneres med overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74 andre ledd bokstav a. For at Miljødirektoratet kan ilegge deg et overtredelsesgebyr må være klart at du har handlet i strid med forbudet. På bakgrunn av de bilder som er tatt ifm aktuelle boligannonse og etterfølgende korrespondanse med bedriften, finner vi at det foreligger et klart brudd på forskriften § 10 andre ledd.

For å ilegge overtredelsesgebyr er det et vilkår at du har handlet forsettlig eller uaktsomt, jf. naturmangfoldloven § 74 tredje ledd. Uaktsomhet er definert i straffeloven § 23 hvor det fremgår at den som handler i strid med kravene til forsvarlig opptreden og kan bebreides for det, er uaktsom. Foretaket kan ilegges et overtredelsesgebyr selv om man ikke visste at handlingen var ulovlig. Det er nok at foretaket burde ha visst at handlingen var ulovlig. Alle plikter å sette seg inn i reglene som gjelder for den aktivitet eller det geografiske området de er i. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at [REDAKERT] i det minste har opptrådt uaktsomt.

Vår konklusjon er at vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Av allmennpreventive grunner bør det reageres med et overtredelsesgebyr ved slike brudd på forbudsbestemmelser for en nasjonalpark. Det er viktig av hensyn til respekten for bestemmelser i verneområder at brudd sanksjoneres. Du viser til at det er første gang du bryter et slikt forbud. Miljødirektoratets vurdering er at overtredelsens art og omfang i denne saken gjør det forsvarlig å reagere med et gebyr, og at forholdet derfor ikke er anmeldt. Etter fast praksis gis gebyr ved slike enkeltstående overtredelser.

Fastsettelse av overtredelsesgebyrets størrelse

Ved fastsettelse av administrative gebyrer etter naturmangfoldloven § 74 er Miljødirektoratet bundet av forskrift om øvre grenser for administrative sanksjoner etter naturmangfoldloven (forskrift av 11. desember 2020 nr. 2726). Ifølge forskriften kan brudd på verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark, begått av virksomheter, sanksjoneres med administrativt gebyr på inntil seks ganger folketrygdens grunnbeløp.

Miljødirektoratet vurderer at et gebyr på 15 000 kroner er passende i denne saken.

Ved utmålingen av gebyrets størrelse har vi vektlagt hensynet til allmennprevensjon. Vi har også vektlagt at bruken av drone er knyttet til næringsvirksomhet. Endelig har vi vektlagt likebehandling og praksis ved utmåling av gebyr i tilsvarende saker, dvs. førstegangs, enkeltstående bruk av drone i strid med forbudet.

Klagerett

Dere kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Betaling

Dere vil motta en faktura for betaling av overtredelsesgebyr i et eget brev fra Skatteetaten, divisjon innkreving. Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
fagdirektør

Helene Mokkelbost
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

Postboks 2076

3103

TØNSBERG

Møteprotokoll

Utvalg: Jomfruland nasjonalparkstyre

Møtested: Velhuset, Jomfruland

Dato: 08.06.2026

Tidspunkt: 10:00 - 14:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Henriette Fluer Vikre	Leder	
Heidi Herum	Nestleder	
Terje Mindrebø	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Øvrige frammøtte:

Navn	
Eirik Johansen Dobbedal	Nasjonalparkforvalter

Rådgivende utvalg

Bente Jore

Ruth Ellegård

Hilde Langva

Jan Bredsand

Vidar Kristiansen

Cathrine Bang

Christian Skau

Jomfruland landbrukslag

Besøkssenter Jomfruland

nasjonalpark AS

Bamble kommune

Indre Skagerrak Fiskerlag

Jomfruland fuglestasjon

Jomfruland hytteeierforening

Jomfruland vel

Underskrift:

Protokollen er sendt møtedeltakerne på e-post 03.03.2026. Merknader mottatt innen en uke er innarbeidet og protokoll er digitalt godkjent.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 24/2026	Godkjenning av innkalling		
ST 25/2026	Godkjenning av protokoll		
RS 30/2026	Signert avtale - Jomfruland nasjonalpark - opprettelse av kundekonto for Jomfruland nasjonalpark på Maxbo Kragerø		2026/4006
DS 12/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Hovedveien 133 - motorferdsel - Vallebygg og vedlikehold AS		2026/2949
DS 13/2026	Delegert vedtak - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel - 29/323 og 29/38 - Hovedveien 133 og 135		2026/5815
DS 14/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel for tømning av private avløpsanlegg - Hovedveien 141 - 143 - 145 - 168		2026/3852
DS 15/2026	Tillatelse motorferdsel - Jomfruland nasjonalpark - 29/38 - 29/323 - Hovedveien 133 - motorferdsel - gravearbeid med minigraver - reparere bryggesøyle - Vallebygg og vedlikehold AS		2026/4665
DS 16/2026	Tillatelse - levendefangst av ville bier for artsbestemmelse - Jomfruland nasjonalpark - undersøkelse av pollinering av villepler på Jomfruland - Nibio		2026/4598
DS 17/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - bruk av strandnot i undervisning i nasjonalparken - Besøkssenter Jomfruland nasjonalpark		2026/4821
ST 26/2026	Innstilling_Søknad om innsamling av villepler - Nibio		2026/6245
ST 27/2026	Rullering av flerårig tiltaksplan 2026-2029		2026/6174
ST 28/2026	Innstilling_Søknad om erstatningshytte - Styrmannsholmen - Gbnr. 7/163 - Portørveien 202		2026/80
RS 31/2026	Orienteringer		
ST 29/2026	Eventuelt		
ST 30/2026	Valg av skiltdesign ifbm. fornying/vedlikehold av skilt og stolper på Jomfruland og i nasjonalparken		2026/7144

ST 24/2026 Godkjenning av innkalling

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Tilleggssak sendt ut til styret 07.06.20 om skilt-design tas inn som egen sak under eventuelt.

Vedtak

Innkalling godkjent.

ST 25/2026 Godkjenning av protokoll

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling**Vedtak**

Protokoll godkjent

RS 30/2026 Signert avtale - Jomfruland nasjonalpark - opprettelse av kundekonto for Jomfruland nasjonalpark på Maxbo Kragerø

DS 12/2026 Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Hovedveien 133 - motorferdsel - Vallebygg og vedlikehold AS

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling**Vedtak**

Delegert vedtak tatt til orientering.

DS 13/2026 Delegert vedtak - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel - 29/323 og 29/38 - Hovedveien 133 og 135

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Delegert vedtak tatt til orientering.

DS 14/2026 Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - motorferdsel for tømning av private avløpsanlegg - Hovedveien 141 - 143 - 145 - 168

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Delegert vedtak tatt til orientering.

DS 15/2026 Tillatelse motorferdsel - Jomfruland nasjonalpark - 29/38 - 29/323 - Hovedveien 133 - motorferdsel - gravearbeid med minigraver - reparere bryggesøyle - Vallebygg og vedlikehold AS

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Delegert vedtak tatt til orientering.

DS 16/2026 Tillatelse - levendefangst av ville bier for artsbestemmelse - Jomfruland nasjonalpark - undersøkelse av pollinering av villepler på Jomfruland - Nibio

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Delegert vedtak tatt til orientering.

DS 17/2026 Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - bruk av strandnot i undervisning i nasjonalparken - Besøkssenter Jomfruland nasjonalpark

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Delegert vedtak tatt til orientering.

ST 26/2026 Innstilling_Søknad om innsamling av villepler - Nibio

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater innsamling av inntil 300 villepler fra 10 trær i Jomfruland nasjonalpark som del av pågående prosjekt om pollinatorer i nasjonalparken. Tillatelsen er hjemlet i verneforskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser. Tillatelsen gis da omsøkt tiltak vurderes å være i tråd med verneformålet, jf. § 1 annet ledd e.) og tiltaket kun innebærer en forbigående forstyrrelse. Forskrningen kan videre bidra til øke kunnskapen om sammenhengen mellom pollinerende insekter og villeplebestanden i nasjonalparken.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tillatelsen skal medbringes for eventuell kontroll av Statens naturoppsyn eller Politiet.
- Trær som inngår i datagrunnlaget skal koordinatfestes for ev. senere tiltak/forskning.
- Jomfruland nasjonalparkstyre skal få innsyn i resultatene når data/rapport foreligger.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vidar Kristiansen: Merking av trær ifbm. fotodokumentasjon (laminerte A4-ark) er for omfattende har en forsøplende effekt. Styret tar innspill til orientering.

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater innsamling av inntil 300 villepler fra 10 trær i Jomfruland nasjonalpark som del av pågående prosjekt om pollinatorer i nasjonalparken. Tillatelsen er hjemlet i verneforskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser. Tillatelsen gis da omsøkt tiltak vurderes å være i tråd med verneformålet, jf. § 1 annet ledd e.) og tiltaket kun innebærer en forbigående forstyrrelse. Forskningen kan videre bidra til øke kunnskapen om sammenhengen mellom pollinerende insekter og villeplebestanden i nasjonalparken.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tillatelsen skal medbringes for eventuell kontroll av Statens naturoppsyn eller Politiet.
- Trær som inngår i datagrunnlaget skal koordinatfestes for ev. senere tiltak/forskning.
- Jomfruland nasjonalparkstyre skal få innsyn i resultatene når data/rapport foreligger.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre

ST 27/2026 Rullering av flerårig tiltaksplan 2026-2029

Innstilling fra forvalter

Forslag til tiltaksoversikt godkjennes med de merknader som ble lagt frem i møtet. Styret ber om ny sak med rullering av tiltaksplanen første halvår i 2027. Forvalter gis mulighet til mindre tilpasninger i forhold til planen innenfor gjeldende økonomiske rammer.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Heidi Herum: Ønsker mer informasjon om hvorfor det foreslås å ta ut permanente lensefester. Foreslås at punktet tas inn igjen.

Henriette Fluor Vikre: Foreslår at punkt om initiativ til nye hummerfredningsområder tas ut av tiltaksplanen, da styret fattet vedtak om dette i sak 17/2026.

Vedtak

Forslag til tiltaksoversikt godkjennes med de merknader som ble lagt frem i møtet. Styret ber om ny sak med rullering av tiltaksplanen første halvår i 2027. Forvalter gis mulighet til mindre tilpasninger i forhold til planen innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Jomfruland nasjonalpark ønsker følgende endringer av tiltaksplanen:

- Etablering av permanente lensefester tas inn i tiltaksplanen.
- Punkt om nye hummerfredningsområder utgår etter vedtak 17/2026.

ST 28/2026 Innstilling_Søknad om erstatningshytte - Styrmannsholmen - Gbnr. 7/163 - Portørveien 202

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater etablering av vann- og avløpsledninger, samt lavspent strømkabel til eiendommen Portørveien 202. Vedtaket er hjemlet i verneforskriften § 3 fjerde ledd h), jf. retningslinjer gitt i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark (2019).

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Ledningene (vann, strøm, avløp) skal graves i løsmasser fra landtak under sjønivå til inntak i bygningen.
- Ledninger i sjø (el-kabel) skal legges skånsomt på havbunnen. Bunnforhold skal i minst mulig grad forstyrres av legging.
- Det tillates ikke sprenging eller andre tiltak som etterlater varige, synlige spor i landskapet knyttet til legging av VA-løsning på land.
- Pumpekummen (ved behov) skal legges løsmasser i skjæring mot sør-vest, tett på plassering til dagens «Sjøblomsten» for å begrense tiltakets samlede arealpåvirkning.
- Det er tidligere påvist rynkerose (*Rosa rugosa*) i tiltaksområdet for V/A-ledninger (tett på «Sjøblomsten»). Det tillates ikke flytting av masser fra området og ev. planterester skal deponeres som restavfall.

- Det skal gjennomføres felles befaring med entreprenør og nasjonalparkforvalter før arbeidet starter.
- Etter gjennomførte tiltak skal landskapet settes tilbake. Nasjonalparkforvaltningen skal gis beskjed når byggeperioden nærmer seg avslutning for befaring, slik at det fortsatt er mannskaper og maskiner tilgjengelig ved behov for utbedringer.

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater riving av eksisterende fritidsbebyggelse og reetablering av ny samlet bebyggelse inkl. mindre utvidelse på 8kvm ifbm. etablering våtrom på Portørveien 202. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd a.) og c.).

Dispensasjonen gis da tiltaket ikke vurderes å være i strid med formålet med vernet, samtidig som tiltaket innebærer en bedring av allmennhetens mulighet for å utøve friluftsliv på Styrmannsholmen. Ved at det østlige annekset fjernes, øker det privatiserende effekten mot øst og øker muligheten for allmennheten til opphold og overnatting etter friluftslovens bestemmelser. Det vurderes videre positivt at ny hytte trekkes lenger vekk fra sjøen enn dagens bebyggelse. Tiltaket vurderes ikke å ha vesentlig negativ landskapsvirkning eller være til skade for naturverdier.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.
- Det tillates ikke sprenging, pigging eller andre tiltak som etterlater varige, synlige spor i landskapet.
- Avfall skal håndteres på en forsvarlig og sikker måte.
- Forvaltningsmyndigheten gjør oppmerksom på at tillatelsen til byggearbeid ikke omfatter ev. motoferdsel i forbindelse med gjennomføring av tiltaket. Dette må, ved behov, søkes om separat.
- Hvis det i rive/byggeperioden oppstår behov for beskyttelse av grunnen, skal det gjøres ved å legge ut matter eller tilsvarende som beskytter terrenget.
- Gamle forankringer til dagens bebyggelse, samt bolter og jern boret i fjellet, som ikke lenger er i bruk, skal kappes jevnt med svaberget.
- Ved behov for midlertidig lokal forflytting av masser, skal dette avklares med nasjonalparkforvalter.
- Det skal gjennomføres felles befaring med entreprenør og nasjonalparkforvalter før arbeidet starter.
- Etter gjennomførte tiltak skal landskapet settes tilbake. Nasjonalparkforvaltningen skal gis beskjed når byggeperioden nærmer seg avslutning for befaring, slik at det fortsatt er mannskaper og maskiner tilgjengelig ved behov for utbedringer.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 08.06.2026

Behandling

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater etablering av vann- og avløpsledninger, samt lavspent strømkabel til eiendommen Portørveien 202. Vedtaket er hjemlet i verneforskriften § 3 fjerde ledd h), jf. retningslinjer gitt i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark (2019).

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Ledningene (vann, strøm, avløp) skal graves i løsmasser fra landtak under sjønivå til inntak i bygningen.
- Ledninger i sjø (el-kabel) skal legges skånsomt på havbunnen. Bunnforhold skal i minst mulig grad forstyrres av legging.
- Det tillates ikke sprenging eller andre tiltak som etterlater varige, synlige spor i landskapet knyttet til legging av VA-løsning på land.
- Pumpekummen (ved behov) skal legges løsmasser i skjæring mot sør-vest, tett på plassering til dagens «Sjøblomsten» for å begrense tiltakets samlende arealpåvirkning.
- Det er tidligere påvist rynkerose (*Rosa rugosa*) i tiltaksområdet for V/A-ledninger (tett på «Sjøblomsten»). Det tillates ikke flytting av masser fra området og ev. planterester skal deponeres som restavfall.
- Det skal gjennomføres felles befaring med entreprenør og nasjonalparkforvalter før arbeidet starter.
- Etter gjennomførte tiltak skal landskapet settes tilbake. Nasjonalparkforvaltningen skal gis beskjed når byggeperioden nærmer seg avslutning for befaring, slik at det fortsatt er mannskaper og maskiner tilgjengelig ved behov for utbedringer.

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater riving av eksisterende fritidsbebyggelse og reetablering av ny samlet bebyggelse inkl. mindre utvidelse på 8kvm ifbm. etablering våtrom på Portørveien 202. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd a.) og c.).

Dispensasjonen gis da tiltaket ikke vurderes å være i strid med formålet med vernet, samtidig som tiltaket innebærer en bedring av allmennhetens mulighet for å utøve friluftsliv på Styrmannsholmen. Ved at det østlige annekset fjernes, øker det privatiserende effekten mot øst og øker muligheten for allmennheten til opphold og overnatting etter friluftslovens bestemmelser. Det vurderes videre positivt at ny hytte trekkes lenger vekk fra sjøen enn dagens bebyggelse. Tiltaket vurderes ikke å ha vesentlig negativ landskapsvirkning eller være til skade for naturverdier.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.
- Det tillates ikke sprenging, pigging eller andre tiltak som etterlater varige, synlige spor i landskapet.
- Avfall skal håndteres på en forsvarlig og sikker måte.
- Forvaltningsmyndigheten gjør oppmerksom på at tillatelsen til byggearbeid ikke omfatter ev. motoferdsel i forbindelse med gjennomføring av tiltaket. Dette må, ved behov, søkes om separat.
- Hvis det i rive/byggeperioden oppstår behov for beskyttelse av grunnen, skal det gjøres ved å legge ut matter eller tilsvarende som beskytter terrenget.
- Gamle forankringer til dagens bebyggelse, samt bolter og jern boret i fjellet, som ikke lenger er i bruk, skal kappes jevnt med svaberget.
- Ved behov for midlertidig lokal forflytting av masser, skal dette avklares med nasjonalparkforvalter.
- Det skal gjennomføres felles befaring med entreprenør og nasjonalparkforvalter før arbeidet starter.
- Etter gjennomførte tiltak skal landskapet settes tilbake. Nasjonalparkforvaltningen skal gis beskjed når byggeperioden nærmer seg avslutning for befaring, slik at det fortsatt er mannskaper og maskiner tilgjengelig ved behov for utbedringer.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

RS 31/2026 Orienteringer

ST 29/2026 Eventuelt

Møtetid

Møtet varte i fire timer med to timer forberedelse.

ST 30/2026 Valg av skiltdesign ifbm. fornying/vedlikehold av skilt og stolper på Jomfruland og i nasjonalparken

Innstilling fra forvalter

Alternativ 1 – Skiltdesign jf. designmanualen

Jomfruland nasjonalparkstyre ønsker at skiltutforming i forbindelse med pågående turskilt- og turkartprosjekt på Jomfruland skal følge designmanualen for Norges nasjonalparker for skilt som står i selve verneområdet. Nasjonalparken legger til grunn merkehåndboka mht. utforming og design, men ønsker at skiltene skal være oljet/lakkert trehvite skilt med sort skrift. Kvadratisk ikon/piktogram «aktivitetssymbol» på skiltet skal være nasjonalparkportalen, slik at man på skiltene også kommuniserer at man befinner seg i nasjonalparken. Skiltene plasseres på eksisterende stolper og ødelagte stolper erstattes med nye i eik/malmfuru.

Nasjonalparkstyret begrunner valget av skiltdesign med at skiltene vil bidra til en enhetlig skilting i nasjonalparkene (og Norge generelt), fremme gjenkjennelighet for besøkende på tvers av landet og er i et format som er utformet for lesbarhet for flere brukergrupper og at skiltene gir informasjon om avstand.

Alternativ 2 – Videreføring av dagens skilt, med ev. små tilpasninger

Jomfruland nasjonalparkstyre ønsker at skiltutforming i forbindelse med pågående turskilt- og turkartprosjekt på Jomfruland skal følge eksisterende design, jf. skiltplan fra 2012.

Nasjonalparkstyret mener dagens design ivaretar behovene som retningsvisere langs stier og veier, samtidig som skiltene kommuniserer en egenart ved Jomfruland nasjonalpark. Skiltene er laget av lokal eik, freste, sortmalte bokstaver. Nasjonalparkstyret mener skiltene har et diskre uttrykk som går godt med landskapet i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret mener hensynet til bærekraft og lokal egenart taler for å beholde dagens skilt som pusses opp eller suppleres med nye hvor skilt er borte (grunnet hæverk eller skade). Tiltaket har et omfang som taler for at dette anses som vedlikehold og forsvaret videreføring av dagens design. Ved ev. supplering av gamle kan avstander vurderes frest inn på nye skilt i samme design/utforming som dagens. Videreføring av dagens utforming vil videre gi mulighet til å kunne benytte lokale leverandører.

Behandling

Styret i Jomfruland nasjonalpark løfter innsendt sak, Utvalgssak 30/2026: Saksframlegg_Valg av skiltdesign ifbm. fornying/vedlikehold av skilt og stolper på Jomfruland og i nasjonalparken som tilleggsak.

Saksframlegg legges til protokoll.

Styret drøftet forslag til vedtak sammen med repr. fra rådgivende utvalg tilstede i møtet. Delt meninger om selve designet, men felles enighet om behovet for at det bør være en enhetlig skilting på hele øya.

Henriette Fluor Vikar fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret anbefaler at skiltingen på Jomfruland tar utgangspunkt i gjeldende designmanual for nasjonalparker og verneområder, da dette bidrar til et tydelig, gjenkjennelig og helhetlig uttrykk for besøkende.

Styret legger samtidig stor vekt på at skiltingen på Jomfruland fremstår samlet og enhetlig. Nasjonalparkforvalter gis derfor fullmakt til å representere nasjonalparkstyret i prosjektets videre behandling og avgi stemme på vegne av styret. Dersom prosjektstyret samler seg om en annen løsning enn designmanualen, kan forvalter støtte denne forutsatt at resultatet sikrer en mest mulig helhetlig skilting og informasjon på Jomfruland.

Vedtak

Nasjonalparkstyret anbefaler at skiltingen på Jomfruland tar utgangspunkt i gjeldende designmanual for nasjonalparker og verneområder, da dette bidrar til et tydelig, gjenkjennelig og helhetlig uttrykk for besøkende.

Styret legger samtidig stor vekt på at skiltingen på Jomfruland fremstår samlet og enhetlig. Nasjonalparkforvalter gis derfor fullmakt til å representere nasjonalparkstyret i prosjektets videre behandling og avgi stemme på vegne av styret. Dersom prosjektstyret samler seg om en annen løsning enn designmanualen, kan forvalter støtte denne forutsatt at resultatet sikrer en mest mulig helhetlig skilting og informasjon på Jomfruland.

Vedtak enstemmig.

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

Andreas Woxen

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2025/8092-11 432.3

Deres ref.

Dato 02.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	18/2026
-----------------------	----------------

Svar på søknad_Jomfruland nasjonalparkstyre - Søknad om gjennomføring av arrangement - Greland pokerrun 2026

Vedtak

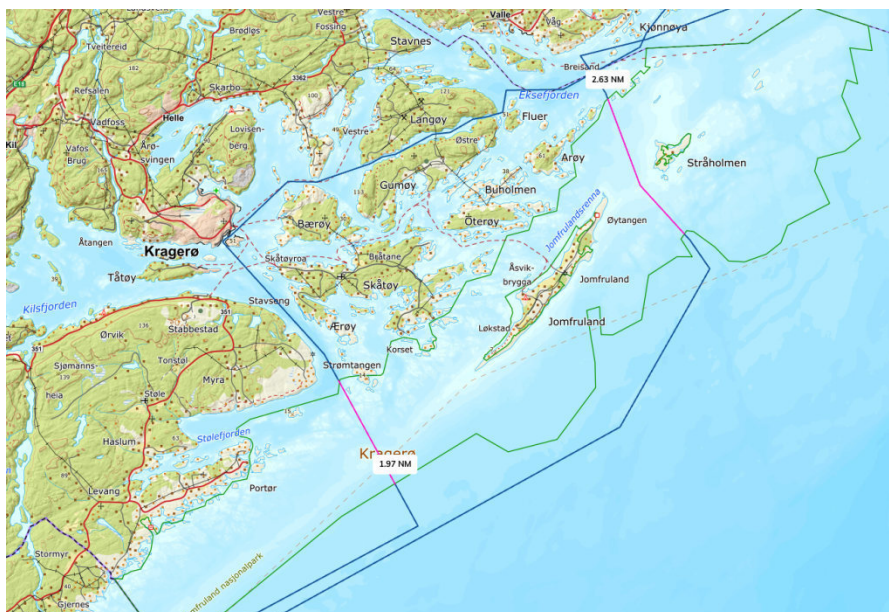
Jomfruland nasjonalparkstyre gir tillatelse til gjennomføring av arrangementet Grenland Pokerrun lørdag 25. juli gjennom Jomfruland nasjonalpark. Tillatelsen forutsetter at arrangementet følger trase som omsøkt og gjengitt i vedtaket, hvor ferdsel gjennom nasjonalparken følger hovedleden ut ved Knubbehausen (sørgående) og inn Gapet mot Valle (nordgående).

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 7 tredje og fjerde ledd. Vedtaket er fattet etter delegert myndighet. Arrangør er selv ansvarlig for å innhente ev. tillatelser fra andre myndigheter.

Forvaltningsmyndigheten tillater arrangementet med følgende vilkår:

- Det ikke er tillatt å fly lavere enn 300 meter med fly eller helikopter i Jomfruland nasjonalpark.
- Det er ikke tillatt med drone, modellfly eller lignende i verneområdet.
- Unødvendig forsøpling og støy er forbudt. Sikringstiltak mot brann og akutte utslipp skal være tilgjengelig.

Godkjent rute:

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Delegasjon

Jomfruland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde. Jf. vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62, kap. 6.3, punkt 1. er forvalter delegert myndighet til å treffe vedtak i saker om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Omsøkt tiltak er videre likt tillatelse gitt i 2025. Forvalter orienterte styret om søknaden i møte 8. juni 2026.

Søknaden

Andreas Woxen søker om tillatelse til gjennomføring av organisert ferdsel/større arrangement i Jomfruland nasjonalpark ifbm. gjennomføring av Grenland Pokerrun 2026. Arrangementet foregår 25. juli 2026. Arrangementet omfatter inntil 80 hurtiggående powerboats som skal kjøre i to puljer lags løype fra Langesund-Valle-Kragerø-Risør-Valle-Langesund. Tilsvarende arrangement ble gjennomført i 2025. Tiltaket krysser gjennom Jomfruland nasjonalpark på strekningen Kragerø-Risør og Risør-Valle. Utfart følger hovedleden ut Stanggapet og retur fra Risør går på utsiden av Jomfruland og krysser gjennom nasjonalparken i Gapet mellom Jomfruland og Stråholmen. Gapet er biled.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark - FOR-2016-12-16-1630, § 7 tredje og fjerde ledd.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 7 tredje ledd Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

§ 7 fjerde ledd Større arrangementer krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til større arrangementer når det ikke er i strid med verneformålet.

Vurdering

Motorisert ferdsel på sjøen tillatt i nasjonalparken innenfor gjeldende fartsgrenser fastsatt av sektormyndighetene og med de innskrenkninger presisert i verneforskriften (bl.a. ferdselsforbudet i og nærmere enn 50 meter fra sjøfuglreservatene).

Etter verneforskriften § 7 tredje og fjerde ledd krever organisert ferdsel og større arrangementer tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Jf. gjeldende forvaltningsplan (2019, s 66) defineres organisert aktivitet som:

- Når flere enn 30 personer ferdes samlet eller spredt utenfor veger og stier etter et organisert opplegg, er det å anse som organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet. Det bør gis tillatelse til organisert ferdsel på veger og stier med eller uten følgeperson.

Større arrangementer har ikke en like tydelig definisjon i forvaltningsplanen, men omfattes av følgende retningslinje:

- Ferdsel i forbindelse med arrangementer skal normalt foregå på etablerte veger og hovedstier. Aktivitetene kan ikke innebære konsentrert bruk av slitesvake arealer, rydding av vegetasjon eller oppsetting av innretninger.

Grenland pokerrun er planlagt gjennomført den 25. juli 2026, skal gjennomføres på sjøen og innebærer ikke tiltak direkte nevnt i retningslinjene. Tidspunktet sammenfaller med siste helg i fellesferien og er et tidspunkt med mye aktivitet i Kragerøskjærgården og Jomfruland nasjonalpark. Det søkes om å gjennomføre arrangementet gjennom verneområdet fra Kragerø til Risør og gjennom nasjonalparken i retur fra Risør til Valle. Ferdselen skal følge hovedleden ut fra Kragerø til Knubbehausen og retur via Gapet til Valle.

Med henvisning til dispensasjonsadgangen, forutsetter tillatelse arrangementet ikke er i strid med verneformålet. Det vil i vurdering av søknaden være særlig relevant å vektlegge hensynet til sjøfugl og allmennhetens adgang til å drive et enkelt og naturvennlig friluftsliv.

Ordlyden i gjeldende retningslinjer for arrangementer viser i stor grad til arrangementer og ferdsel på land. Samtidig er 98% av verneområdet sjøarealer og forvalter mener derfor det er relevant å overføre bruk av «etablerte veger og hovedstier» til å gjelde hovedleder på sjø. Med referanse til forvaltningsplanens retningslinjer, vurderes det at tillatelse kan gis dersom arrangementet holder seg til gjeldende hoved- og biled gjennom nasjonalparken.

Forvalter er kjent med at det er sendt ulike kart til Jomfruland nasjonalparkstyre (i søknad feilaktig referert til som «Statsforvalteren») og Kragerø kommune. I søknaden som behandles av Jomfruland nasjonalparkstyre er det vedlagt kartet under. Forvalter legger til grunn dette i sin vurdering.

Søkers skisse av trase for arrangementet:

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)

I forbindelse med utarbeidelse av verneforskriften, forvaltningsplanen og besøksstrategien ble det gjennomført kartlegging av naturverdier og aktivitetsmønster i nasjonalparken. Forarbeidene til verneforskriften (kgl.res.) gir utdypende vurderingen av pressfaktorer og trusler mot verneverdiene. I nyere tid er det også gjennomført kartlegging av sjøfugl, hekketidspunkter og statusoversikt for sjøfugl i verneområdet. Utgangspunktet for forvaltningen er at dyrelivet (med særlig fokus på sjøfugl) i juli allerede utsettes for høyt press fra lovlig aktivitet og at ytterligere stressfaktorer bør begrenses. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 9.(føre-var-prinsippet) og § 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning) vurderes her sammen, da prinsippene ikke kan holdes adskilt i vurderingen i denne saken. Forvalter trekker frem tidligere vurdering knyttet til sjøfugl, som også ble lagt til grunn i behandling av sak 2024/9 ved gjennomføring av et annet arrangement i Jomfruland nasjonalpark:

- Sjøfuglenes bestandsutvikling kan trolig ikke føres tilbake til en enkelt årsak, men en samlet belastning knyttet til endret og svekket mattilgang, predasjon, menneskelige forstyrrelser og endringer i miljøet. Klimaendringer som medfører at noen arter går ut som hekkearter i våre områder, kan også innebære at nye arter dukker opp, samtidig som ekstreme værphenomen fra år til år vil kunne påvirke hekkeperioden. De siste 30 årene har fritidsbruken av skjærgården gjennomgått et hamskifte. Det har kommet flere hytter, flere båter og nye ferdselsformer har blitt mer populære (eks. vannscootere, kajaker, kiting, padlebrett). Båtene har blitt flere og raskere, samtidig som ikke-motoriserte padleaktiviteter som kajakk og SUP-brett at mennesker oppsøker områder som tidligere var utilgjengelige for motorbåter. Selv om padlere er ikke-motoriserte, ligger man ofte tettere på land og kan bidra til økt forstyrrelse av fugl på reir. Gjennom både økt og ny bruk av skjærgården, opplever sjøfuglene forstyrrelser i tidligere «frisoner» som bidrar til økt press i hekkeperioden. Omfanget av sjøfugljakt fra kajakk er ikke kartlagt i våre områder, men jakt fra kajakk kan medføre at fuglene i større grad oppfatter kajaker som fare resten av året og øker sin fluktavstand. Birdlife Telemark/Jomfruland fuglestasjon v/ Rune Bergstrøm (Bergstrøm 2023a) har på oppdrag fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark kommet med en vurdering av perioden for ferdselsforbudet i Telemark. I forbindelse med vurderingen er det innhentet tall fra artsobservasjoner og feltarbeid umiddelbart etter at ferdselsforbudet opphørte sommeren 2023 som viser forekomst av ikke-flyvedyktige unger rundt datoen ferdselsforbudet opphører og senere. Rapporten viser at det ved opphør av ferdselsforbudet (15.juli) var ikke-flyvedyktige unger i reservatene og skjærgården ellers. Data bygger på observasjoner av egg/unger og pullus (unger med dun). Funn som viser sen hekking er påvist for gråmåke, svartbak, hettemåke, fiskemåke, sildemåke, tjeld, sandlo, gravand, siland, og ærfugl. Det er også påvist ikke flyvedyktige unger for fiskemåke og makrellterne helt i slutten av juli. Data fra kartleggingen viser at flere fuglearter ligger på reir og har ikke-flyvedyktige unger i slutten av juli og starten av august. Fugler som hekker sent, vil derfor utsettes for økt stress i konflikt med fritidsbruk på sen-sommeren.

Og videre i konklusjonen at: Data fra Bergstrøm (2023a) viser tydelig at opphøret i ferdselsforbudet er for tidlig og bør forlenges til 15. august. På samme måte bør perioden utvides en måned i forkant av gjeldende periode, fra 15. april til 15. mars, for å ta høyde for eventuelle årsvariasjoner og tidlig hekking. Erfaringene fra arbeidet med høringen tilsier at nasjonalparkstyret bør ha en restriktiv praksis mht. organisert ferdsel i og rundt fuglereservatene i perioden før og etter det ordinære ferdselsforbudet. Den restriktive praksisen begrunnes med henvisning til verneområdets formål. Ferdselsforbudet knytter seg til uorganisert ferdsel, men nasjonalparkstyret kan med hjemmel i verneforskriften styre ferdsel av hensyn til naturmangfold og forstyrrelser av dyrelivet.

Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten kan forby organisert ferdsel i et område, selv om uorganisert ferdsel er tillatt, jf. fuglefredningsperioden. Arrangementet er planlagt på et tidspunkt hvor det allerede er mange forstyrrelser og aktivitet i skjærgården. Arrangementet ligger i overgangsperioden etter gjeldende fredningsperiode, hvor det er påvist pullus i ulike sjøfuglreservater og holmene rundt. Hensynet til samlet belastning gjør seg også gjeldende overfor allmennhetens adgang til å drive et enkelt og naturvennlig friluftsliv i nasjonalparken.

Av hensyn til føre-var-prinsippet og samlet belastning for dyrelivet, allmennheten og hensynet til unødvendig støy, bør arrangementer legges utenfor de mest attraktive og populære hekke-, raste- og friluftsområdene i nasjonalparken. Krav om å benytte gjeldende hoved- og bileder gjennom nasjonalparken vurderes som et fornuftig og forholdsmessig vilkår for tillatelse til denne typen arrangementer.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Arrangøren legger til grunn både ROS-analyse og sikkerhetsbeskrivelse. På de åpne strekningene suppleres også sikkerheten med helikopter. All aktivitet innebærer en viss risiko for uhell. Skulle skade oppstå på naturmangfoldet eller økosystemet, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlig for utbedring.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Arrangøren plikter å forholde seg til gjeldende fartsreguleringer fastsatt av relevant myndighet. Arrangøren plikter videre å se til at deltakerne følger sjøveisreglene og opptrer hensynsfullt og avpasser fart og aktivitet ut fra forholdene. De må videre synliggjøres tiltak for hvordan arrangøren planlegger å håndtere ev. brann eller akutt forurensning.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/Espen Marker
Kragerø kommune

Postboks 128

3791

KRAGERØ

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Kystvakten

Postboks 2076 3103 TØNSBERG

U.off: offl. § 13, jf. fvl. § 13

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/7422-1

Deres ref.

Dato 12.06.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	19/2026
-----------------------	----------------

Vedtak_Søknad om motorferdsel ifbm. transport av husholdningsavfall

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater kjøring med minitraktor på Hovedveien gjennom Jomfruland nasjonalpark ifbm. transport av husholdningsavfall til kommunens hentepunkt utenfor nasjonalparken. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 9 fjerde ledd d.)

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tillatelsen er personlig og begrenset til transport av husholdningsavfall fra eiendommen til tømme punkt utenfor nasjonalparken (krysset mot Nordgården).
- Transport skal foregå med liten traktor (plentraktor/hagetraktor). Det tillates bruk av tilhenger ved behov.
- Det tillates en ukentlig transport knyttet opp til Kragerø kommunes tømmekalender.
- Transportene skal gjennomføres på tidspunkt med lite ferdsel på Hovedveien. Fortrinnsvis før første fergeanløp eller etter siste fergeavgang på ettermiddag/kveld.
- Transportene kan gjennomføres inntil to dager før tømmedag (p.t. tirsdag jf. kommunens tømmekalender).
- Det skal kjøres aktsomt mht. syklist og gående, samt underlaget.
- Tillatelsen er gyldig til og med desember 2027 eller dersom Kragerø kommune legger om rutine for tømme for eiendommene.
- Tillatelsen skal tas med under kjøringen og vises fram på forespørsel fra politi, Statens naturoppsyn

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 9 fjerde ledd d.), med tilhørende retningslinjer i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark (2019, s. 71 og 72).

Forvaltningsplan

Forvaltningsmål: Preget av ro og stillhet nord på Jomfruland skal bevares. Kjøretøy og redskap skal ikke gi varige kjøreskader på vegetasjon eller terreng. Sporvidden til traktorer skal ikke være større enn eksisterende kjørespor. Kjøring skal unngås i perioder da værmessige forhold tilsier at faren for kjøreskader på veier og stier er større enn vanlig. Ved eventuelle skader, skal den som forårsaker skaden selv sørge for at skadene blir reparert og bekoste dette.

Presedens

§ 9 fjerde ledd a.) – g.) er «kan»-bestemmelser. Med dette menes at det ikke er en rett å få dispensasjon, men noe forvaltningsmyndigheten kan vurdere å innvilge basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende/ liknende saker.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Vurdering

Jf. verneforskriften § 9 første ledd er motorferdsel i Jomfruland nasjonalpark forbudt. Forbudet gjelder også på Hovedveien gjennom nasjonalparken frem til Øytangen. Det er i dag kun nødvendig motorisert ferdsel til Øytangen gård som er direkte tillatt. Retningslinjer for hva som omfattes av paragrafen, gis i forvaltningsplanen.

Det er i dag 11 hytter med egen adresse som har sin eneste veiadkomst via Hovedveien gjennom nasjonalparken nord for porten til eikeskogen. Verneforskriften § 9 fjerde ledd d.) gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å dispensere for «Motorferdsel for annen nødvendig transport av varer og utstyr til hytter som ligger i nasjonalparken eller har sin eneste adkomst gjennom den.»

Forvaltningsplanen (s. 71) har følgende, ikke juridisk bindende, retningslinje for § 9 fjerde d.):

- *Bestemmelsen gjelder nødvendig transport av varer og utstyr, ikke ren persontransport. Med nødvendig transport menes transport som vil være uforholdsmessig fysisk krevende, tidkrevende eller kostbar hvis den skal gjennomføres uten motorisert kjøretøy. Det kan gis tillatelse til kjøring på etablerte veger og hovedstier. Kjøretøy som kan brukes er landbrukstraktor, personbil eller mindre kjøretøy med redskap. Kjøretøy og redskap skal ikke gi varige kjøreskader på vegetasjon eller terreng. Sporvidden til traktorer skal ikke være større enn eksisterende kjørespor. Kjøring skal unngås i perioder da værmessige forhold tilsier at faren for kjøreskader på veger og stier er større enn vanlig. Kjøretøyer skal parkeres på egen eiendom.*

I tillegg til adgangen verneforskriften gir, må det innhentes tillatelse fra grunneier, hvis den som kjører ikke er grunneier selv. På strekningen eikeskogen - Øytangen er det Kari Nicolaysen og Miljødirektoratet som er grunneiere. Forvaltning av Miljødirektoratets eierskap ligger til Kragerø kommune.

Formålet med forbudet mot motorisert ferdsel er å bevare preget av stillhet og ro i nasjonalparken og skogen, samt unngå unødvendig slitasje på vegetasjon og terreng. Veien skal videre være trygg for barn, gående og syklist. Det er derfor forvaltningsmål å begrense motorferdsel til strengt nødvendig kjøring og at all motorferdsel gjennomføres i lav hastighet. Veien gjennom eikeskogen har videre en enkel standard og det er ønskelig at motorferdsel unngås på dager etter mye nedbør eller i teleløsning. Langs hele veien går veilinja i dryppsonen for eiketærne og det er rimelig å anta at kjøring med tung redskap over tid skader rotsystemet på trærne.

Hovedveien bærer preg av flere år med tunge kjøretøy. Moderne biler har jevnt over høyere egenvekt og lovlig kjøring ifbm. renovasjon på Øytangen har de siste årene blitt gjennomført

med store og tunge lastebiler. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om tørr og frossen mark på dispensasjoner, men renovasjonstjenesten har kjørt på faste dager, uansett vær. Det har derfor vært stor slitasje fra lovlig kjøring i barmarksesongen når det regner eller er vått.

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

Hovedveien har en enkel oppbygging uten tyngre grunnarbeid. Nasjonalparkstyret gjennomførte i 2024 en mindre utbedring av de mest sårbare/fuktige partiene, men veien er ikke dimensjonert for intensiv og høy belastning fra moderne, tunge kjøretøy. Rotsystemet fra nærliggende eiketrær ligger trolig under veibanen og er utsatt for skade. Ferdsel med tyngre kjøretøy – og særlig i perioder med våt veibane – kan medføre råteskader på trærne. Det kan ta lang tid fra skade påføres rotsystemet, til dette er synlig på treet. Det er generelt god kunnskap om naturverdiene langs Hovedveien på Jomfruland, som for det meste blir brukt til fots eller med sykkel, men som også har noe motorferdsel. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 9 om føre-var-prinsippet

Hensynet til råteproblematikk og skade på rotsystemet i dryppsonen er et generelt problem ved bruk av tyngre redskap. Søker skal her benytte en minitraktor med svært lavt marktrykk, som holder lav hastighet. Hensynet til skader på rotsystem og slitasje på veilinja har noe mindre betydning, enn dersom transportene skulle gjennomføres med bil/tyngre kjøretøy.

Søker benytter eiendommen store deler av året, og selv om kjøringen kan fremme uønsket erosjon i våte perioder, kan dette motvirkes med lav hastighet og tilpasset kjøring. Mht. at behovet er knyttet til Kragerø kommunes tømmekalender, vil transportene knytte seg til enkelt dager opp mot dette. Forvalter kjenner til minitraktoren som skal benyttes og bemerker at denne vil ha svært lav markpåvirkning innenfor brukes det søkes om. Det skal utelukkende kjøres på Hovedveien og transportene innebærer ikke motorferdsel langs stier eller utmark i nasjonalparken. Veien vurderes å ha tilstrekkelig god bæreevne til at forbehold knyttet til vær/tele ikke anses relevant, gitt redskapen som skal benyttes.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er få hytter i nasjonalparken eller hytter som har sin eneste adkomst gjennom den. Verneforskriften har en begrenset dispensasjonsadgang og mulig samlet belastning vurderes til å være lav. Jf. tidligere vurderinger anses transport med tung renovasjonsbil som den største negative påvirkningen på veien og naturverdiene. Søknaden knytter seg til et behov som har oppstått da renovasjonsbilen ikke lenger kjører. Omsøkt transport med minitraktor vurderes ikke å innebære vesentlig økt belastning utover «normal» bruk av veien.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Under forutsetning av at kjøringen skjer langs trase som omsøkt, og det ikke oppstår uhell, er det lite sannsynlig at kjøringen vil gi miljøskader som må utbedres. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlig for utbedring.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Transport med minitraktor vil ha svært lav påvirkning på underlaget og kunne unngå ev. større vannansamlinger. Bredden på traktoren er godt innenfor bredden av veilinja.

Hensynet til forsvarlige teknikker og driftsmetoder knytter seg derfor primært til bevaringen av fred og ro i nasjonalparken, samt hensynet til mye trafikanter.

Kjøring kan videre foregå med kjøretøy og ev. tilhenger med lav aksellast. Ferdselens omfang er begrenset til en ukentlig transport, hvor kjøringen legges til tider med liten annen trafikk. Det meste av annen ferdsel (gående og syklende) er knyttet til fergeavgangene. Dersom transportene legges til før første anløp eller etter siste fergeavgang, vurderes dette hensynet ivare tatt. Transportene er direkte knyttet til avfallstømming og kjørebok anses derfor ikke nødvendig, men tillatelsen skal bringes med under kjøring.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

U.off: offl. § 13, jf. fvl. § 13

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/8752-2 432.3

Deres ref.

Dato 14.07.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	20/2026
-----------------------	----------------

Svar på søknad om motorferdsel - elektrisk sykkel - Jomfruland nasjonalpark

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre gir [REDACTED] tillatelse til bruk av elektrisk sykkel på stier og veier i nasjonalparken på Jomfruland i perioden mai til og med september. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser da omsøkt ferdsel ikke vurderes å være i strid med verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene i nevneverdig og at ferdselen er knyttet til lengre opphold på Jomfruland. Gitt omfanget av omsøkt ferdsel, vilkår til tillatelsen og antall søknader knyttet til dette per tid, anses konsekvensene for naturverdiene som svært begrenset.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

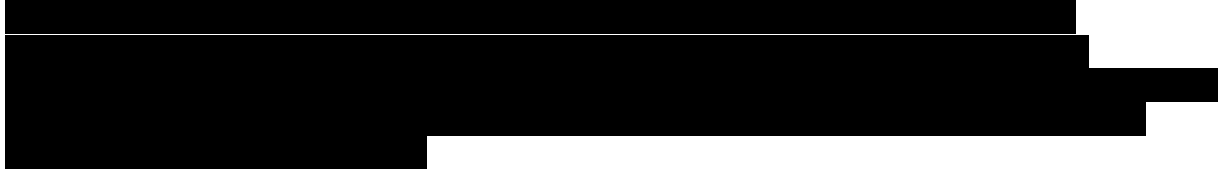
- Tillatelsen er gyldig til 31.12.2027.
- Det tillates ikke bruk av elektrisk sykkel på stier i enga nord for Øitangen.
- Det tillates ikke sykling på strandarealer sør for Øitangen gård (Sandbakken).
- Sykling på stier og veier i nasjonalparken utover Hovedveien bør foregå på tørt underlag og begrenses i perioder med mye nedbør.
- Forvaltningsmyndigheten kan til enhver tid trekke tillatelsen dersom forhold ved kjøringen eller samlet belastning (f.eks. økning i antall søknader) på naturmangfoldet i verneområdet tilsier dette.
- Tillatelsen skal tas med under kjøring og vises fram på forespørsel fra Statens Naturoppsyn eller nasjonalparkforvaltningen.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 11. Generelle dispensasjonsbestemmelser:

- *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.*

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- Kulturminner på land og i sjø
- Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 9. Forbud mot motorferdsel:

- *Det er forbud mot motorferdsel på land, på is og i luften lavere enn 300 meter over bakken.*

Presedens

Søknaden er behandlet etter verneforskriften § 11, jf. nmfl. § 48. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Siden vilkårene for å vurdere og innvilge

dispensasjon etter § 11 er snever og knytter seg til en konkret vurdering av hvert tiltak, vil ikke dispensasjon i en sak danne presedens i ev. fremtidige saker.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Vurdering

Elsykler og elektriske sparkesykler regnes som motorkjøretøy og er omfattet av forbudet mot motorferdsel i verneforskriften § 9. I forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark er det innført en egen unntaksbestemmelse for elektriske sykler (§ 2a) som sidestiller sykkel med elektrisk hjelpemotor med ordinær tråsykkel. Denne bestemmelsen gjelder ikke i verneområder som har eget forbud mot motorferdsel. Elektriske sykler regnes derfor som motorkjøretøy i verneområdet og krever ev. dispensasjon fra verneforskriften for lovlig bruk.

Jomfruland nasjonalparkstyre har innført en midlertidig, generell dispensasjon, for ferdsel med elektrisk sykkel langs Hovedveien gjennom nasjonalparken på Jomfruland. Ferdsel på andre stier og veier enn Hovedveien krever derfor tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Omsøkt motorferdsel faller utenfor verneforskriftens kan-bestemmelser i § 9 fjerde ledd a.-g.) og må behandles etter forskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Vurdering av hensynet til formålet med vernet har først og fremst betydning i forhold til støy, slitasje, sårbare naturtyper og samlet belastning. Det er videre et formål at allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom et naturvennlig og enkelt friluftsliv. Det legges til grunn at aktiviteten og formålet med aktiviteten på nærende tidspunkt har et omfang som ikke anses å være i strid med verneformålet.

Det legges videre til grunn at bruk av elektrisk sykkel i omsøkt omfang vil ha liten påvirkning av verneverdiene. Områdene benyttes lovlig av ordinære sykler og gitt bakgrunnen for søknaden er det rimelig å anta at ferdsel vil foregå i lav hastighet.

Forvalter vurderer at søknad om ferdsel med elektrisk sykkel [Redacted] for å gjennomføre friluftaktivitet på stier og veier i verneområdet på nåværende tidspunkt ikke anses å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Dersom forvaltningsmyndigheten i kommende år mottar flere tilsvarende søknader, kan forvaltningspraksis endre seg.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

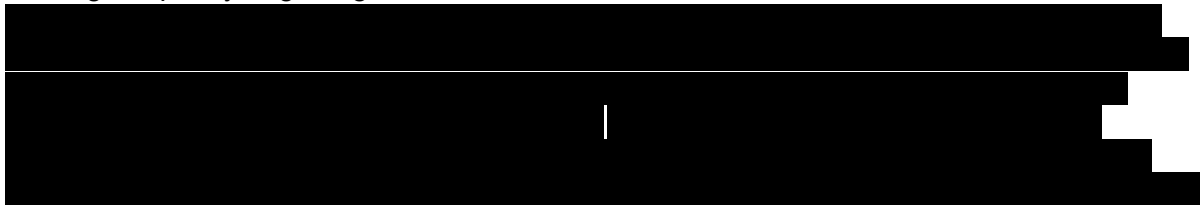
Det er utarbeidet fem skjøtselsplaner for nasjonalparken på Jomfruland i tillegg til basiskartlegginger og øvrige naturtypekartlegginger ifbm. opprettelse og andre prosjekter. Hvert år gjennomføres det artskartlegging av profesjonelle og amatører, som registrerer sine funn i løsningen Artsobservasjoner. Gjennom skjøtselsplaner og arbeid i nasjonalparken har forvaltningen en god oversikt over sårbare naturtyper og arter. Forlvater og naturoppsynet overvåker løpende slitasje på stier og veier og følger med på utviklingen. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og § 9 om føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Elektriske sykler og elsparkesykler er omfattet av forbudet mot motorferdsel.

Teknologiutviklingen knyttet til syklene de seneste årene har gjort elektriske sykler til allemannseie. Flere og flere har trolig elsykkel som sin primære sykkel. Jomfruland har en slak høydeprofil og elsykler er mindre utbredt på øya blant fastboende og hytteeiere. Samtidig kommer det ca. 500-700 dagsbesøkende gjennom sommermånedene, med og uten sykkel. Mht. økningen i elsykler i samfunnet generelt, er det rimelig å anta at et økende antall besøkende vil ha elsykkel med seg til øya. Nasjonalparkstyret har innført en midlertidig dispensasjon for ferdsel med elektrisk sykkel langs Hovedveien, men ferdsel på øvrige stier og veier i verneområdet er forbudt.

Det er enkelte områder med særlig sårbar natur, hvor forvaltningen ønsker å begrense all sykling. Det vil derfor være aktuelt å sette vilkår ved en ev. dispensasjon knyttet til bl.a. tørrengene på Øytangen og Sandbakken.

Dispensasjon anses derfor per i dag og ha liten innvirkning på verneverdiene og ikke i strid med verneformålet. Dersom antall søknader om dispensasjon øker, må forvaltningsmyndigheten vurdere dette på nytt og forbeholder seg retten til å endre forvaltningspraksis av hensyn til verneverdiene. Gitt dagens omfang og hensynet til samlet belastning, vurderer forvalter at dispensasjon kan gis, med mulighet for å stramme inn praksis, dersom man ser en vesentlig økning i antall dispensasjonssaker.

På grunn av sykkelens størrelse og bredde, vil ferdsel på mindre stier i verneområdet være begrenset. Ev. ferdsel bør allikevel begrenses til perioder med tørt underlag og unngås kort tid etter kraftig nedbør. Det bør tilsvarende settes noen begrensninger for ferdsel knyttet til særlig sårbare områder.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er lite sannsynlig at kjøringen vil gi skader på natur og naturmangfold som må utbedres. Det settes vilkår til kjøringen for å begrense ev. skader på mark. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlige for å utbedre dem.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Søker plikter å vise hensyn til natur og tilpasse kjøring etter rådende forhold. Enga nord for Øitangen gård og Sandbakken sør for Øitangen er særlig sårbare områder, hvor all ferdsel med tyngre sykler bør begrenses. Jomfruland nasjonalparkstyre har forslått innføring av generelt sykkelforbud i disse områdene, av hensyn til naturverdiene. Saken ligger p.t. hos Miljødirektoratet.

Det settes videre vilkår til dispensasjonen. Forvaltningsmyndigheten forbeholder retten til å trekke tillatelsen dersom hensyn til samlet belastning eller særlige naturhensyn gjør det nødvendig, jf naturmangfoldloven § 70.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

U.off: offl. § 13, jf. fvl. § 13

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/9088-4 432.3

Deres ref.

Dato 19.08.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	
-----------------------	--

Vedtak_Søknad om bruk av elektrisk sykkel i Jomfruland nasjonalpark

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre gir [REDACTED] tillatelse til bruk av elektrisk sykkel på stier og veier i nasjonalparken på Jomfruland. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser. [REDACTED]

[REDACTED] Gitt omfanget av omsøkt ferdsel, vilkår til tillatelsen og antall søknader knyttet til dette per tid, anses konsekvensene for naturverdiene som svært begrenset.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig til 31.12.2027.
- Det tillates ikke bruk av elektrisk sykkel på stier i enga nord for Øitangen.
- Det tillates ikke sykling på strandarealer sør for Øitangen gård (Sandbakken).
- Sykling på stier og veier i nasjonalparken utover Hovedveien bør foregå på tørt underlag og begrenses i perioder med mye nedbør.
- Forvaltningsmyndigheten kan til enhver tid trekke tillatelsen dersom forhold ved kjøringen eller samlet belastning (f.eks. økning i antall søknader) på naturmangfoldet i verneområdet tilsier dette.
- Tillatelsen skal tas med under kjøring og vises fram på forespørsel fra Statens Naturoppsyn eller nasjonalparkforvaltningen.

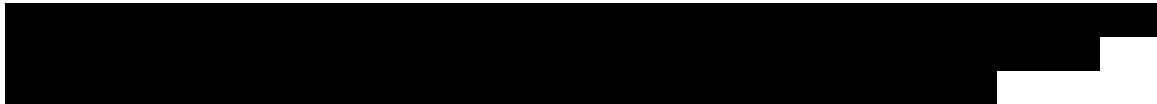
Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Søknaden

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 11. Generelle dispensasjonsbestemmelser:

- *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.*

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- Kulturminner på land og i sjø
- Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 9. Forbud mot motorferdsel:

- *Det er forbud mot motorferdsel på land, på is og i luften lavere enn 300 meter over bakken.*

Presedens

Søknaden er behandlet etter verneforskriften § 11, jf. nmfl. § 48. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og

ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Siden vilkårene for å vurdere og innvilge dispensasjon etter § 11 er snever og knytter seg til en konkret vurdering av hvert tiltak, vil ikke dispensasjon i en sak danne presedens i ev. fremtidige saker.

[Redacted text block]

Vurdering

Elsykler og elektriske sparkesykler regnes som motorkjøretøy og er omfattet av forbudet mot motorferdsel i verneforskriften § 9. I forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark er det innført en egen unntaksbestemmelse for elektriske sykler (§ 2a) som sidestiller sykkel med elektrisk hjelpemotor med ordinær tråsykkel. Denne bestemmelsen gjelder ikke i verneområder som har eget forbud mot motorferdsel. Elektriske sykler regnes derfor som motorkjøretøy i verneområdet og krever ev. dispensasjon fra verneforskriften for lovlig bruk.

Jomfruland nasjonalparkstyre har innført en midlertidig, generell dispensasjon, for ferdsel med elektrisk sykkel langs Hovedveien gjennom nasjonalparken på Jomfruland. Ferdsel på andre stier og veier enn Hovedveien krever derfor tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Omsøkt motorferdsel faller utenfor verneforskriftens kan-bestemmelser i § 9 fjerde ledd a.-g.) og må behandles etter forskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Vurdering av hensynet til formålet med vernet har først og fremst betydning i forhold til støy, slitasje, sårbare naturtyper og samlet belastning. Det er videre et formål at allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom et naturvennlig og enkelt friluftsliv. Det legges til grunn at aktiviteten og formålet med aktiviteten på nærende tidspunkt har et omfang som ikke anses å være i strid med verneformålet.

Det legges videre til grunn at bruk av elektrisk sykkel i omsøkt omfang vil ha liten påvirkning av verneverdiene. Områdene benyttes lovlig av ordinære sykler og gitt bakgrunnen for søknaden er det rimelig å anta at ferdsel vil foregå i lav hastighet.

Forvalter vurderer at søknad om ferdsel med elektrisk sykkel [Redacted] for å gjennomføre friluftaktivitet på stier og veier i verneområdet på nåværende tidspunkt ikke anses å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Dersom forvaltningsmyndigheten i kommende år mottar flere tilsvarende søknader, kan forvaltningspraksis endre seg.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

Det er utarbeidet fem skjøtelsesplaner for nasjonalparken på Jomfruland i tillegg til basiskartlegginger og øvrige naturtypekartlegginger ifbm. opprettelse og andre prosjekter. Hvert år gjennomføres det artskartlegging av profesjonelle og amatører, som registrerer sine funn i løsningen Artsobservasjoner. Gjennom skjøtelsesplaner og arbeid i nasjonalparken har forvaltningen en god oversikt over sårbare naturtyper og arter. Forvalter og naturoppsynet overvåker løpende slitasje på stier og veier og følger med på utviklingen. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og § 9 om føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Elektriske sykler og elsparkesykler er omfattet av forbudet mot motorferdsel. Teknologit utviklingen knyttet til syklene de seneste årene har gjort elektriske sykler til allemannseie. Flere og flere har trolig elsykkel som sin primære sykkel. Jomfruland har en slak høydeprofil og elsykler er mindre utbredt på øya blant fastboende og hytteeiere. Samtidig kommer det ca. 500-700 dagsbesøkende gjennom sommermånedene, med og uten sykkel. Mht. økningen i elsykler i samfunnet generelt, er det rimelig å anta at et økende antall besøkende vil ha elsykkel med seg til øya. Nasjonalparkstyret har innført en midlertidig dispensasjon for ferdsel med elektrisk sykkel langs Hovedveien, men ferdsel på øvrige stier og veier i verneområdet er forbudt.

Det er enkelte områder med særlig sårbar natur, hvor forvaltningen ønsker å begrense all sykling. Det vil derfor være aktuelt å sette vilkår ved en ev. dispensasjon knyttet til bl.a. tørregene på Øytangen og Sandbakken.

Jf. forarbeidene til verneforskriften påpeker Miljødirektoratet at forbudet mot motorferdsel ikke er ment å omfatte elektriske, ikke terrenggående rullestoler på vei eller sti. [REDACTED]

[REDACTED]

Dispensasjon anses derfor per i dag og ha liten innvirkning på verneverdiene og ikke i strid med verneformålet. Dersom antall søknader om dispensasjon øker, må forvaltningsmyndigheten vurdere dette på nytt og forbeholder seg retten til å endre forvaltningspraksis av hensyn til verneverdiene. Gitt dagens omfang og hensynet til samlet belastning, vurderer forvalter at dispensasjon kan gis, med mulighet for å stramme inn praksis, dersom man ser en vesentlig økning i antall dispensasjonssaker.

På grunn av sykkelens størrelse og bredde, vil ferdsel på mindre stier i verneområdet være begrenset. Ev. ferdsel bør allikevel begrenses til perioder med tørt underlag og unngås kort tid etter kraftig nedbør. Det bør tilsvarende settes noen begrensninger for ferdsel knyttet til særlig sårbare områder.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er lite sannsynlig at kjøringen vil gi skader på natur og naturmangfold som må utbedres. Det settes vilkår til kjøringen for å begrense ev. skader på mark. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlige for å utbedre dem.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Søker plikter å vise hensyn til natur og tilpasse kjøring etter rådende forhold. Enga nord for Øitangen gård og Sandbakken sør for Øitangen er særlig sårbare områder, hvor all ferdsel med tyngre sykler bør begrenses. Jomfruland nasjonalparkstyre har forslått innføring av generelt sykkelforbud i disse områdene, av hensyn til naturverdiene. Saken ligger p.t. hos Miljødirektoratet.

Det settes videre vilkår til dispensasjonen. Forvaltningsmyndigheten forbeholder retten til å trekke tillatelsen dersom hensyn til samlet belastning eller særlige naturhensyn gjør det nødvendig, jf naturmangfoldloven § 70.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Ingjerd Guldal

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/8650-2 432.3

Deres ref.

Dato 12.07.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	21/2026
-----------------------	----------------

Vedtak_Søknad om motorferdsel - Jomfruland nasjonalpark - Hovedveien 158 - Gbnr. 29/155

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater inntil tre transporter (tur/retur) langs hovedveien og via sti til eiendommen Hovedveien 158 i Jomfruland nasjonalpark med personbil (klasse B) med tilhenger. Tillatelsen gis til inn- og uttransport av bygningsmaterialer i forbindelse med godkjent byggearbeid på eiendommen. Tillatelsen gjelder for byggmester Ole Gundersen AS. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 9 fjerde ledd c.).

Tillatelsen er gyldig til 15.11.2026.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Det skal ikke kjøres etter kraftig regnvær, på bløt mark eller under teleløsning.
- Transportene skal foregå på Hovedveien og langs sti frem til eiendommen.
- Transportene skal som utgangspunkt gjennomføres på ukedager.
- Tillatelsen skal tas med under kjøringen og vises fram på forespørsel fra politi, Statens Naturoppsyn eller grunneier.
- Alle transporter skal føres i egen kjørebok som oppbevares sammen med tillatelsen (se vedlegg nederst i dokumentet). Dersom det under lovlig transport oppstår uhell som innebærer miljøforringelse, er innehaver av tillatelsen økonomisk ansvarlig for utbedring.

Det må i tillegg innhentes tillatelse fra berørte grunneiere. Eier av 29/6 Hasselgården er Kari Nicolaysen. Motorferdsel i utmark krever også tillatelse etter lov om motorferdsel.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

Ingjerd Guldal søker om tillatelse til motorferdsel ifbm. byggearbeid på eiendommen Hovedveien 158. Det søkes om inntil tre tur/retur-transporter med bil og henger. Byggearbeidet ble godkjent av Jomfruland nasjonalparkstyre i styresak 12/2026 – utvidelse av platting. Transportene følger Hovedveien, samt en kortere strekning langs sti (ca. 100 meter) frem til eiendommen.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 9 fjerde ledd c.)

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Vurdering

Det er et forvaltningsmål å begrense kjøring på Hovedveien for å opprettholde opplevelsen av ro og stillhet. Kjørespor og skader som følge av motorferdsel på Hovedveien og tilhørende stier er aktuelt i perioder med og kort tid etter nedbør og teleløsning.

Motorferdsel som kan utsettes, bør gis vilkår om ferdsel på tørr mark og tidspunkt med lite annen ferdsel.. Bruk av tunge kjøretøy (høy aksellast) bør som hovedregel begrenses og kun tillates i perioder med tørt eller frossent eller helt tørt underlag. Av hensyn til besøkende og

verneformålet, legger forvaltningsmyndigheten til grunn at kjøring med personbil bør unngås i helger fra 1. mai til 15. august, samt ukedager i perioden 1. juli til 31. juli.

Forvaltningsmyndigheten ser at dette tidsrommet har størst bruk av andre besøkende og legger til grunn at av. transporter i tidsrommet 1. juli til 31. juli skal foregå før første eller etter siste fergeanløp til Jomfruland. Hovedveien 158 ligger i nasjonalparken og har sin eneste veiadkomst gjennom verneområdet. Jf. verneforskriften § 9 fjerde ledd c.) kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon fra motorferdselsforbudet for motorferdsel i forbindelse med transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder og lignende.

Det kan tillates kjøring på hovedveien og hovedstier. Ferdsel på stier utenfor Hovedveien krever også tillatelse etter lov om motorferdsel (kommunen). Nødvendig transport regnes som transport som vil være uforholdsmessig fysisk kravende, tidskrevende eller kostbar dersom den skal gjennomføres uten motorisert kjøretøy.

Ikke-motorisert inn- og uttransport av bygningsmaterialer vurderes som uforholdsmessig krevende. Gitt eiendommens plassering, anses et begrenset antall transporter langs Hovedveien og videre langs hovedsti med vilkår som en akseptabel løsning. Transportene skal foregå med personbil og ev. tilhenger.

Erfaringsmessig er september og oktober en god periode hvor veien og stier tørker opp etter nedbør og man kan oppleve lengre perioder med tørt vær. Transportene legges til ukedager og innebærer svært lav påvirkning av underlaget. Siden det er behov for ca. 100 meter med kjøring langs hovedstien fra Hovedveien i retning Saltstein, skal underlaget være helt tørt ved gjennomføring av transportene.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

Hovedveien har en enkel oppbygging uten tyngre grunnarbeid. Nasjonalparkstyret gjennomførte i 2024 en mindre utbedring av de mest sårbare/fuktige partiene, men veien er ikke dimensjonert for intensiv og høy belastning fra moderne, tunge kjøretøy. Rotsystemet fra nærliggende eiketrær ligger trolig under veibanen og er utsatt for skade. Ferdsel med tyngre kjøretøy – og særlig i perioder med våt veibane – kan medføre råteskader på trærne. Det kan ta lang tid fra skade påføres rotsystemet, til dette er synlig på treet. Søker har behov for ca. 100 meter kjøring langs hovedstien frem til eiendommen. Underlaget her består av stein og jord. Det er svært grunnlendt og området vurderes å ha god nok bæreevne gitt at underlaget er tørt. Det er generelt god kunnskap om naturverdiene langs Hovedveien på Jomfruland, som for det meste blir brukt til fots eller med sykkel, men som også har noe motorferdsel. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 9 om føre-var-prinsippet

Hensynet til råteproblematikk, skade på rotsystemet i dryppsonen og kjøreskader tilsier at motorferdsel bør forbyes i perioder med mye nedbør, teleløsning og frem til underlaget er drenert. Kjøring med renovasjonsbil til Øitangen ble avvirket i 2025. Dette har lettet belastningen på veien. Ferdsel med tunge kjøretøy bidrar i våte perioder til uønsket erosjon. Føre-var-prinsippet tilsier at det settes vilkår om tørt underlag.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er få hytter i nasjonalparken eller hytter som har sin eneste adkomst gjennom den. Verneforskriften har en begrenset dispensasjonsadgang og mulig samlet belastning vurderes til å være lav. Jf. vurdering ovenfor anses transport med tung renovasjonsbil som den største negative påvirkningen på veien og naturverdiene.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Under forutsetning av at kjøringen skjer langs trase som omsøkt, og det ikke oppstår uhell, er det lite sannsynlig at kjøringen vil gi miljøskader som må utbedres. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlig for utbedring.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å redusere risiko for skade på rotsystemet bør det settes vilkår til tillatelsen, som sikrer at kjøring kun foregår i perioder hvor veien tåler høyere belastning. Kjøring bør videre foregå med kjøretøy og ev. tilhenger med lav aksellast. Det skal føres kjørebok.

Vedlegg - Kjørebok

Dato	Fører	Formål

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Krigerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

Bjarne Corwin

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/8993-2

Deres ref.

Dato 14.07.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	22/2026
-----------------------	----------------

Vedtak - Søknad om motorferdsel - transport av varer og utstyr til Hovedveien 133 m.fl.

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre to tur/retur-transporter på hovedveien til Hovedveien 133 m.fl. i Jomfruland nasjonalpark.

Tillatelsen gis til inn- og uttransport:

1. Henting av en større pakke med minitraktor (hagetraktor og henger). Tillatelsen er hjemlet i verneforskriften § 9 fjerde ledd d.). Tillatelsen gis til Bjarne Corwin, eller person som opptrer på vegne av ham for henting av pakken.
2. Innkjøring av takstein til garasje som ble ødelagt under Amy med traktor og henger. Tillatelsen er hjemlet i verneforskriften § 9 fjerde ledd c.). Transporten gjennomføres av Jens Halvor Jensen.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Det skal ikke kjøres etter kraftig regnvær, på bløt mark eller under teleløsning.
- Transportene skal foregå på Hovedveien gjennom nasjonalparken.
- Transportene skal som utgangspunkt gjennomføres på ukedager.
- Tillatelsen skal tas med under kjøringen og vises fram på forespørsel fra politi, Statens Naturoppsyn eller grunneier.
- Dersom det under lovlig transport oppstår uhell som innebærer miljøforringelse, er innehaver av tillatelsen økonomisk ansvarlig for utbedring.

Det må i tillegg innhentes tillatelse fra berørte grunneiere. Eier av 29/6 Hasselgården er Kari Nicolaysen. Motorferdsel i utmark krever også tillatelse etter lov om motorferdsel.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

Bjarne Corwin søker om tillatelse til motorferdsel langs Hovedveien gjennom nasjonalparken ifbm. henting av en større pakke som kommer med ferge (vekt ca. 65kg). Transporten skal gjennomføres med en minitraktor/hagetraktor med tilhenger. Transporten vil derfor måtte gjennomføres i tilknytning til fergeanløpet kl. 11.00. Transporten skal gjennomføres av søker.

Det søkes også om tillatelse til transport av takstein med traktor og henger. Taksteinen skal legges på gjenoppbygget garasje som ble ødelagt under Amy. Tillatelsen må gjennomføres nå i juli grunnet assistanse med å legge steinen på taket. Transporten skal gjennomføres av Jens Halvor Jensen.

Begge transportene skal følge Hovedveien til gjennom nasjonalparken til adressen Hovedveien 133 m.fl.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 9 fjerde ledd c. og d.)

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Vurdering

Det er et forvaltningsmål å begrense kjøring på Hovedveien for å opprettholde opplevelsen av ro og stillhet. Kjørespor og skader som følge av motorferdsel på Hovedveien og tilhørende stier er aktuelt i perioder med og kort tid etter nedbør og teleløsning.

Motorferdsel som kan utsettes, bør gis vilkår om ferdsel på tørr mark og tidspunkt med lite annen ferdsel.. Bruk av tunge kjøretøy (høy aksellast) bør som hovedregel begrenses og kun tillates i perioder med tørt eller frossent eller helt tørt underlag. Av hensyn til besøkende og verneformålet, legger forvaltningsmyndigheten til grunn at kjøring med personbil bør unngås i helger fra 1. mai til 15. august, samt ukedager i perioden 1. juli til 31. juli.

Forvaltningsmyndigheten ser at dette tidsrommet har størst bruk av andre besøkende og legger til grunn at av. transporter i tidsrommet 1. juli til 31. juli skal foregå før første eller etter siste fergeanløp til Jomfruland. Hovedveien 158 ligger i nasjonalparken og har sin eneste veiadkomst gjennom verneområdet. Jf. verneforskriften § 9 fjerde ledd c.) kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon fra motorferdselsforbudet for motorferdsel i forbindelse med transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger, steingjerder og lignende.

Ikke-motorisert inn- og uttransport av pakke på ca. 65 kg, samt en større mengde takstein vurderes som uforholdsmessig krevende. Gitt eiendommens plassering, anses omsøkte transporter langs Hovedveien som en akseptabel løsning. Det skal holdes svært lav fart og vises hensyn til gående og syklende. Transportene foregår med minitraktor og henger, samt ordinær landbrukstraktor med tilhenger.

Natt til 12. juli kom det ca. 14 mm regn. Underlaget var før nedbøren tørt og ved befarig 13. juli hadde det meste av fuktigheten fordampet eller trukket ned.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

Hovedveien har en enkel oppbygging uten tyngre grunnarbeid. Nasjonalparkstyret gjennomførte i 2024 en mindre utbedring av de mest sårbare/fuktige partiene, men veien er ikke dimensjonert for intensiv og høy belastning fra moderne, tunge kjøretøy. Rotsystemet fra nærliggende eiketrær ligger trolig under veibanen og er utsatt for skade. Ferdsel med tyngre kjøretøy – og særlig i perioder med våt veibane – kan medføre råteskader på trærne. Det kan ta lang tid fra skade påføres rotsystemet, til dette er synlig på treet. Det er generelt god kunnskap om naturverdiene langs Hovedveien på Jomfruland, som for det meste blir brukt til fots eller med sykkel, men som også har noe motorferdsel. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 9 om føre-var-prinsippet

Hensynet til råteproblematikk, skade på rotsystemet i dryppsonen og kjøreskader tilsier at motorferdsel bør forbys i perioder med mye nedbør, teleløsning og frem til underlaget er drenert. Ferdsel med tunge kjøretøy kan i våte perioder bidra til økt erosjon. Føre-var-prinsippet tilsier at det settes vilkår om tørt underlag.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er få hytter i nasjonalparken eller hytter som har sin eneste adkomst gjennom den. Verneforskriften har en begrenset dispensasjonsadgang og mulig samlet belastning vurderes til å være lav. Forvaltningsmyndigheten har tidligere hatt en strengere praktisering av motorferdsel i juli. Det legges fortsatt til grunn en restriktiv praksis, hvor transporter som kan

gjennomføres på annet tidspunkt, kun tillates utenfor «hovedsesongen». Samtidig oppstår behov for transporter i sesong og forvaltningsmyndigheten legger derfor til grunn at transport i juli bør unngås eller holdes til et minimum. Det skal videre utvises særlig hensyn til gående og syklist, samt at transportene legges til tidspunkter med lite annen ferdsel langs veien.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Under forutsetning av at kjøringen skjer langs trase som omsøkt, og det ikke oppstår uhell, er det lite sannsynlig at kjøringen vil gi miljøskader som må utbedres. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlig for utbedring.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å redusere risiko for skade på rotsystemet bør det settes vilkår til tillatelsen, som sikrer at kjøring kun foregår i perioder hvor veien tåler høyere belastning. Kjøring bør videre foregå med kjøretøy og ev. tilhenger med lav aksellast.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Postboks 2076

3103

TØNSBERG

Arkivsaksnummer: 2026/7151-4

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 28.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	36/2026	07.09.2026

Innstilling_Søknad om innsamling av rotskudd/stiklinger fra villeple i Jomfruland nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre gir ikke tillatelse til innsamling av rotskudd eller kvister til stiklinger fra villeple (*Malus sylvestris*) i Jomfruland nasjonalpark. Selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, begrunnes avslaget med at behovet for rene stiklinger/rotskudd fra villeple kan dekkes fra trær utenfor nasjonalparken, og derfor ikke nødvendig å gjennomføre i selve verneområdet. Det er spredte forekomster av villepletrær flere steder på Jomfruland som ikke ligger i verneområdet.

Nasjonalparkforvalter kan bistå med kart og kontaklinformasjon til ev. grunneiere dersom søker ønsker dette.

Avslaget er hjemlet i verneforskriften § 4 første ledd.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Søkeren er landskapsarkitekt og ønsker å bruke norsk villeple i parker, torg og takhager som en del av arbeidet med å fremme stedegne og biologisk verdifulle planter. Det søkes om tillatelse til å sanke kvister til stiklingsformering og/eller hente 10–15 rotskudd fra villepleforekomsten på Jomfruland. Målet er å etablere plantemateriale for videre formering. Søkeren har lang erfaring med planteproduksjon gjennom drift av Holo gård og tidligere planteskolevirksomhet.

Hjemmelsgrunnlag

§ 4. Vern av plantelivet

Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker og trær, og ilanddrevet tang og tare er vernet mot all skade og ødeleggelse. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt. Virke fra rydding, tynning og hogst kan ikke mellomlagres på steder med artsrike plantesamfunn.

Verneforskriften § 4 annet ledd d.) gir adgang til «*plukking av bær, frukt, matsopp og vanlige planter til eget bruk, med unntak av plantearter som er angitt i forvaltningsplanen.*». Søker er

profesjonell aktør med formål om videreforedling av planter til bruk i parker og hager. Forvlater vurderer derfor at tiltaket faller utenfor bestemmelsen og søknaden må behandles etter verneforskriften § 11, jf. nmlf. § 48 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneformål – forskrift

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019)

Forvaltningsmål:

Planter med genetiske ressurser for mat og landbruk skal bevares når skjøtsel er forenlig med ivaretagelse av andre verdifulle arter.

Tiltak:

- Bidra til kartlegging av villeple.
- Etablere bevaringsområde for genressurser i villeple i samarbeid med Norsk Genressursenter.
- Skjøtsel etter behov
- Villepletrær skal i utgangspunktet ikke fjernes.
- Fjerne hagepletrær i nasjonalparken
- Gjerde beitedyr ute fra noen små områder med villepletrær dersom det ikke er påvist rødlistearter som er avhengig av beiting
- Bidra med informasjon til eiere av eiendommer med hagepletrær utenfor nasjonalparken på Jomfruland

Presedens

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad vurdere dispensasjon basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det gis dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende saker. I tråd med god forvaltningspraksis skal saksbehandlingen være forutsigbar. Saker skal behandles individuelt, men bør ses i sammenheng med tidligere vedtak for en helhetlig, rettferdig og forutsigbar forvaltning. Forvaltningsmyndigheten har anledning til å endre praksis på bakgrunn av nye retningslinjer eller tolkninger av lovverket.

Forvalter legger til grunn at omsøkt tiltak knytter seg til villeple generelt og ikke forskning på villeplebestanden i selve nasjonalparken. Behovet kan ivaretas gjennom innsamling fra trær utenfor nasjonalparken og forvalter legger derfor til grunn et prinsipp om at tiltak som kan gjennomføres utenfor verneområdet, ikke bør dispenseres for i verneområdet.

Vurdering

Jomfruland nasjonalpark har en unik konsetrasjon av rene villepler (*Malus sylvestris*). I samarbeid med Nibio/Norsk genressurscenter er Jomfruland nasjonalpark opprettet som nasjonalt bevaringsområde for arten.

Formålet med avtalen er å bidra til langsiktig bevaring og bærekraftig bruk av norske plantegenetiske ressurser. Gjennom avtalen etableres Jomfruland nasjonalpark som et in situ bevaringsområde for genetiske ressurser i villeple (*Malus sylvestris*). Avtalen bekrefter Jomfruland nasjonalparks rolle i det nasjonale bevaringsarbeidet og tydeliggjør samarbeidet med Norsk genressurscenter.

Som del av avtalen skal nasjonalparken bistå og legge til rette for tilgang til og innsamling av små mengder plantemateriale (blader, frø eller frukt) av *Malus sylvestris* på forespørsel og til disposisjon for bevaring, forskning-, foredlings- og undervisningsformål innenfor rammene av verneforskriften.

En del av formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ivareta vitenskapelige referanseområder. Bevaring og forskning på villeple faller inn under denne bestemmelsen.

Det søkes om innsamling av kvister/rotskudd med sikte på foredling og bruk i norske parker og anlegg for å redusere bruken av bl.a. fremmede treslag/arter. Nasjonalparkforvalter er svært positiv til initiativet, men ser at behovet i større grad knytter seg til arten villeple (*Malus sylvestris*), mer enn selve bestanden i verneområdet.

Villeple finnes spredt over hele Jomfruland og flere av trærne ble kartlagt og gensekvensert av Nibio i 2018/2019.

Verneforskriften § 4 annet ledd d.) gir adgang til «*plukking av bær, frukt, matsopp og vanlige planter til eget bruk, med unntak av plantearter som er angitt i forvaltningsplanen.*». Søker er profesjonell aktør med formål om videreforedling av planter til bruk i parker og hager. Forvalter vurderer derfor at tiltaket faller utenfor bestemmelsen og søknaden må behandles etter verneforskriften § 11, jf. nmlf. § 48 – Generelle dispensasjonsbestemmelser.

§ 11, jf. nmlf. § 48 er ment for «uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.» (Rundskriv M106-2014, s.11).

Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet (Rundskriv M106-2014, s. 10).

Det bemerkes særlig at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Siden nasjonalparkforvaltningen sitter på kunnskap om genetikk for villepler utenfor nasjonalparken, og behovet kan dekkes av innsamling av kvister/rotskudd fra rene villepler utenfor verneområdet, legger forvalter til grunn at søknaden avslås. Forvalter foreslår at nasjonalparkstyret bistår søker med kunnskap om bestanden på Jomfruland og kontaklinformasjon til eiendommer utenfor nasjonalparken, hvor det kan samles inn rotskudd/stiklinger til aktiviteten.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt. Forvalter viser til kartleggingen gjennomført av Nibio i 2018/2019, samt mer detaljert DNA-sekvensering av et utvalg epletrær som del av EU Horizon-prosjektet FruitDiv i 2024. Det er innarbeidet forvaltningsmål og skjøtselstiltak for villeplebestanden i nasjonalparken. I 2020 ble samtlige hybrider og rene epletrær (*Malus domestica*) i nasjonalparken fjernet.

Det legges til grunn avslag på søknaden og *§ 9 føre-var-prinsippet* kommet ikke til anvedelse. Omsøkt tiltak knytter seg til villeple generelt og ikke spesifikt bestanden i nasjonalparken. Jf. *§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning* taler dette for at innsamling bør foregå utenfor nasjonalparken. Siden det legges til grunn avslag på søknaden kommer ikke §§ 11 og 12 til anvedelse.

Arkivsaksnummer: 2026/7718-7

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 28.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	37/2026	07.09.2026

Innstilling_Søknad om bruksendring av sjøbua på Øitangen - Gbnr. 29/5

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 3 fjerde ledd d.) gir Jomfruland nasjonalparkstyre Telemark fylkeskommune tillatelse til bruksendring av bygningen «Sjøbua» på Øitangen fra naust/båthus/sjøbu til annen bygning for overnatting i tråd med etablert bruk før vernetidspunktet.

Tillatelsen begrunnes med at oppgraderingene og bruk er etablert flere år før opprettelsen av Jomfruland nasjonalpark, samt at bruksendring ikke vil medføre økt skade eller forstyrrelse av verneverdiene i nærområdet til bygningen på grunn av økt bruk, sammenliknet med situasjonen på vernetidspunktet.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Areal mellom bygningens vestlige fasade (dobbeltdørene) og stranda skal være åpen for allmenn ferdsel. Det tillates ikke utplassering av bord, benker eller andre innretninger som kan hindre eller begrense ferdsel. Utleier plikter å opplyse ev. leietakere om dette.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Verditakst

Eldre saksdokumenter 1

Eldre saksdokumenter 2

Eldre saksdokumenter 3

Søknad Jomfruland nasjonalpark

Saksopplysninger

Arkitekthuset Kragerø AS søker på vegne av Telemark fylkeskommune om bruksendring av sjøbua på Øitangen. Sjøbua inngår som del av bygningsmasset som p.t. disponeres av Den norske turistforening gjennom gjeldende leieavtale med fylkeskommunen.

Sjøbua ble oppgradert til dagens standard i perioden 2009-2011. Bygningens tekniske tilstand er beskrevet i vedlagt dokumentasjon.

Søknaden innebærer formalisering av etablert bruk på vernetidspunktet. Det viser seg at bruksendringen fra sjøbu til selvstendig boenhet/utleieenhet ikke var formelt godkjent etter plan- og bygningsloven på vernetidspunktet.

Prinsippet i verneområder er at lovlig etablert bruk eller aktivitet på vernetidspunktet kan videreføres i verneområdet. Siden bruksendringen ikke var godkjent av bygningsmyndigheten på vernetidspunktet, krever ev. bruksendring behandling etter verneforskriften.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 3 fjerde ledd d.): *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruksendring av eksisterende bygninger.*

Verneformål – forskrift

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken*
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog*
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller*
- d. Kulturminner på land og i sjø*
- e. Vitenskapelige referanseområder.*

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019) s. 59 har følgende retningslinjer til paragrafen:

- *Bruksendringen skal ikke gi fare for skade eller forstyrrelse av verneverdiene i nærområdet til bygningen på grunn av økt bruk.*

Presedens

Presedens § 3 fjerde ledd a.) – r.) er «kan»-bestemmelser. Med dette menes at det ikke er en rett å få dispensasjon, men noe forvaltningsmyndigheten kan vurdere å innvilge basert på en konkret vurdering av en søknad. Hver søknad behandles for seg og utfallet beror på en samlet vurdering av påvirkninger opp mot formålet med vernet. I og med at det etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende/ liknende saker.

Eiendommen på Øitangen er den eneste av de bebygde eiendommene i verneområdet som har bebyggelse med uoverenstemmelse mellom etablert bruk og matrikkelen. Øvrige fritidseiendommer i nasjonalparken har bygningsmasse og bruk som er lovlig etablert før vernetidspunktet. Nesten alle eiendommer i nasjonalparken er bygd ut til maksimal grense (100 kvm) samlet bebygd areal og forvalter ser derfor ikke at ev. tillatelse til bruksendring på Øitangen kan føre til presedens på andre bebygde eiendommer i nasjonalparken. Det vil uansett være nødvedig å vurdere alle sider av saken, dersom det dukker opp nye søknader om bruksendring.

Vurdering

Jomfruland nasjonalpark ble opprettet ved Kongelig resolusjon i desember 2016. I verneprosessen ble tune på Øitangen holdt utenfor verneområdet, men sjøua tettst på stranda, ble liggende i verneområdet. Lovlig etablert bruk på vernetidspunktet forutsetter at bruk/etablering er godkjent etter plan- og bygningsloven. Der slik godkjenning mangler, anses ikke ev. bygning eller bruk som lovlig etablert. Selve sjøbua er lovlig etablert før opprettelsen av nasjonalparken og det er kun selve bruken som frittliggende boenhet som krever tillatelse.

Det er åtte bebygde fritidseiendommer og to offentlig eide bebygde eiendommer i Jomfruland nasjonalpark. De offentlige eiendommene er Stangnes og Øitangen. Bebyggelsen på Øitangen er, med unntak av sjøbua, utenfor Jomfruland nasjonalpark. På Stangnes er det kun den gamle hovedboligen som benyttes til overnatting av vertskap i sesongen, samt offentlig toalettbygg etablert i nyere tid.

Verneforskriften åpner for at nasjonalparkstyret etter søknad kan tillate bruksendring av eksisterende bygninger. Forvaltningsplanen inneholder følgende, ikke juridisk bindende retningslinjer:

- *Bruksendringen skal ikke gi fare for skade eller forstyrrelse av verneverdiene i nærområdet til bygningen på grunn av økt bruk.*

Av kjente arter på nrosk rødliste tett på bygningen er det relevant å nevne sodaurt (sårbar) og strandtorn (sterkt truet). Sodaurt knytter seg til strandsonen og åpne sandflater. Endret bruk av bygningen vurderes ikke å påvirke arten, sammenliknet med generell ferdsel fra øvrige besøkende på eiendommen gjennom året.

Strandtorn forekommer to steder. Begge realtitt tett på bygningen. På nordsiden av moloen/brygga mot vest (ca. 16 meter fra bygningen) har det i flere å vært en blomstrende strandtorn. Planten hadde sen spiring i 2026 og forvalter trodde lenge planten hadde gått ut. På befaring 19. august ble det allikei påvist blader fra plante under vekst.

Den andre forekomsten tett på, med betydning for vurdering av bruk, ligger ca. 5 meter mot sør-vest. Forekomsten ha i flere år vært under press og forvalter antar at planten hver år ødelegges (trolig uaktsomt) av badegjester eller padlere. Basert på plantens avstand fra bygningen, kan bruk av utearealene (ved flytting og bruk av bord/benker på utsiden) ha påvirkning.

Det videre påvist en eldre forekomst av rynkerose tett på strandtornforekomsten. Forvalter ha de siste to årene bekjempet forekomsten med manuell luking og fjerning av rotstengler og plantedeler.

Sjøbua på Øitangen ligger ca. 11 meter fra strandkanten. Bygningen ligger på et opparbeidet område bestående av grus mot nord og vest. Mot sør og øst er det gress. Det er offentlig toalett i et tilbygg mot øst. Bygningen ble oppgradert til dagens standard i perioden 2009-2011 da anlegget ble disponert av *NKS Granlien AS, Granlien aktivitetssenter - Øitangen feriested*. Formålet med oppgraderingen var bolig og kontor for personer som arbeidet på stedet, samt utleie ved ledig kapasitet. Den norske turistforening overtok driften i 2017 og har leiekontrakt til 2047.

Frrområdet på Øitangen er populært gjennom hele året, med toppunkt i juli. Bruk av stranda er konsentrert til strandområdene tettes på moloen. Det er derfor vanskelig å skille slitasje som skyldes dagsbesøkende og påvirkning knyttet til utleie. Inn og utgang til bygningen foregår via opparbeidet grusområde og ferdsel mellom bygningene følger etablerte stier. Siden bruken de søkes lovlig endret til har vært «praksis» siden nasjonalparken ble opprettet, er det lite sannsynlig at formaliseringa av etablert bruk vil innebære økt slitasje på verneverdiene i nærområdet.

Mht. allmennhetens ferdsel og bruk av stranden, er det viktig at det ikke iverksettes tiltak eller aktiviteter som kan virke privatiserende på området. Som statlig sikra friluftsområde skal gressareal og bord/benker på tunet på Øitangen være åpent for dagsbesøkende. Det har videre etablert seg en «praksis» hvor det er satt et bord/benkesett på det lille flate området mellom sjøbua og stranda. Dette gjør ferdsel forbi mer krevende. Forvlater legger til grunn at bruksendringen skjer med vilkår som forbyr utplassering av benk mellom bygning og strand for å øke allmennhetens tilgang.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Det er utarbeidet to skjøtselsplaner som berører området hvor sjøbua på Øitangen ligger. [Skjøtselsplan for Øytangen \(2019\)](#), utarbeidet av Biofokus og [skjøtselsplan for Sandbakken og Øytangen sør](#), utarbeidet av NINA (2018). Området er videre godt kartlagt med funn i artsdatabanken. Strandtorn på Jomfruland overvåkes årlig av Botansk forening, som teller og loggfører etablerte og nye forekomster. Kunnskapsgrunnlaget er godt og **§ 9 føre-var-prinsippet** kommer ikke til anvendelse.

§ 10 - økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning er den mest relevante problemstillingen ved ev. bruksendring av sjøbua. Området rundt bygningen er svært populært gjennom sommeren. Det meste av aktivitet foregår fra juni til august, med konsentrasjon av bruk gjennom fellesferien (ofte uke 29, 30 og 31). I juni og august er ferdsel fra dagsbesøkende samlet i helgene, med spredt besøk i ukedager. Mht. natur- og verneverdiene i området, har trolig dagsbesøkende større påvirkning på sårbare arter i sanddynemark og strandområder, enn gjester som overnatter. Siden omsøkt bruk var etablert før vernetidspunktet, ser ikke forvalter at «formalisering» av dette vil innebære økt slitasje eller bruk, sammenliknet med perioden 2017-2026. Området rundt hovedinngangen er opparbeidet og ferdsel følger i stor grad stiene eller ut/inn på brygga.

§ 11. kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12. miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Bygningen er, så vidt forvalter kjenner til, i god tilstand. Bygningen er koblet til kommunalt vann/avløp. Risiko for utslipp eller forurensning er lav. Det er ikke skissert behov for byggtekniske endringer som del av bruksendringen som krever behandling etter verneforskriften.

NITO Takst
– tryggere eiendomshandel

TELEMARK TAKST OG BYGGVURDERING AS

RAPPORTANSVARLIG:
Telemark Takst og Byggvurdering
Arne Vierdal
Klostergata 33, 3732 SKIEN
Tlf: 35 12 26 65/915 18 003
Faks: 35 12 26 69
E-post: ame@ttbtakst.no

VERDITAKST FOR NÆRINGSEIENDOM

Adresse
Matrikelnr.
Kommune
Hjemmelshaver(e)

Dato for befaring

Markedsverdi:

Hovedvegen 164, 166, 168, 3781 JOMFRULAND
Gnr. 29 Bnr. 5
Kragersø
Til Grunn: Staten v/Miljøverndirektoratet, Til feste:
Telemark Fylkeskommune
02.11.2016

kr 6 900 000

Ønsker du å sjekke rapportens gyldighet?
Skann QR-koden med din mobiltelefon, eller
besøk <http://takstverifisering.nito.no>

Eiendomsbetegnelse, hjemmelshaver m.m.

Adresse Hovedvegen 164, 166, 168		Gnr. 29	Bnr. 5	Snr.	Fnr.
Postnr. 3781	Poststed JOMFRULAND	Kommune Kragere		Område/bydel	
Rekvirent Telemark Fylkeskommune v/Kristin Sem Bostad					
Hjemmelshaver(e) Til Grunn: Staten v/Miljøverndirektoratet, Til feste: Telemark Fylkeskommune					
Tilstede / opplysninger gitt av Karin Gundersen og takstingeniør Arne Vierdal				Besiktigelsesdato 02.11.2016	
Dokumenter fremlagt ved besiktigelsen					

Sammendrag

Øtangen oppsto som egen gård da Lars Sørensen i 1834 delte Jomfruland mellom sine barn. Fabrikkeier Klewe kjøpte Øtangen i 1944-1945, og fram til siste del av 50-tallet var Øtangen forsøksgård for frukt- og grønnsaksdyrking.

Telemark Fylkeskommune kjøpte i oktober 1978 bygningsmassen på Øtangen av Bernt Klewe og Gunvor Hugem. Samtidig kjøper Staten v/Miljøverndepartementet grunnen/eiendommen.

Fylkeskommunen inngår festeavtale på leie av grunnareal (16 mål) med Fylkesmannen i Telemark i 1979 med årlig festeavgift på kr. 5.000,-.

Eiendommen var tenkt som behandlings-sted for Telemark Sentralsjukehus og forskjellige brukergrupper.

Fra 01.08.05 er eiendommen benyttet til diverse ferie-, aktivitets-, rekreasjonsopphold og lignende.

Øtangen gård er med flere bygg som sammen utgjør et tun, sammen med store trær og steingjerder. Strukturen og helheten som bygningsmassen og landskapet rundt utgjør et særegent kulturelt samspill som har en egenverdi at noen ivaretar.

NKS Granlien AS har vært leietaker siden 01.08.02005. Leiekontrakten ble i 2010 fomyet i 10 år. NKS Granlien AS sa opp avtalen 01.06.2016 og avtaleforholdet opphører 30.11.2016.

Premisser - Generelle opplysninger

Oppdraget er utført av en uavhengig og sertifisert NITO takstingeniør, som følger det regelverk og de etiske regler NITO Takst har fastsatt for medlemmene.

Mandat:

Undertegnede har fått i oppdrag å lage en takst med teknisk verdi hvor det fremkommer hva som ansees som alminnelig vedlikehold og hva som ansees som oppgraderinger/standardheving.

I tillegg skal det settes en verditakst ifht. de heftelser/begrensinger/hensyn som må tas.

Områdebeskrivelse - Beliggenhet - Miljø

Eiendommen ligger på den nordlige delen av Jomfruland, ned mot sjøen/Jomfrulandsrenna på vestsiden av øya. Den har pen beliggenhet, ligger vestvendt ned mot sandstrand.

Det er fint å gå tur/sykle på øya med muligheter for mange fine opplevelser, bl.a. det rike fuglelivet, hvitveisen om våren og rullesteinene.

Adkomst er med båt, som legger til ved brygge ved eiendommen. Eller ferge som går til Tåmbrygga.

Reguleringsmessige forhold

Reguleringsplan for området fra Tåmbrygga til Jomfuland Fyr
Dato for siste revisjon av planen 19.01.1995

§ 3 Byggeområder

3.4 Byggeområder for offentlige bygninger

Alle byggeområder for offentlige bygninger har som underformål spesialområde bevaring. Alle bygningsmessige endringer i disse områdene skal være godkjent av antikvarisk bygningsmyndighet på regionalt nivå før byggetillatelse kan gis.

§6 Friområder

A. De på plankartet viste friområdene er offentlig eide og skal brukes av allmennheten til friluftsliv og bading.

Eiendommens tomt

Tomteareal (m ²)	Type tomt	Festetidens utløpsår	Årlig festeavgift
16000	• Festet ☐ Eiet	Uten tidsavgrensing	5000

Kommentarer vedrørende festekontrakt

Fstekontrakt mellom Staten v/Miljøverndepartementet med hjemmel til grunn og Telemark Fylkeskommune, gjeldende fra 1.1.1979 og uten tidsavgrensing.

Fstekontrakten gjelder "Øitangen" Gnr. 29/Bnr. 5 - totalt 16 dekar, på Jomfruland i Kragerø kommune.

Fstekontrakten har sammenheng med at festeren har kjøpt samtlige bygninger på eiendommen.

Tomtens beskaffenhet

Tomten er lett skrånende og pent opparbeidet med plen og noen trær.

Eiendommen har tilgang til brygge og badestrand, som også er friluftsområde.

Eiendommen har gode sol- og lysforhold, og har flott utsikt over havet.

Eiendommens bygninger

Type bygg	Byggeår	Rehab. - ombygd år
A Forvalterbolig	1986	
B Hovedhus	1895	1946
C Låve	1945	1982/2007
D Sjøbua	Eldre	2009
E Uthus	Gammelt	
Likningstakst	Kjøpsår	Kjøpesum / kostpris
---	---	---
Forsikringsselskap	Polisenummer	Type forsikring
Gjensidige	82937460	Fullverdi

Bygningsmessig beskrivelse; Bygg A - Forvalterbolig

Grunnforhold

Grunnforhold består antatt av leire.

Fundamentering

Boligen er fundamentert på betongfundamenter.

BÅlrende konstruksjoner

Grunnmur er oppført i betong på gammel del, og i leca på nyere del. Muren er pusset og malt utvendig.

Etasjeskillere

Etasjeskille er oppført i trekonstruksjon.

Yttervegger

Ytterveggene er oppført i bindingsverk og utvendig kledd med tømmermannskledning.
Vinduene er tre med isolerglass, samt noen vinduer er med kobla glass. Vinduene er fra byggeår.
Ytterdør og kjellerdør er fra byggeår.

Innervegger

Innvendige delevegger er oppført i trekonstruksjon.
Innvendige dører er furu speildører, fra byggeår.

Tekniske installasjoner

Det er tilknyttet offentlig vann. Avløp går til septiktank med slamavskiller og sandfilter-grøfter. Septiktank tømmes av kommunen.

VV-bereder på 200 liter.

Det er sikringsskap med 16 kurser.

Bad i 1.etg. er oppgradert i 2005, med belegg på gulv med flomkant, respatexplater på veggene og malte i himlingen. Rommet inneholder veggduj med forheng, servant og klosett.

Toalettrom i 1.etg. er oppgradert i 2005, med belegg på gulv, malt glassfiberstrie på veggene og panel i himlingen. Rommet inneholder klosett og servant.

Kjøkken i 1.etg. er fra byggeår, med belegg på gulv, panel på veggene og malte plater i himlingen.

Kjøkkeninnredningen er fra byggeår med hvite fronter.

Innvendig standard

Kjeller har belegg på gulv, malt glassfiberstrie, respatexplater og panel på veggene og panel i himlingene. Kjeller er noe ombygget fra rom med fire dusjer og til rom med dusj og klosett.

1.etg. har belegg på gulv, panel og malt glassfiberstrie på veggene og panel i himlingene.

Takkonstruksjon / yttertak

Takkonstruksjonen er oppbygget som saltak, med sperrekonstruksjon og limtretrager.

Taket er tekket med enkelkrum betongtakstein fra byggeår.

Renner og nedløp er i plastbelagt stål fra byggeår.

**Er det tegn til
setningsskader**

☐ Ja ☒ Nei

**Kan sopp / råtedannelser
sees**

☐ Ja ☒ Nei

**Er det tegn til lekkasje /
fuktskader**

☐ Ja ☒ Nei

**Anbefales en ytterligere
teknisk gjennomgang /
tilstandsrapport**

☐ Ja ☒ Nei

Beskrivelse hvis det er krysset av for "Ja" i feltene ovenfor

Bygningsmessig beskrivelse; Bygg B - Hovedhus

Grunnforhold

Grunnforhold består antatt av leire.

Fundamentering

Boligen er fundamentert på gråstein, og noe betong.

BÅlrende konstruksjoner

Grunnmur er oppført i gråstein, og noe i betongkonstruksjon.

Etasjeskillere

Etasjeskille er oppført i trekonstruksjon.

Yttervegger

Ytterveggene er oppført i tømmer og antatt noe i bindingsverk i tilbygg. Utvendig kledd med tømmermannskledning.

Vinduene er med kobla glass og med enkle glass.

To stk. ytterdører og terrassedør er av eldre årgang.

Innervegger

Innvendige delevegger er oppført i trekonstruksjon.

Innvendige dører er furu speildører, fra byggeår.

Tekniske installasjoner

Det er tilknyttet offentlig vann. Avløp går til septiktank med slamavskiller og sandfilter-grøfter. Septiktank tømmes av kommunen.

VV-bereder på 200 liter.

Det er montert sprinkleranlegg i bygningen.

Det er el-inntak på 35 ampere, og sikringsskap med 7 kurser med automatsikringer.

Bad i 1.etg. har belegg på gulv med flomkant, badromsplater på veggene og malt himling. Rommet inneholder veggdusj og servant. Rommet har ikke ventilasjon.

Toalettrom i 1.etg. har belegg på gulv, malt glassfiberstrie på veggene og malt himling. Rommet er delt inn med to avluker med klosett og har servant i forrom. Ventilasjon er dårlig.

Innvendig standard

Innvendige overflater har belegg, parkett og tregulv på gulv, panel, malt panel og malt glassfiberstrie på veggene og malt overflater i himlinger. Noen rom har synlige bjelker i himling.

2.etasje har lav takhøyde - under 190 cm.

Takkonstruksjon / yttertak

Takkonstruksjonen er oppbygget som saltak med halvvalm, med gammel sperrekonstruksjon.

Taket er tekket med teglstein.

Renner og nedløp er i sink.

Er det tegn til
setningsskader

☒ Ja ☐ Nei

Kan sopp / råtedannelser
sees

☒ Ja ☐ Nei

Er det tegn til lekkasje /
fuktskader

☐ Ja ☒ Nei

Anbefales en ytterligere
teknisk gjennomgang /
tilstandsrapport

☒ Ja ☐ Nei

Beskrivelse hvis det er krysset av for "Ja" i feltene ovenfor

Bygningen har en del skjevheter på gulver.

Det er noe råte-dannelser i utvendig kledning.

Bygningsmessig beskrivelse; Bygg C - Låve

Grunnforhold

Grunnforhold består antatt av leire.

Fundamentering

Låven er fundamentert på betong.

BÅrende konstruksjoner

Grunnmur/kjeller er i betong.

Etasjeskillere

Etasjeskille er i betong mot kjeller og i trekonstruksjon ellers.

Yttervegger

Yttervegger i u.etg. er i teglstein. Veggene er innvendig utført og kledd med panel.

Ytterveggene er oppført i bindingsverk og utvendig kledd med tømmermannskledning.

Vinduene er i tre med kobla glass, og noen vinduer med enkelt glass.

Frie stk. ytterdører og dør under låvebru er av eldre årgang. To stk. kjellerdører av nyere årgang.

Låvebru er med impregnert gulv og rekkverk.

Overbygget platting med betonggulv og impregnerte lemmer oppå.

Innervegger

Innvendige delevegger er oppført i trekonstruksjon.

Innvendige dører er furu speildører, fra byggeår.

Tekniske installasjoner

Det er tilknyttet offentlig vann. Avløp går til septiktank med slamavskiller og sandfilter-grøfter. Septiktank tømmes av kommunen.

To stk. VV-beredere på 200 liter.

Det er el-inntak på 63 ampere, og det er montert flere sikringsskap med skrusikringer.

Tre stk. bad har belegg på gulv med flomkant, baderomsplater på veggene og malt himling. Rommene inneholder veggdusj med forheng, servant og klosett.

Vaskerom med inngang utenfra har belegg på gulv, baderomsplater på veggene og malt himling. Rommet inneholder skyllekar og opplegg til vaskemaskin.

To stk. toalettrom har belegg på gulv, MDF-plater på veggene og malt himling. Rommene inneholder klosett og servant. Toalettrom i u.etg. er uten ventilasjon.

Kjøkken i 1.etg. har belegg på gulv, malt panel og glassfiberstrie og malt himling. Kjøkkeninnredningen er fra 2015, med hvite fronter.

Innvendig standard

Innvendige overflater har belegg på gulv, malt tapet, panel, malt glassfiberstrie og MDF-plater på veggene og malte overflater og noe panel i himlinger.

Det er varmekabler på alle gulv i u.etg., med unntak av bøttekott.

Takkonstruksjon / yttertak

Takkonstruksjonen er oppbygget som saltak, med sperrekonstruksjon. Noen sperrer er nyere.

Taket er tekket med telgstein av eldre årgang.

Renner og nedløp er i sink.

Er det tegn til setningsskader	Kan sopp / råtedannelser sees	Er det tegn til lekkasje / fuktskader	Anbefales en ytterligere teknisk gjennomgang / tilstandsrapport
☐ Ja ☒ Nei	☐ Ja ☒ Nei	☐ Ja ☒ Nei	☐ Ja ☒ Nei

Beskrivelse hvis det er krysset av for "Ja" i feltene ovenfor

Bygningsmessig beskrivelse; Bygg D - Sjøbua

Grunnforhold

Grunnforhold består antatt av leire.

Fundamentering

Bygningen er fundamentert på gråstein og betongkonstruksjon.

BÅlrende konstruksjoner

Ringmur er i betong.

Etasjeskillere

Gulvet er i betong fra 2009.

Yttervegger

Ytterveggene er oppført i bindingsverk og utvendig kledd med tømmermannskledning.

Vinduene er med to-lags isolerglass, fra 2009.

Ytterdør og terrassedør er antatt fra 2009.

Liten utebod med inngang utenfra.

Innervegger

Innvendige delevegger er oppført i trekonstruksjon.

Innvendige dører er furu speildører, fra byggeår.

Tekniske installasjoner

Det er tilknyttet offentlig vann. Avløp går til septiktank med slamavskiller og sandfilter-grøfter. Septiktank tømmes av kommunen.

VV-bereder på 120 l fra 2009, og er montert i kjøkkenbenk.

Det er sikringsskap med 9 kurser med automatsikringer.

Bad er antatt oppgradert i 2009, og har betonggulv med varmekabler og belegg med flomkant. På veggene er det baderomsplater og i himlingen er det malt panel. Rommet inneholder veggduş med forheng, servant med innredning og klosett.

Kjøkkenet har belegg på gulv, malt panel på veggene og malt panel i himlingen. Kjøkkeninnredningen er fra 2009, med fronter i heltre furu.

På baksiden av bygget er det satt opp en utedo, som benyttes som offentlig toalett.

Innvendig standard

På gulv er det belegg, på veggene er det malt panel og i himlingene er det malt panel.

Takkonstruksjon / yttertak

Takkonstruksjonen er oppbygget som saltak.

Taket er tekket med eldre teglstein.

Takrenner og nedløp er i plastbelagt stål, av eldre årgang.

Er det tegn til
setningsskader

☒ Ja ☐ Nei

Kan sopp / råtedannelser
sees

☒ Ja ☐ Nei

Er det tegn til lekkasje /
fuktskader

☐ Ja ☒ Nei

Anbefales en ytterligere
teknisk gjennomgang /
tilstandsrapport

☐ Ja ☒ Nei

Beskrivelse hvis det er krysset av for "Ja" i feltene ovenfor

Tak og takrenne henger midt på en langvegg, mot sør.

Det kan være fukt-/råteskader i kledning med mot terrenget.

Bygningsmessig beskrivelse; Bygg E - Uthus

Grunnforhold

Grunnforhold består antatt av leire.

Fundamentering

Bygget er fundamentert på betong.

BÅrende konstruksjoner

Ringmur er i betong.

Yttervegger

Ytterveggene er oppført i enkel bindingsverk og utvendig kledd med tømmermannskledning.

Dør inn er en labankdør.

Innervegger

Innvendige delevegger er oppført i trekonstruksjon.

Innvendige dører er furu speildører, fra byggeår.

Innvendig standard

Enkel standard, med betonggulv. Det er ikke innvendig kledd.

Takkonstruksjon / yttertak

Takkonstruksjonen er oppbygget som saltak.

Taket er tekket med gammel teglstein.

Er det tegn til
setningsskader

☒ Ja ☐ Nei

Kan sopp / råtedannelser
sees

☒ Ja ☐ Nei

Er det tegn til lekkasje /
fuktskader

☒ Ja ☐ Nei

Anbefales en ytterligere
teknisk gjennomgang /
tilstandsrapport

☒ Ja ☐ Nei

Beskrivelse hvis det er krysset av for "Ja" i feltene ovenfor

Uthuset er i dårlig stand og har behov for reparasjon/oppgradering.

Generelle kommentarer

Bygningens standard pr. dato

0	1	2	3	4	5	6	7	8
Vedlikehold, vedlikeholdskontrakter ol. Ifølge leiekontrakten fra 2005 og fornyet i 2010 er det leietaker som har ansvar for vedlikeholdet. Forvalterboligen er fra tidlig 80-tall og er generelt sett i bra stand, med normalt behov for vedlikehold. Noe oppgradering bør vurderes i kjeller. Hovedhuset er gammelt og fremstår med behov for vedlikehold og oppgradering. Deler av taket har eldre takstein. Deler av utvendig kledning går lang ned mot terrenget, og har stedvis noe råde. Boligen er ikke isolert etter dagens krav. Vinduene er gamle med enkelt glass og isolerer dårlig. Ytterdørene er gamle og tetter dårlig. Pipen har behov for oppgradering. Gulver har forskjellige høyder i de forskjellige rom, og en del skjevheter. Takbjelker - spesielt i stue, henger mye. Lave dører inn til enkelte rom. Badet er slitt og må oppgraderes. Trapp opp til kaldt loft, uten dør. To innredde rom inn fra kaldt loft. Takhøyde på ett innredet soverom er lav - under 190 cm. Låven, som er fra 1945, ble ombygget i 1982 og er generelt sett i bra stand, med noe bemerkninger og behov for normalt vedlikehold. Grunnmur har behov for vedlikehold/maling. Utvendig kledning er i generelt bra stand, med behov for normalt vedlikehold. Himling over inngangsparti har behov for vedlikehold. Taktekket er i bra stand. Takrenner har litt skjevhet i front over inngang. Vinduene har behov for utvendig vedlikehold. Ytterdører og to stk. kjellerporter trenger vedlikehold. En ytterdør har råteskader og må påregnes utskiftet. Låvebru med rekkverk og terrasseplattning trenger vedlikehold. Kjeller er i normal kjellerstandard. Det er ingen synlige fuktmerker i kjeller. Litt avflassing i malingen. Vaskerom med inngang utenfra må kontrolleres nærmere av fagmann, pga. lukt. U.etg. fremstår i bra stand med normal bruksslitasje. Ett bad har fuktskade i vegger og er malingsslitt i himlingen. Det har behov for oppgradering. Det andre badet er fra 2007 og i bra stand. Trapper med en del slitasje i trinn. 1.etg. fremstår i bra stand med normal bruksslitasje. En liten skade i veggplate i trappegang. Badet er fra 2007 og i bra stand. Kjøkkenet er fra 2015 og er i god stand. 2.etg. fremstår for det meste i bra stand. Gang ut mot låvebru og kott er i enkel standard. Her er det behov for oppgradering. Dør til gang og dør til kott har behov for oppgradering. Sjøbua er oppgradert innvendig i 2009, inkludert nytt betonggulv og er i bra stand. Utvendig er det behov for noe vedlikehold og oppgradering. Utvendig kledning går langt ned mot terreng. Det bør gjøres utbedringer for å unngå råde i kledning. Som tidligere nevnt er det noe skjevheter på taket på langvegg mot sør. Terrassedør er slitt og tetter dårlig. Uthuset er i dårlig stand og trenger oppgradering og en del utskiftninger. Eiendommens potensial Eiendommens potensiale ligger i utleie. På det frie markedet uten føringer ville eiendommen ha et stort interessefelt. Men med de begrensninger som ligger iht. historikk hvor eiendommen har føringer på hva den skal brukes til, iht. reguleringsbestemmelser hvor eiendommen er en del av en nasjonalpark og friområde, iht. avtaleforhold/leieavtaler og lignende, er interessefeltet mindre og et salg kan være en utfordring og ikke minst meget langvarig.								

Bygningenes arealdisponering

Arealene i denne rapporten måles etter gjeldene regler i NS 3940:2007

Avvik fra NS 3940:2007

Målverdighet

En del er målverdig først når den har gulv. Dog er trappeåpninger, heissjakter, vertikale sjakter og konstruksjoner målverdig selv om de ikke har gulv. Større åpninger enn disse regnes ikke med, men hvis trapp inngår i åpningen, regnes trappens horisontalprojeksjon med i arealene.

Bruksenhet

Bruttoareal av en bruksenhet begrenses av bruksenhetens omsluttende vegger. Der omsluttende vegger vender mot andre bruksenheter, eller mot fellesarealer, måles til midt i vegg. Der omsluttende vegger er en del av yttervegg, måles til ytterveggens utside. Bruksareal av en bruksenhet måles til innsiden av bruksenhetens omsluttende vegger.

Bygg	Et. plan	BTA (m ²)	BRA (m ²)	Planløsning (BTA = Bruttoareal, BRA = Bruksareal)
Forvalterbolig	Kjeller	43	36	2 ganger, vaskerom, dusjbad, strykerom og lager
Delsum bygg Forvalterbolig		43	36	
	1.etg.	84	78	Gang, stue, kjøkken, 4 soverom og bad
	2.etg.	22	21	2 soverom og toalettrom
Delsum bygg		106	99	
Hovedhus	1.etg	130	120	Vindfang, 3 ganger, 2 stuer, kjøkken, 3 soverom, bad og 2 toalettrom
Delsum bygg Hovedhus		130	120	
	2.etg.	32	31	Gang og soverom. Et soverom under 190 cm er ikke med i arealberegningen
Delsum bygg		32	31	
Låven	Kjeller	79	69	3 kjelllerrom
Delsum bygg Låven		79	69	
	U.etg.	131	123	Entre, gang, 6 soverom 2 bad og bøttekott
	1.etg.	145	137	Trappegang, 2 ganger, stue, 3 soverom og bad
	2.etg.	78	76	Trappegang, stue, inngang låvebru og kott
Delsum bygg		354	336	
Sjøbua	1.etg.	60	55	Gang, stue, kjøkken 3 soverom, bad og utebod
Delsum bygg Sjøbua		60	55	
Bod	1.etg.	35	31	Et stort og ett lite rom
Delsum bygg Bod		35	31	
	SUM	839	777	

Kommentarer til planløsningen

Areal og leier

Bygg	Et. plan	Utleid (m²)	Leieinntekt / år	Ledig (m²) BTA	Eget bruk (m²) BTA	BTA (m²)	Markedsleie kr/m²	Sum markedsleie
Øitangen	0	0	0	0	0	647	1392	900624
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	SUM	0	0	0	0	647		900624

Andre leieinntekter 0

Andre leieinntekter 0

A Sum leieinntekter 0

B Sum normal markedsleie 900 624

Spesifiser evt. andre leieinntekter

Leien som NKS Granlien er i dag en sumbolisk sum på kr. 62516,-

For å vurdere verdien på eiendommen er det derfor brukt leieinntekter på drift av eiendommen med utgangspunkt i regnskapet til NKS Granlien AS. De er her omregnet i forhold til antall senger og m² på de forskjellige bygg. Det er totalt 52 senger.

Når det gjelder leieinntektene er det tatt høyde for at det kan leies ut i det frie markedet.

Det blir i dag leid ut til institusjoner, skoleklasser, firma, og selskaper. Det er utleie fra påske til langt ut på høsten.

Dagens leiekontrakt med NKS Granlien AS beskriver i pkt. 5a hva leieobjektet kan brukes til. Ved endret bruk - som beskrevet ovenfor - er det i følge pkt.5 b ikke tillatt uten utleiers forutgående, skriftlige samtykke.

I Feste kontrakten setter Staten en forutsetning at bruken av bygningene ikke kommer i konflikt med "Øitangen" til friluftsmål.

Kommentarer til leiekontrakt(er)

Leiekontrakt mellom utleier Telemark Fylkeskommune og leier NKS Granlien AS, datert 8.juli 2008. Leiekontrakten gjelder Øitangen Feriested, Jomfruland, Gnr. 29/Bnr. 5, med Hovedhus, Låve, Forvalterbolig, Sjøbod og Utebod. Leieavtalen omfatter videre eiendommens utearealer iht. feste kontrakt mellom Staten v/Miljøverndepartementet og utleier datert 31.10.1979 og 27.11.1979.

Leiesummen utgjør kr. 48.000,- pr. år, og forfaller den 1. hvert kvartal med kr. 12.000,-. Pr i dag er den indeksregulert til kr. 62516,-

Leiekontrakten er i utgangspunktet forlenget til 1.8.2020, men er sagt opp iht. avtale med seks måneder og opphører 30.11.2016.

Spesielle forhold

Konsesjonsplikt

☐ Ja ☒ Nei

Forkjøpsrett

☐ Ja ☒ Nei

Evt. kommentarer

Eiendommen i sin helhet inngår i det området som ved kgl. Resolusjon av 28. april 1978 er vernet som landskapsvernområde.

Den 29.08.16 leverte Miljødirektoratet sin tilråding til Klima- og Miljødepartementet hvor direktoratet anbefaler opprettelse av Jomfruland Nasjonalpark. Direktoratet er i hovedsak enig, men foreslår noen endringer og tillegg. Den mest vesentlige endringen er at Hovedveien og Øitangen gård med bebyggelse foreslås holdt utenfor.

Kommentarer til Grunnboksbladet

Iht. Kartverkets nettside, seeiendom.no, 16.11.16, ble det opplyst om Diverse Servitutter - ufullstendig overført fra hovedbølet (mfl) - kan inneholde pengeheftelser.

Teknisk verdiberegning; bygninger og tomt

Bregnede byggekostnader, Hovedbygg A			2 750 000
- Verdireduksjon	- Hovedbygg A	35	962 500
Bregnede byggekostnader etter fradrag			= 1 787 500
Bregnede byggekostnader, Bygg B			4 522 000
- Verdireduksjon	- Bygg B	60	2 713 200
Bregnede byggekostnader etter fradrag			= 1 808 800
Bregnede byggekostnader, Bygg C			8 120 000
- Verdireduksjon	- Bygg C	40	3 248 000
Bregnede byggekostnader etter fradrag			= 4 872 000
Bregnede byggekostnader, Bygg D			1 272 000
- Verdireduksjon	- Bygg D	30	381 600
Bregnede byggekostnader etter fradrag			= 890 400
Bregnede byggekostnader, Bygg E			186 000
- Verdireduksjon	- Bygg E	90	167 400
Bregnede byggekostnader etter fradrag			= 18 600
Samlet sum beregnede byggekostnader			= 9 377 300
+ Tomteverdi, justert for verdifaktor			+ 2 500 000
Sum beregnet teknisk verdi; bygninger og tomt			= 11 877 300

Kommentar til teknisk verdiberegning

Teknisk verdi tar utgangspunkt i hva det koster å bygge nytt og med fratrekk for alder og slitasje.
Tomteverdien tar høyde for at eiendommen ligger i Jomfruland landskapsvernområde.

Verdianalyse

Kostnader	A Faktisk leie	0	B Markedsleie	900 624
Offentlige avgifter	0		20 225	
Eiendomsskatt	0		0	
Forsikringer	0		7 123	
Vedlikehold / adm	0		300 000	
	0		5 000	
Leie Øytangen	0		62 516	
Inntektsfradrag		0		394 864
	Normal leieinntekt A	0	Normal leieinntekt B	505 760
	-Tap ved ledighet	0	-Tap ved ledighet	0
	NETTO LEIE	0	NETTO LEIE	505 760

Begrunnelse for valg av kapitaliseringsrenten / netto avkastningskrav

I kapitaliseringen av avkastningen er det lagt til grunn et avkastningskrav med faktor 7,0.

Dette pga. at Jomfruland er en populært sted og besøke og har mange attraksjoner. Samt at driftsformen i dag antatt ikke er den samme som om en eiendomsbesitter ville drive stedet.

Jomfruland er en øy ytterst i Kragerøskjærgården. Det er en vakker liten øy, med litt over 80 fastboede. Øya er svært populær sommerstid, og det valfarter titusener av mennesker for å se rullesteinsstranda og det spesielle landskapet i Eikeskogen.

Fyrtårmet som ble satt i drift i 1839 er nå et museum, hvor det er mulighet til å ta seg en tur helt til topps, og få overblikket over øya og skjærgården.

Eller hva med en kunstopplevelse. Det er flere spennende utstillinger i løpet av en sommersesong.

På Øitangen finnes det også en bemannet fuglestasjon med kompetente ornitologer.

Kapitalisert verdi	A ut fra 7.0 % avkastn.	0	B ut fra 7.0 % avkastn.	7 225 000
--------------------	-------------------------	---	-------------------------	-----------

Kommentar angående inntekter, kostnader og ledighet

Det er tatt utgangspunkt i leieinntektene som NKS Granlien AS har i sitt regnskap.

Utgiftene er offentlige avgifter, festeavgift, forsikring og vedlikeholds og driftsutgifter.

Pga. av at det må gjøres en del oppgradering, bl.a. på bad trekkes det fra en sum på den kapitaliserte verdien på kr 325 000,-

Markedsanalyse - Kommentar til verdikonklusjon

Eiendommens potensiale ligger i utleie. På det frie markedet uten føringer ville eiendommen ha et stort interesse-felt. Øya er svært populær sommerstid, og det valfarter titusener av mennesker for å se bl.a. hvitveisen, rullesteinsstranda, det spesielle landskapet i Eikeskogen og det rike fuglelivet.

Men med de begrensninger som ligger iht. historikk hvor eiendommen har føringer på hva den skal brukes til, iht. reguleringsbestemmelser hvor eiendommen er en del av en nasjonalpark og friområde, iht. avtaleforhold/leieavtaler og lignende, er interesse-feltet mindre og et salg kan være en utfordring og ikke minst meget langvarig.

Verdikonklusjon

Oppdragsgiver må kontrollere dette dokument for eventuelle feil og mangler før det benyttes!
Ut fra visuell befaring og innhentede opplysninger settes:

Markedsverdi: kr 6 900 000

Underskrifter

Sted og dato

Takstingeniør

Skien 24.11.2016

Arne Vierdal

Dokumentkontroll

Fremvist:

Leiekontrakt mellom Telemark Fylkeskommune og NKS Granlien AS.

Resultatregnskap fra 2015 for NKS Granlien AS.

Diverse opplysninger fra Telemark Fylkeskommunen v/Kristin Sem Bostad.

Vedlagt:

Skjøte datert 04.12.1974

Kjøpekontrakt datert 09.10.1978

Festekontrakt datert 31.10.1979

Situasjonskart og kart i forhold til kommuneplan.

Vedlegg til verditakst for Øitangen. Gnr. 29 Bnr 5

Levetidsbetraktninger.

Dette er i hovedsak hentet fra Sintef Byggforsk

Vedlikehold

Generelt

Vedlikehold er arbeid som er nødvendig for å opprettholde kvaliteten til en bygning eller bygningsdel på et fastsatt nivå. Forbedring eller ombygging som hever bygningens standard, defineres ikke som vedlikehold.

Skillet mellom drift og vedlikehold kan være uklart, men drift omfatter som regel de aktivitetene som må utføres for at bygningen skal fungere som forutsatt i det daglige. Eksempler på driftsoppgaver er renhold, ettersyn av tekniske installasjoner og kontroll av bygningsdeler. Det er vanlig å skille mellom løpende vedlikehold, periodisk vedlikehold og utskifting.

Løpende vedlikehold

Løpende vedlikehold eller akutt vedlikehold er arbeider som må utføres for å rette opp uforutsette skader. Skadene kan skyldes byggefeil, feilaktig utført eller manglende vedlikehold, hærverk e.l. Løpende vedlikehold er ikke behandlet i denne anvisningen.

Periodisk vedlikehold

Periodisk vedlikehold eller intervallbundne arbeider er aktiviteter som må forventes å være nødvendige for å hindre forfall på grunn av jevn, normal slitasje. Periodisk vedlikehold har en preventiv virkning og forebygger skader. Eksempel på periodisk vedlikehold er overflatebehandling.

Utskifting

Utskifting av materialer, komponenter eller bygningsdeler med kortere levetid enn bygningens brukstid inngår i vedlikeholdet.

Levetid

Definisjon

Levetid for en bygning eller bygningsdeler er den tiden som bygningen eller dens deler oppfyller krav til ønsket funksjon. Funksjonaliteten beskrives av valgte karakteristiske egenskaper med ytelser som kan måles. Levetiden bestemmes av ytelsenes variasjoner med tiden og kravet til ytelsesnivå. Bestandighet eller levetid er derfor ingen iboende karakteristisk egenskap, men må relateres til funksjonalitet / målt ytelse over tid.

Intervaller for utskifting

Intervallene for utskifting er spesielt usikre. I mange tilfeller har noen materialer, komponenter eller bygningsdeler betydelig lengre levetid enn det som er oppgitt i anvisningen, mens andre skiftes ut tidligere fordi det kommer nye og bedre løsninger eller produkter på markedet. Utskifting i sin helhet er i mange tilfeller ikke nødvendig – reparasjon kan være tilstrekkelig. Spesielt på verneverdige bygninger skal man aldri skifte ut mer enn absolutt nødvendig.

I tabellen er det delt inn i intervaller - år, kort, middels og lang.

Tar med de elementene som er aktuelle på denne taksten.

Betongtakstein og tegltakstein:			
Vedlikehold.	Kort	Middels	Lang
Steiner som er ødelagt fjernes og erstattes med steiner av samme type.	10	30	40
Utskifting/omlegging	30	50	60
Vindskibord i tre:			
Vedlikehold.	2	4	8
Utskifting.	15	20	25
Takrenner og nedløp i plastbelagt stål:			
Utskifting.	25	30	35
Utvendig trekledning:			
Vedlikehold/maling.	6	8	12
Utskifting	40	50	60
Vinduer:			
Vedlikehold. Maling, justering og smøring	2	4	6
Utskifting.	20	40	60
Ytterdører:			
Vedlikehold. Kontroll, justering, maling.	2	4	6
Utskifting.	20	30	40
Innvendig dører:			
Vedlikehold, maling.	8	16	20
Utskifting.	30	40	50
Utvendige plattinger:			
Vedlikehold.	2	4	6
Pipe:			
Vedlikehold/ompussing.	10	20	30
Utskifting.	20	30	40
Innvendige trapper, lakkerte:			
Vedlikehold. Sliping og lakking.	5	7	9
Utskifting.	15	20	30
Tregulv:			
Vedlikehold. Sliping og oljebehandling.	8	12	16
Linoleum og vinylbelegg:			
Utskifting.	15	20	25

Innvendig overflate:

Vedlikehold.

Trepanel, malt	8	12	16
Trepanel, lakkert	10	16	20

Våtrom:

Utsifting vinylbelegg.	10	20	30
Utsifting baderomsplater	10	15	20

Sanitæropplegg:

Normal levetid for avløpsrør i PVC	25 – 50 år
Normal levetid for vannrør i kobber	25 – 60 år
Normal levetid for utslagsvask, servant, klosett og badekar	20 – 50 år
Normal levetid for blande batteri	10 – 30 år
Normal levetid for VV-bereder	15 – 25 år

Vedlegg:

Utskrift fra grunnboken.

Skien 09.12.2016

Arne Vierdal
Arne Vierdal
takstingeniør

HJEMMELSOPLYSNINGER

193552 07/03/2014 **HJEMMEL TIL GRUNN**
MILJØDIREKTORATET
ORG.NR: 999601391
Eies av Staten
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

PENGEHEFTELSE

903932 **ERKLÆRING/AVTALE**
DIVERSE SERVITUTTER - UFULLSTENDIG SPESIFISERT OVERFØRT FRA
HOVEDBØLET (MFL) - KAN INNEHOLDE PENGEHEFTELSE.

677 22/10/1945 **RETTIGHETER IFLG. SKJØTE**
RETTIGHETSHAVER: PEDERSEN INGA
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

3044 04/12/1974 **LIVSVARIG BORETT**
RETTIGHETSHAVER: KLEWE TORBJØRG
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

3044 04/12/1974 **ERKLÆRING/AVTALE**
BRUKSRETT
RETTIGHETSHAVER: HUGEM GUNVOR
MED FLERE BESTEMMELSER

3044 04/12/1974 **ERKLÆRING/AVTALE**
GJENSIDIG FORKJØPSRETT FOR SAMEIERNE VED SALG TIL ANDRE ENN
LIVSARVINGER.
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

1670 25/07/1978 **ERKLÆRING/AVTALE**
KGL.RES.AV 28.APRIL 1978 VEDRØRENDE OPPRETTELSE AV 14 NATUR-
RESERVATER OG JOMFRULAND LANDSKAPSVERNOMRÅDE I TELEMAR.
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

968 29/03/1983 ** NYE VILKÅR

2366 09/10/1978 **ERKLÆRING/AVTALE**
BESTEMMELSER OM AT DELER AV EIENDOMMEN/PÅSTÅENDE BYGNINGER/
TILBEHØR ER UNNTATT.
MED FLERE BESTEMMELSER

SERVITUTTER

IKKE OVERFØRTE DOKUMENTER: DEN MANUELLE GRUNNBOKEN HAR DOKUMENTER SOM
ANTAS KUN Å HA HISTORISK BETYDNING, ELLER SOM ER TINGLYST VEDRØRENDE
MATRIKKELENHETENS GRENSER OG AREAL.

FOR SERVITUTTER ELDRE ENN FRADELINGSDATO OG EVENTUELLE AREALOVERFØRINGER
SOM KAN HA BETYDNING FOR DENNE MATRIKKELENHET HENVISES TIL HOVEDBRUKET/
AVGIVEREIENDOMMEN. FOR FESTENUMMER GJELDER HENVISNINGEN SERVITUTTER ELDRE ENN
FESTEKONTRAKTEN.

Servitutter i grunn

900011 04/11/1844 **UTSKIFTING**
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

900018 03/07/1846 **UTSKIFTING**
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

1024 06/08/1956 **BESTEMMELSE OM GJERDE**

990077 19/06/1962 GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.
ELEKTRISKE KRAFTLINJER
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.
788 22/04/1971 **BRUKSRETT**
Bestemmelse om veg
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.
2366 09/10/1978 **BEST. OM ADKOMSTRETT**
RETTIGHETSHAVER: KNR:0815 GNR:29 BNR:293
RETTIGHETSHAVER: KNR:0815 GNR:29 BNR:294
Bestemmelse om båt/bryggeplass
Bestemmelse om vannrett
Med flere bestemmelser
Septiktank

GRUNNDATA

900019 19/08/1836 **REGISTRERING AV GRUNN**
DENNE MATRIKKELENHET OPPRETTET FRA: KNR:0815 GNR:29 BNR:1
900009 17/02/1898 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:18
425 16/05/1938 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:32
876 03/10/1939 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:38
788 16/10/1941 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:41
504 28/04/1959 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:116
EIENDOMMEN ER UTSKILT FRA FLERE BRUKSNUMMER
2235 25/09/1978 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:293
2236 25/09/1978 **REGISTRERING AV GRUNN**
UTSKILT FRA DENNE MATRIKKELENHET: KNR:0815 GNR:29 BNR:294
1079 28/04/1997 **GRENSEJUSTERING**
VEDR. JOMFRULAND LANDSKAPSVERNOMRÅDE
GJELDER DENNE MATRIKKELENHET M.FL.

SKJØTE

Dagbok nr. 3044 4 DES. 1974

Kragersø Sørenskriverembete

Splm. nr. 3250.-

Undertegnede Torbjørg Klewe, f. 11/2-1902, som sitter i uskiftet bo etter Thorstein Klewe, død 28/11-1958, skjøter og overdrar min eiendom

Øytangen, gnr. 29, bnr. 5 i Kragersø

Hassellund, gnr. 29, bnr. 18 i Kragersø

til mine barn:

1. Gunvor Hugen, f. 11/5-1931
2. Bernt Klewe, f. 29/8-1933

slik at de hver blir eier av en ideell halvpart av eiendommen.

Skjøtningen skjer som utdeling fra uskifteboet, slik at halvparten av eiendommens verdi er fallen farsarv og halvparten gave fra skjøteutstederen.

Torbjørg Klewe forbeholdes borett i eiendommens hovedbygning for sin levetid. Den årlige verdi av denne rett settes til kr. 1.000,-.

Gunvor Hugen skal ha eksklusiv bruksrett til "Sommerhytten" på eiendommen, for øvrig har parthaverne like rettigheter.

Verdien av eiendommen settes til kr. 500.000,- - femhundretusen kroner -. Den foran nevnte borett er inkludert i denneverdi.

Bersom en av sameierne ønsker å overdra sin andel til andre enn sin ektefelle og/eller livsarvinger, skal den annen sameier ha forkjøpsrett på ellers like vilkår.

Oslo, den 28/11 1974

Torbjørg Klewe
Torbjørg Klewe

Jeg bekrefter at Torbjørg Klewe personlig har undertegnet dette dokument i mitt nærvær. Hun er over 20 år og enke. *Rei Waul-Jøse.*
Som gavemottagere aksepterer vi disse vilkår.

Oslo, den 28/11 1974

Gunvor Hugen
Gunvor Hugen

Bernt Klewe
Bernt Klewe

DAGBOKFØRT

02. OKT 78 02366

SØNNESKRIVEREN I
KRAGERØ

Rett kopi bekræftes

fletan

Mellom Bernt Klewe og Gunvor Hugem, nedenfor kalt selgerne, og Staten v/Det kgl. Miljøverndepartement, nedenfor kalt Staten, er inngått slik

K J Ø P E K O N T R A K T:

1. Staten kjøper eiendommen "Øytangen", gnr. 29, bnr. 5 i Kragerø til friluft- og naturvernformål.

Eiendommens areal er oppgitt til ca. 290 da. Arealoppgaven garanteres ikke av selgerne.

2. Bygningene på eiendommen er unntatt fra salget, og disse skal erverves av Telemark Fylkeskommune, jfr. kjøpekontrakt av 3. okt. 1978 mellom selgerne og Telemark Fylkeskommune.

3. Omforenet kjøpesum for eiendommen er kr. 840.000,--.

Kjøpesummen betales mot tinglyst skjøte og panteattest som viser at eiendommen er fri for pengeheftelser og heftelser som er til hinder for områdets bruk til friluft- og naturvernformål.

4. Staten påtar seg å dekke selgernes utgifter til juridisk bistand v/h.r.advokat Erik Samuelsen. Dessuten dekker Staten utgifter til dokumentavgift, tinglysingsgebyr og andre omkostninger i forbindelse med ervervet.

5. Eierne av eiendommene "Eikbo", gnr. 29, bnr. 293 og "Sandbo", gnr. 29, bnr. 294 skal ha følgende rettigheter over den eiendom som overdras til Staten ved denne avtale:

- 5.1. Eierne skal ha rett til to faste bryggeplasser ved bryggen tilhørende den solgte eiendom, og rett til bruk av bryggen til iland- og ombordstigning. Videre skal eierne ha rett til opptrekk av egne og eventuelle gjesters båter på stranden, og rett til utlegg av bøyer utenfor marbakken.

F E S T E K O N T R A K T

Mellom Staten v/Miljøverndepartementet på den ene side, og Telemark fylkeskommune på den andre side, er inngått følgende kontrakt:

1. Staten v/Miljøverndepartementet (nedenfor kalt Staten), fester bort til Telemark fylkeskommune (nedenfor kalt festeren) 16 - seksten - dekar av eiendommen "Øytangen" gnr. 29 bnr. 5 på Jomfruland i Kragerø.

Festekontrakten har sammenheng med at festeren har kjøpt samtlige bygninger på eiendommen.

Området er merket med peler i marken.

Festekontrakten omfatter også grunn til leierens sjøbu på Statens grunn.

2. Festeavgiften.

I festeavgift betaler festeren årlig kr. 5.000,- femtusen -.

3. Festetiden.

Festekontrakten gjelder fra 1.1.1979 og er uten tidsavgrensing.

4. Adkomst.

Festet gir rett til rimelig adkomst på eksisterende veg. Videre har festeren rett til bruk av Statens brygge for adkomst og drift i forbindelse med bruken av bygningene.

5. Vannkilder.

Festeren skal ha eksklusiv disposisjonsrett til eksisterende brønner på den festede grunn.

6. Bruken av bygningene.

Staten har ingen innvendinger mot at festeren gjør avtale med Telemark Sentralsjukehus om bruken av bygningene som ferie- og utfartssted for pasienter ved psykiatrisk sykehusavdeling.

Staten forutsetter at denne bruken ikke kommer i konflikt med bruken av "Øytangen" til friluftsmål.

7. Jomfruland landskapsvernområde.

Eiendommen "Øytangen" går i sin helhet inn i det område som ved kongelig resolusjon av 28. april 1978 er vernet som landskapsvernområde. Bruken av festerens bygninger må derfor skje på en måte som ikke bryter med vernebestemmelsene. Vernebestemmelsene for Jomfruland landskapsvernområde er vedheftet denne kontrakt.

./.

Bygningsmessige forandringer må ikke foretas uten at dette er vurdert av departementet i samsvar med pkt. 9 i vernebestemmelsene.

8. Kontrakten er utstedt i 2 - to - eksemplarer, hvorav staten og fester har ett hver.

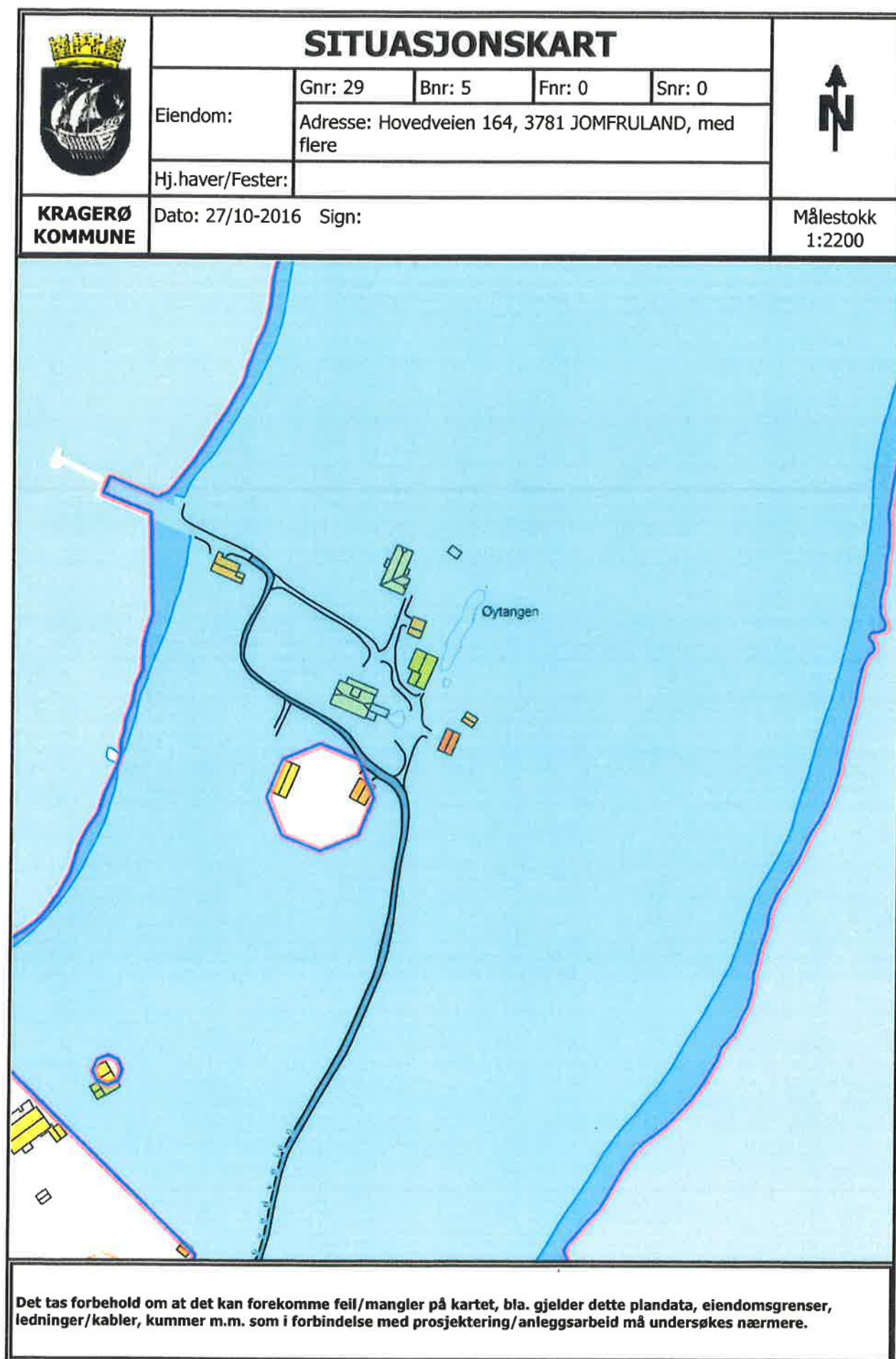
Oslo, den 31. oktober 1979
for Miljøverndepartementet

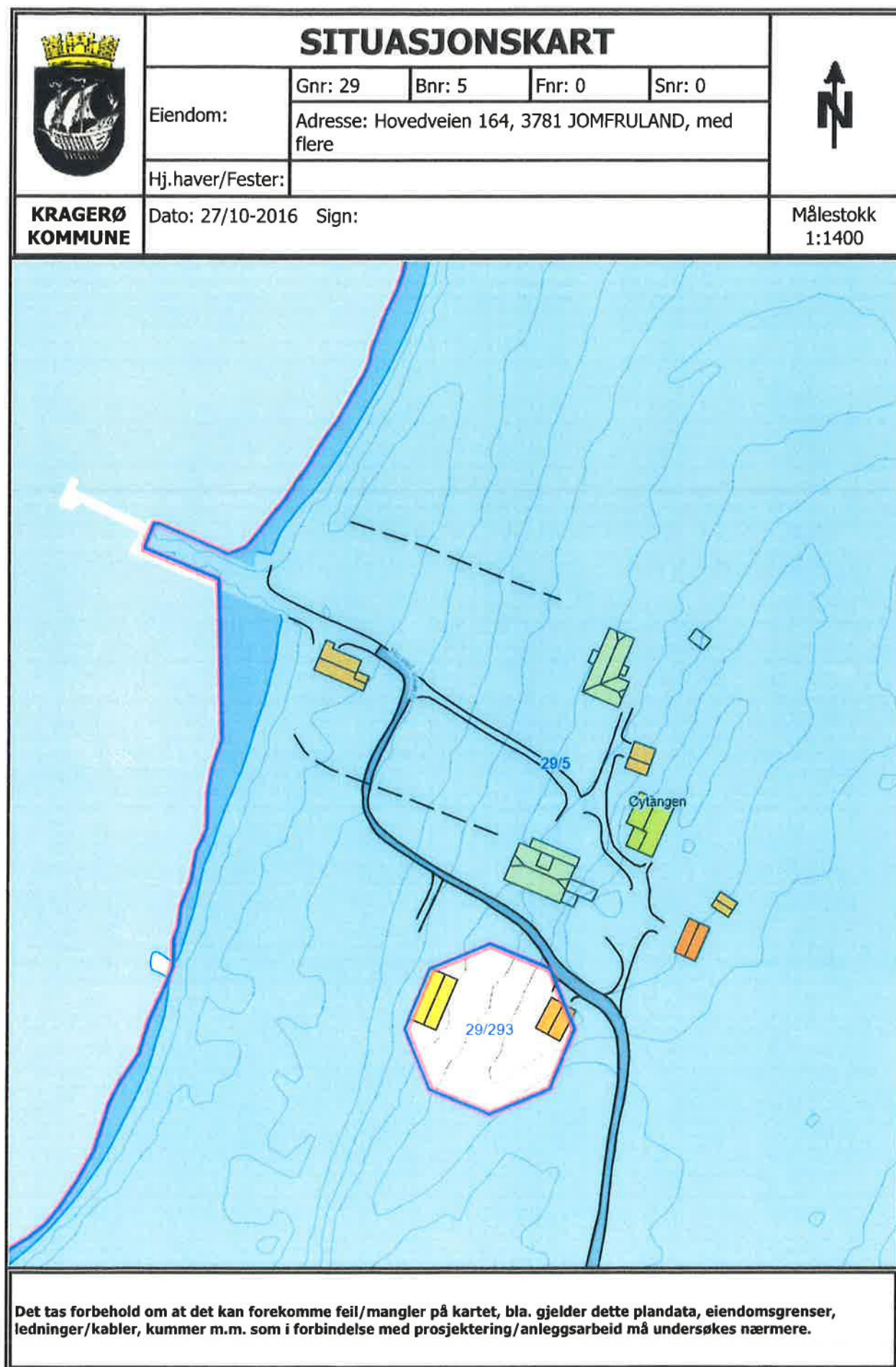
G. Gierløff
underdirektør

Skien, den 27. november 1979.

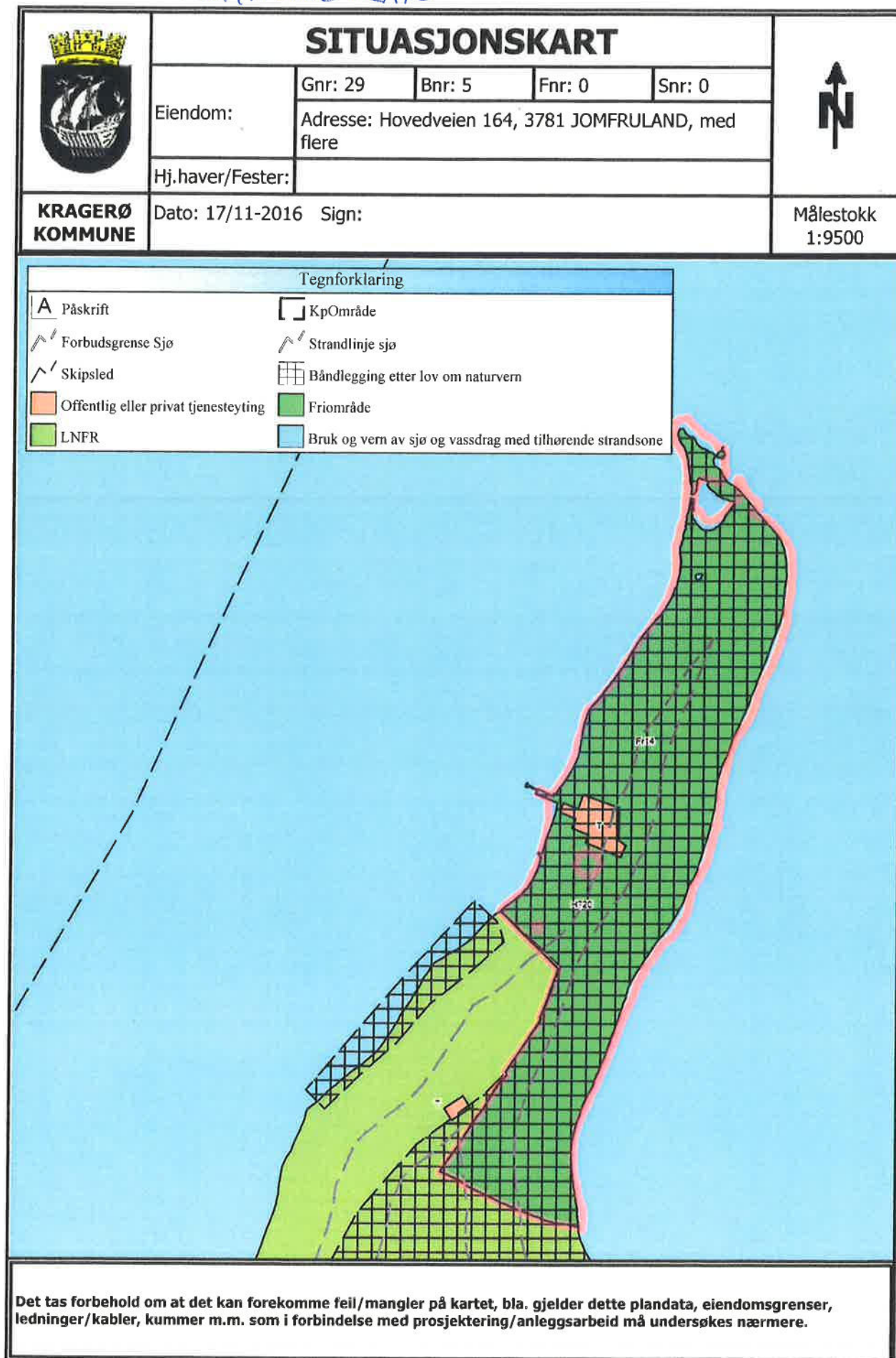
Telemark fylkeskommune

Henry Finrud
fylkesordfører

KOMMUNEPLAN

Øytangen – bilder Forvalterboligen

Bra utvendig vedlikeholdt.

Inngangsparti med impregnert platting.

Stigetrinn til pipe.

Vindskebord trenger vedlikehold. Det er montert brannstige.

Skråtak oppbygget med limtre.

Montert peis, som er i funksjonell stand.

Kjøkken, i bra og funksjonell stand.

Bad, i bra og funksjonell stand.

2.etg. med skråtak.

Toalettrom i 2.etg.

VV-bereder er installert på kott i 2.etg.

Sikringsskap med automatsikringer.

Toalettrom med dusjrom.

Dusjrom, i bra stand.

Strykerom, ombygget fra tidligere baderom.

Lagerrom, ikke ferdigstilt.

Lagerrom.

Øytangen - bilder Hovedhus

Hovedhus. Deler av taket har eldre takstein. Sidedør er gammel og tetter dårlig.

Terrassedør er av eldre årgang, med enkelt glass. Kjellerlem i tre.

Vinduene er gamle, og de fleste er med enkelt glass.

Ytterdør er av eldre årgang, har sige og er slitt.

Utvendig kledning har noe råte.

Toalettrom 1 inneholder klosett og servant.

Toalettrom 2 har servant i gang utenfor.

Baderom med veggdusj med behov for oppgradering.

Ventilasjonshull i vindu på bad. Ventilasjon må oppgraderes.

Soverom i 1.etg. i funksjonell stand.

Stue i 1.etg. Takbjelker henger på midten.

Spisestue i 1.etg. med eldre plassbygde skap.

Kjøkkenen i 1.etg. har noe slitt innredning.

Gang i 2.etg. er i enkel standard. Ikke isolert.

Innredd rom i 2.etg. har ikke målbart areal – under 190 cm.

Pipe med feieluke i gang i 2.etg. Med behov for oppgradering.

Sikringsskap med automatsikringer.

Øytangen - bilder Låve

Låve med låvebru.

Låve med kjellerinngang.

Grunnmur med behov for vedlikehold.

Dør til utvendig vaskerom, trenger vedlikehold.

Dør til rom under låvebru, må skiftes pga. råte. Muren trenger maling.

Dør inn fra låvebru, trenger vedlikehold.

En del vinduer trenger vedlikehold.

Porter til kjellerrom, trenger vedlikehold.

Låvebru trenger vedlikehold.

Himling og takrenne ved dør inn i u.etg., har behov for vedlikehold/oppgradering.

Kjellerrom med litt avflassing i maling.

Vaskerom med inngang utenfra, har noe lukt. Bør kontrolleres nærmere.

Toalettrom i u.etg. er i bra stand.

Soverommene i u.etg. er i bra stand.

Bad 1 i u.etg. fra 2007, er i bra stand.

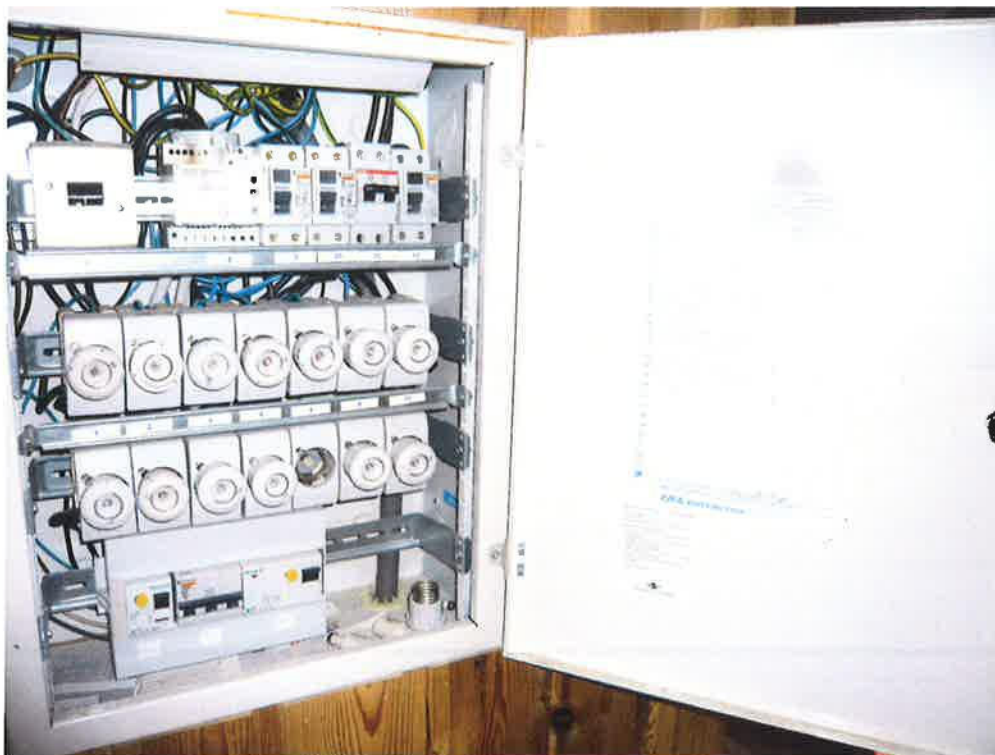
Bøttekott i u.etg. er i bra stand.

Bad 2 i u.etg. er fra tidlig 1980-tallet, og har fuktproblemer i vegger og himling.

Himling på bad 2 har synlig tegn på fuktighet.

Sikringsskap i u.etg. med skrusikringer.

Trapp til 1.etg. har endel bruksslitasje.

Stuedel i 1.etg. er i bra stand.

Kjøkken er nytt i 2015, og er i bra stand.

Soverommene i 1.etg. er i bra stand.

Bad i 1.etg. er fra 2007 og er i bra stand .

Sikringsskap i 1.etg. med skrusikringer.

Trapp til 2.etg. har noe bruksslitasje.

Toalettrom i 2.etg. er i bra stand.

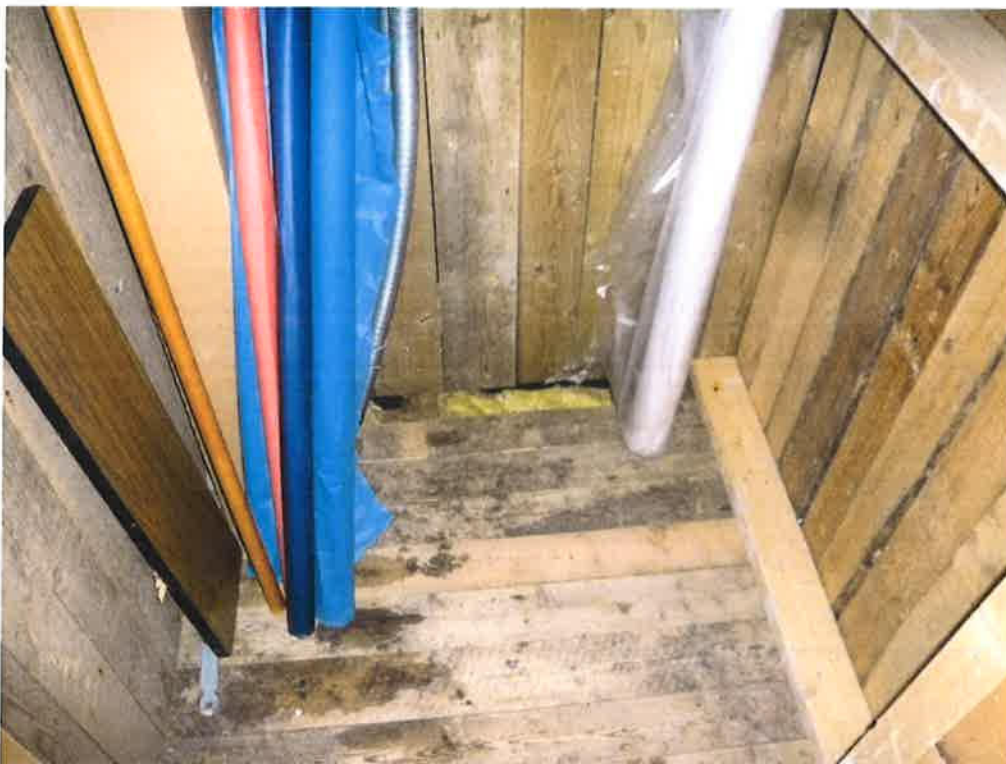
Oppholdsrom i 2.etg. er i bra stand.

Takkonstruksjonen er noe forsterket og isolert i ca. 1982.

Kott er kledd med asfaltplater mot oppholdsrom.

Liten bod i meget enkel standard.

Dør til liten bod er i dårlig stand.

Yttergang er i enkel standard, med behov for oppgradering.

Ytterdøren er ikke luft-tett nederst.

Sikringsskap i 2.etg. med skrusikringer. Hovedinntaket er plassert her.

Innredd rom under låvebru, er i bra stand.

Øytangen – bilder Sjøbua

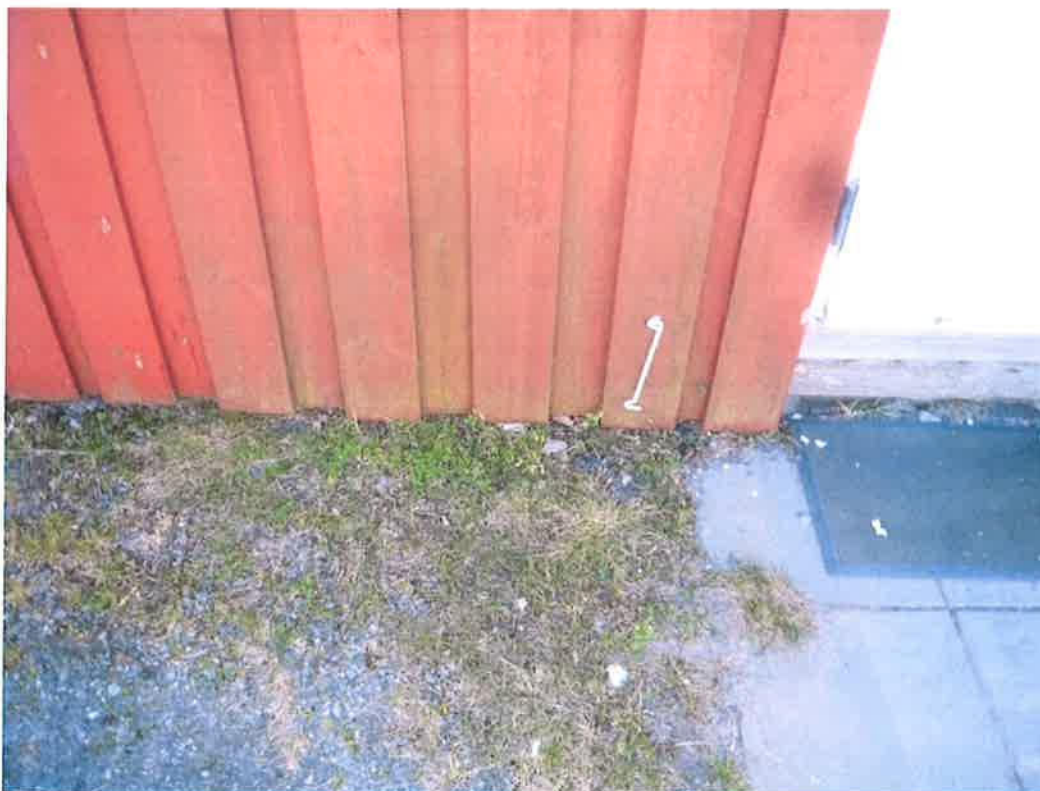
Sjøbua.

Taktekket og takrenner er av eldre årgang. Synlig skjevhet ved gesimsen.

Utvendig kledning har sprekkdannelser, med behov for vedlikehold.

Utvendig kledning har behov for vedlikehold.

Utvendig kledning går ned i terreng.

Tofløyet dør mot sjøen er i dårlig stand.

Tofløyet dør tetter dårlig – sett innenfra.

Kjøkkeninnredning fra 2009, er i bra stand.

Innvendige overflater fra 2009 er i bra stand.

Soverommene er oppgradert i 2009 og er i bra stand.

Bad er oppgradert i 2009 og er i bra stand.

Sikringsskap er med automatsikringer.

Øytangen – bilder Uthus

Uthus er i dårlig stand.

Gammel takstein med behov for utskifting.

Utvendig kledning har råte og må påregnes utskiftet.

Lagerrom i enkel standard.

Sak: 07/4895

Sakstittel: ØITANGEN FERIESTED

Registrert: 27.11.2007

Saksansvarlig: TFKE//FIVB
Bjørn Five

Arkivkode: ADR 614 Eiendomsarkiv - bygninger

Arkivdel: EIE-TFKE

A

FULLSTENDIG JOURNAL

FOR SAKSNUMMER 07/4895

Lnr: 32159/07	Reg.dato: 27.11.07	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.FIVB
Saksnr: 07/4895-1	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:

Navn: NKS Granlien ASDok.beskr: SØKNAD OM ØKONOMISK MEDVIRKNING BYGNINGSMESSIG REHABILITERING VED
ØITANGEN FERIESTED 2008

Telemark fylkeskommune
Rådgiver Elisabeth Jøntvedt
Fylkeshuset
3706 Skien

TFK EIENDOM - FKF			
SAKNR. 07/4895	DOK.NR. 1	ARKIVKODE 614	
SEKSJON	SAKSBEH. FvB	ARKIVDEL EIE-TFKE	
KASS.	U.OFF.	HJEMMEL	DATO: 27/11-07

Søknad om økonomisk medvirkning bygningsmessig rehabilitering ved Øitangen feriested 2008

NKS Granlien AS mottok i inneværende år et tilskudd fra Telemark fylkeskommune på kr. 250000 til rehabilitering av sanitærfunksjoner ved Øitangen feriested. Konkret har dette viktige tilskuddet medført følgende forbedringer:

Forvalterboligen:

- Fullstendig rehabilitering av eksisterende bad og toalett
- Nybygget toalett/vask i 2. etasje

Låven:

- Nybygget toalett/vask i 3. etasje knyttet til kurssal
- Nybygget toalett/vask i 1. etasje
- Påbegynt arbeidet med rom for tøyvask/tørk for alle husa
- Lensing/åpning av stor vannsisterne i kjeller

Den 6. november d.å. ble det gjennomført et møte på Øitangen. Fra Telemark fylkeskommune deltok fylkesadvokat Tore Willumsen og fra TFK Eiendom eiendomssjef Bjørn Five.

Målet med møtet var å foreta en befaring av det utførte rehabiliteringsarbeidet, samt en vurdering av resterende rehabiliteringsbehov.

Så langt en forstår eiersiden ble det gitt uttrykk for at arbeid har skjedd i tråd med avtalte planer og at arbeidet er tilfredsstillende utført.

Fullstendig regnskap for dette arbeidet vil bli sendt Telemark fylkeskommune innen utgangen av 2007.

Videre behov/planer:

Låven

- Bad/toalett i 2. etasje
Behov for snarlig fullstendig rehabilitering. Arbeidet krever moderate VVS og EL arbeider.
- Ombygging av stort felles dusj/vaskerom i 1. etasje.
Dette arealet vil gi et nytt dobbeltrom, nytt bad/toalett og rom for vaskeutstyr/rekvisita.
Arbeidet forutsetter kostnader knyttet til VVS og EL arbeid.
- Ferdigstillelse av felles rom for vask/tørk av tøy.

Sjøbua

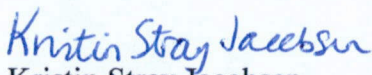
- Tetting av ringmur og isolering av gulv
- Bygging av et mindre bad/toalett. Dette arbeidet forutsetter installering av kvernpumpe og tilknytning til slamkom.
- Mindre justeringer av vegger/bygging av lettvegger for egnet romstruktur.

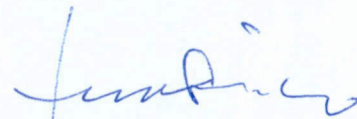
Forventet kostnadsramme ligger på ca kr. 300000. Vi søker Telemark fylkeskommune om et tilskudd på kr. 200000, som da vil bli prioritert brukt til grunnarbeid og våtromskostnader.

Dersom vi mottar positivt svar på søknaden vil arbeidet starte opp så tidlig som mulig i 2008, slik at ombyggingsarbeid ikke hindrer for utleie når brukssesongen begynner i april. Det er også viktig at tilskuddet kan utbetales i løpet av februar slik at vi fortløpende kan betale regninger.

Vi vil i fortsettelsen også forsøke å etterleve nødvendig dialog og informasjon overfor TFK Eiendom.

Vennlig hilsen

Kristin Stray Jacobsen
styreleder

Kåre Eriksen
daglig leder

Kopi:

TFK Eiendom v/eiendomssjef Bjørn Five

Telemark fylkeskommune v/fylkesadvokat Tore Willumsen

Sak: 08/608

Sakstittel: ØITANGEN FERIESTED - SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE

Registrert: 29.01.2008

Saksansvarlig: TFKE/~~LEKA~~ *EGEC*
Anette Birkelid Lekman

Arkivkode: ADR 614 Eiendomsarkiv - bygninger

Arkivdel: EIE-TFKE

A

FULLSTENDIG JOURNAL

FOR SAKSNUMMER 08/608

Lnr: 3223/08	Reg.dato: 29.01.08	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.LEKA
Saksnr: 08/608-1	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:
Navn: Telemark fylkeskommune			
Dok.beskr: SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE 2008 - BYGNINGSMESSIG REHABILITERING			
Lnr: 4141/08	Reg.dato: 07.02.08	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.LEKA
Saksnr: 08/608-2	Dok.type: U	Dok.art: DOK	Gradering:
Navn: Kåre Eriksen NKS Granlien AS			
Dok.beskr: SVAR - SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE 2008			
Lnr: 7121/09	Reg.dato: 06.03.09	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.FIVB
Saksnr: 08/608-3	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:
Navn: NKS Granlien AS			
Dok.beskr: VEDR. SØKNAD OM MIDLER TIL REHABILITERING AV RESTERENDE BYGNINGSMASSE PÅ ØITANGEN			
Lnr: 7123/09	Reg.dato: 06.03.09	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.FIVB
Saksnr: 08/608-4	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:
Navn: TFK Eiendom			
Dok.beskr: SVAR - SØKNAD OM MIDLER			
Lnr: 219/10	Reg.dato: 05.01.10	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.EGEC
Saksnr: 08/608-5	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:
Navn: NKS Granlien AS			
Dok.beskr: SØKNAD OM MIDLER TIL SLUTTFINANSIERING AV OMBYGGINGEN AV SJØBUA PÅ ØITANGEN FERIESTED			

TFK Eiendom AS
Christian Thorsen Egeberg
Fylkeshuset
3701 Skien

TFK EIENDOM - FKF			
SKJEM	SKJEM	SKJEM	SKJEM
08/608	5	614	
BEREKN	EgeC	EIE-TFKE	
KASSE	U. DIFF.	HJEMMEL	DATA
			4/01-10

Søknad om midler til sluttfinansiering av ombyggingen av Sjøbua på Øitangen feriested

Det vises til søknad av 2.2.2009 om midler til rehabilitering av Sjøbua på Øitangen Feriested. Videre vises til e-post svar på søknaden av 5. mars 2009 med positiv tilbakemelding om tilskudd på kr. 200.00 som det ble søkt om.

Kostnadsramma for innvendig ombygging (del 1. av prosjektet) av Sjøbua var kalkulert til kr. 409.000 eks. moms.

Arbeidet er nå fullført og Sjøbua har blitt en funksjonelt og vakkert hus og vil fungere bra som kontor og bolig for de som arbeider på stedet, samt eventuelt vil kunne leies ut ved ledig kapasitet. Kostnaden har kommet på kr. 419.000. I kostnadsoversikten er det ikke tatt med verdien av innsatsen til daglig leder Kåre Eriksen og lønn til gravemaskinfører Sten Vidar Due. Det samme gjelder kostnaden til kjøkken og hvitevarer på kr. 65.000 betalt av NKS Telemark.

Det gjenstår en ytre rehabilitering (del 2. av prosjektet) som inkluderer delvis skifte av ytterkledning og oppretting av tak med ny papp og takstein. Materialene til det gjenstående arbeidet som må kjøpes er takpapp, lekter og et kledningsbord til den ene langveggen. Ny takstein til hele bygget er allerede innkjøpt. Dersom vi får kapasitet til dette arbeidet i 2010 vil vi forsøke å få utført dette.

I 2009 har vi i tillegg til ombyggingen av Sjøbua hatt store kostnader i forbindelse med skader på Øitangen. Dette dreier seg flytebrygga, fending av hovedbrygga, kran på hovedbrygga og septikanlegget. I tillegg har vi skiftet ut all grus på veier/stier på anlegget. Samlet beløper skadekostnadene seg til ca kr. 90.000. Kostnaden på oppgradering av stier/veier ligger på ca kr. 35.000.

NKS Granlien AS arbeider med svært realistiske og marginale økonomiske ressurser. Det ekstraordinære skadeomfanget i 2009 har derfor medført en likviditetsbelastning som bedriften må dekke med ekstraordinære midler.

Vi søker med dette om økonomisk bistand på kr. 200.000 til å dekke det meste av kostnadene til rehabiliteringen av Sjøbua.

Vi søker og om kr. 90 000,- for å dekke deler av kostnadene rundt sanitæranlegget.

Vi håper at søknaden kan imøtekommes.

Med hilsen

Kristin Stray Jacobsen
Kristin Stray Jacobsen
styreleder

Vedlagt følger kostnadskalkyle sammen med regnskapsutskrift for Sjøbua.

Kontonr	Tekst	Denne periode i år	Denne periode i fjor	Hittil i år	Hittil i fjor	Endring i %
DRIFTSINNTEKTER						
3442	Investeringsstilsk.TFK	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
	Sum salgsinntekter	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
	SUM DRIFTSINNTEKTER	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
DRIFTSKOSTNADER						
4030	Innkjøp råvarer og halvfab. lav sats	0,00	0,00	4 990,11	0,00	0,00
	Sum varekostnader	0,00	0,00	4 990,11	0,00	0,00
	DEKNINGSBIDRAG	0,00	0,00	195 009,89	0,00	0,00
6616	Rehab.Sjøbua	25 375,40	0,00	408 974,42	0,00	0,00
	Sum reparasjoner og vedlikehold	25 375,40	0,00	408 974,42	0,00	0,00
7180	Kjøp transport person	0,00	0,00	5 092,59	0,00	0,00
	Sum reise, diett, bilgodtgj	0,00	0,00	5 092,59	0,00	0,00
	Sum andre driftskostander	25 375,40	0,00	414 067,01	0,00	0,00
	SUM DRIFTSKOSTNADER	25 375,40	0,00	419 057,12	0,00	0,00
	DRIFTSRESULTAT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	FINANSINNT. OG -KOSTN.					
	ORD. RESULTAT FØR SKATT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	EKSTRAORDINÆRE POSTER					
	ÅRSRESULTAT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	Overskudd + / Underskudd -					

15

Kostnadskalkyle for Sjøbua er utarbeidet i samarbeid med byggmester Anders Snaunes

Varer	Mengde	Pris
Graving for ringmur og grøft til slamkom inkl 100 meter 50 mm slange		14400
Styrofom /grunnisolasjon)	20 stk	2520
Såleblokker og lecablokker	40 soleblokker/80 lecablokker	4800
Armering og muring	7 nett/30 sekker mursement	5500
Pokk ferdig kjørt med fergetransport	15 tonn	7200
Gulvisolasjon Isopor	60 m2	4860
Betong til gulvferdig levert med fergetransport	4 m3	14000
Homogent beleg	60 m2	3100
Reisverk	1 ½ x 3: 120 m / 2 x 4:	3360
Veggisolasjon/diffusjonssperre (forbehold om mangelfull isolasjon i eksisterende vegger)	70 mm 100 mm	2200
MDF smartpanelplater	115 plater	11500
Vindu	1 stk	3000
Ytterdør	90 x 200	3600
Innedører	5 stk	6000
Maling		7000
El installasjon (ca beregnet)		29000
VVS (ca beregnet)		42000
Fibo Trespo baderomsplater	13 stk	7200
Lofstrapp		2200
Listverk	300m	6000
Kjøkken/tilbehør/kjøleskap/ovn (ca beregnet)		35000
Stålppe og peisovn (dersom aktuelt) ca beregnet		20000
Diverse skruer/spiker/lim/beslag		8000
Takpapp/lekter/sløyfer		8400
Forkantbord/vindski/takrenner		10200
Takstein	Er innkjøpt ny tegl	0
Sum materialer		261040
Egeninnsats NKS Granlien	150 timer	0
Arbeid snekker	260 timer x kr. 450	117000
Arbeid lærling	260 timer x kr. 120	31200
Sum arbeid		148200
Sum materialer og arbeid		409240

Bjørn Five

Fra: Bjørn Five
Sendt: 5. mars 2009 12:49
Til: 'granakt@online.no'
Emne: VS: Nytt vedlegg
Vedlegg: Søknad om rehabilitering Sjøbua 1.doc

TFK EIENDOM - FKF			
SAK.NR.	DOK.NR.	ARKIVKODE	
08/608	4	614	
SEKSJON	SAKSBEH.	ARKIVDEL	
	FIVB	EIE-TFKE	
KASS.	U.OFF.	HJEMMEL	DATO:
			5/3-09

Hei!

Som svar på din søknad om midler til restaurering av Sjøbua tildeler vi kr. 200 000,- til dette arbeidet for 2009. Det er selvfølgelig åpent for å søke om tilskudd til restaurering av byggene på Øytangen hvert år.

Mvh
 Bjørn

PS Har du ett kontonr. til oss?

Fra: Christian Thorsen Egeberg
Sendt: 5. mars 2009 12:41
Til: Bjørn Five
Emne: VS: Nytt vedlegg

Christian Thorsen Egeberg
Daglig leder
TFK Eiendom
Tlf: 35584489 / 48212185

Fra: Kåre Eriksen [mailto:granakt@online.no]
Sendt: 27. februar 2009 15:28
Til: Christian Thorsen Egeberg
Emne: Nytt vedlegg

Hei Christian

Kan du bytte ut tilsendt vedlegg med dette nye. Begge har samme navn.

Hilsen Kåre

TFK Eiendom AS
Christian Thorsen Egeberg
Fylkeshuset
3701 Skien

TFK EIENDOM - FKF			
SAKNR.	DOK.NR.	ARKIVKODE	
03/608	3	614	
SEKSJON	SAKSBEH.	ARKIVDEL	
	FIVB	EIE-TFKE	
KASS.	U.OFF.	HJEMMEL	DATO
			5/3-09

Vedrørende søknad om midler til rehabilitering av resterende bygningsmasse på Øitangen feriested

Takk for at dere avsatte tid til befaringen og samtalene på Øitangen feriested 18. november i 2008. For oss var dette svært nyttig og hyggelig.

Takk for meldingen via Bjørn Five om muligheten for tilskudd på kr. 200.000 til videre rehabiliteringsarbeid. For oss som arbeider med Øitangen er slik bistand av uvurderlig verdi.

Slik jeg oppfattet signalene fra deg etter den visuelle gjennomgangen av bygningsmassen, var at rehabilitering av Sjøbua burde prioriteres før Hovedhuset.

Som ansvarlig driver sier min magesfølelse at Hovedhuset som utleieprospekt burde ha prioritet. Jeg er derfor svært glad for at du gav uttrykk for at Sjøbua og andre innkvarteringsforhold for oss som arbeider der ikke tilfredsstiller dagens krav.

Vi takker ja til tilbudet om å søke finansiell støtte til rehabilitering av Sjøbua, og ønsker i så fall å starte opp med arbeidet tidlig i mars d.å..

Egen søknad med vedlagt enkel tilstandsbeskrivelse, plan for tiltak og framdriftsplan, tegninger og kostnadsoverslag følger vedlagt.

Jeg er usikker på hvor omfattende underlagsmateriale dere trenger for å godkjenne planene. Dersom dere må ha mer detaljert materiale prøver jeg gjerne å medvirke til å framskaffe dette.

Dersom søknaden imøtekommes ber jeg om, dersom dette er mulig, at tilskuddet kan overføres nokså snart. Av naturlige grunner har NKS Granlien AS sårbar likviditet fram mot våren, inntil inntektene fra utleia begynner å komme.

Med hilsen

Kåre Eriksen
daglig leder

Kostnadskalkyle for Sjøbua er utarbeidet i samarbeid med byggmester Anders Snaunes

Varer	Mengde	Pris
Graving for ringmur og grøft til slamkom inkl 100 meter 50 mm slange		14400
Styrofom /grunnisolasjon)	20 stk	2520
Såleblokker og lecablokker	40 soleblokker/80 lecablokker	4800
Armering og muring	7 nett/30 sekker mursement	5500
Pokk ferdig kjørt med fergetransport	15 tonn	7200
Gulvisolasjon Isopor	60 m2	4860
Betong til gulvferdig levert med fergetransport	4 m3	14000
Homogent belegg	60 m2	3100
Reisverk	1 ½ x 3: 120 m / 2 x 4:	3360
Veggisolasjon/diffusjonssperre (forbehold om mangelfull isolasjon i eksisterende vegger)	70 mm 100 mm	2200
MDF smartpanelplater	115 plater	11500
Vindu	1 stk	3000
Ytterdør	90 x 200	3600
Innedører	5 stk	6000
Maling		7000
El installasjon (ca beregnet)		29000
VVS (ca beregnet)		42000
Fibo Trespo baderomsplater	13 stk	7200
Loftstrapp		2200
Listverk	300m	6000
Kjøkken/tilbehør/kjøleskap/ovn (ca beregnet)		35000
Stålppe og peisovn (dersom aktuelt) ca beregnet		20000
Diverse skruer/spiker/lim/beslag		8000
Takpapp/lekter/sløyfer		8400
Forkantbord/vindski/takrenner		10200
Takstein	Er innkjøpt ny tegl	0
Sum materialer		261040
Egeninnsats NKS Granlien	150 timer	0
Arbeid snekker	260 timer x kr. 450	117000
Arbeid lærling	260 timer x kr. 120	31200
Sum arbeid		148200
Sum materialer og arbeid		409240

TFK Eiendom AS
Christian Thorsen Egeberg
Fylkeshuset
3701 Skien

Søknad om midler til rehabilitering av resterende bygningsmasse på Øitangen feriested

Kort om bygningsmessig status:

Etter en nokså grundig gjennomgang (så langt det lar seg gjøre uten å rive) sammen med byggmester Anders Snaunes kan det oppsummeres som følger:

- Etter siste ombygning for ca 25 år siden ble bjelkelaget i den sydøstlige revet og det ble støpt fast gulv med varmekabler. Stua mot nordøst (sjøsiden) er etablert på støpte pilarer. Bjelkelaget har mangelfull isolering og en har mistanke om at det er åpning i dette slik at mink oppholder seg der.
- Midt i stuerommet er det avsatt et åpent felt ned i sandgrunnen hvor alt gråvann gjennom 25 år har rent ut med påfølgende ekstreme luktplager i huset
- Det er et høydeavvik på stuegulvet på inntil 6 cm
- Innvendig tak har god isolasjon.
- Utvendig tak (åstak) er betydelig salrygget. Det ligger gammel og slitt teglstein som ikke er lett å erstatte ved hyppige brudd
- Ytterveggene/innerveggene virker rette. Isolasjonsomfanget er usikkert.
- Ytterdør og enkelte vinduer er i svært dårlig forfatning

Kort om plan for rehabilitering:

Del I

- Demontering av elektrisk installasjon
- Riving av eksisterende bjelkelag og høydejustering av bunnsvill
- Utgraving mellom pilarene, pokking, isolering og legging av såleblokk/lecablokk opp under bunnsvill
- I sammenheng med gravemaskin på stedet grave ned 50 mm slange/kvernpumpe mellom Sjøbua og slamkommen til bruk for kvernpumpe
- Pokking av innvendig stue, isolasjon og støping av gulv med varmekabler i de 3 nye romma
- Legge om inntaksvannet, legge opp VVS i gulv til bad og kjøkken samt avløp til kvernpumpe
- Dersom behov for isolasjon, rive innvendig veggkledning. Dersom ikke behov, sette opp alle eksisterende og nye vegger med MDF veggplater
- Nye dører og enkelte vinduer
- Legging av homogent gulvbelegg i alle nye tom
- Nytt kjøkken med hvitevarer
- Maling av alle rom
- Nødvendig elektrisk arbeid

Del II

- Ferdigstillelse av badet
- Fjerning av takstein
- Oppretting av tak. Ny takpapp, sløyfer og lekter
- Ny teglstein som allerede er på plass
- Nye vindski/forkantbord/takrenner
- Avsluttende VVS/El arbeid

Kostnad og framdrift:

Vedlagte kostnadsoverslag viser en pris på inntil kr. 410.000 eks. moms. Dette beløpet er bevisst lagt noe høyere enn reell kostnad vil ende opp med. Det kan imidlertid være mangler i oppsettet, men oppførte vareprisene er garantert dekkende pr. d.d.. Vi kjøper varer der vi fortløpende finner de beste tilbudene.

Vi har beklageligvis, i hvert fall ikke nå, mulighet med egne midler å dekke opp restfinansiering på ca kr. 200.000. Dersom søknaden imøtekommes ber jeg derfor om godkjenning til å dele rehabiliteringsarbeidet i to faser.

Første fase vil relatere seg til del I av rehabiliteringsplanen. Dette for ikke å ødelegge nødvendig bruk av huset fra tidlig i mai. Andre fase kan gjøres i høst og/eller våren 2010, alt avhengig av økonomien. Vi håper det er rom for å søke om videre støtte til ferdigstillelse av Sjøbua og etter hvert Hovedhuset. Vårt økonomiske bidrag vil først og fremst dreie seg om egeninnsats, men gjerne midler dersom driften i framtida muliggjør dette.

Vi vil så langt som råd gjøre dette arbeidet så bra og prisgunstig som mulig. I den grad vi har mulighet for egeninnsats, vil denne bli brukt.

På oppgaver som krever ansvarsrett bruker vi faste firmaer som kjenner anlegget godt, og som vi har god erfaring med.

Den planlagte oppbyggingen medfører marginale fasadeendringer. Det er kun flytting av ytterdøren til vinduet ved siden av denne, samt ett nytt vindu i soverom.

Vi håper at søknaden sammen med vedlegg gir tilstrekkelig oversikt og at den imøtekommes.

Med hilsen

Kåre Eriksen
daglig leder

Kåre Eriksen NKS Granlien AS

Vår ref. 08/608-2
ADR 614/LEKA

3850 KVITeseid

Deres ref.

Dato: 07.02.2008

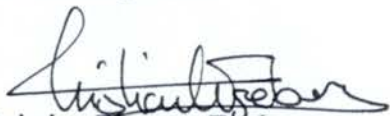
SVAR - SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE 2008

Vi viser til Deres søknad av 21.11.07 om økonomisk støtte til bygningsmessig rehabilitering ved Øitangen feriested.

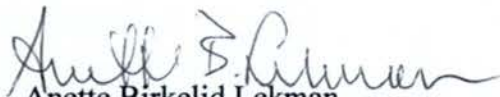
De informeres herved om at TFK Eiendom for 2008 vil yte et tilskudd på kr 200 000 for utførelse av tiltakene nevnt i Deres brev.

Beløpet vil bli overført til Deres konto.

Med vennlig hilsen

Christian Thorsen Egeberg
Daglig leder – TFK Eiendom
egeberg@tfkeiendom.no

Anette Birkelid Lekman
eiendomssjef - TFK Eiendom
lekman@tfkeiendom.no

Telemark fylkeskommune, Administrasjonen v/Tore Willumsen Fylkeshuset, , 3706 SKIEN

Tilvising-/rekneskapsblankett - føring med motkonto

Sendast: Lønns- og rekneskapsseksjonen

Bilagsnr.:		Etat: <i>Selskap 60</i>		ÅR: <i>2008</i>				
Bankgiro: <i>2801 13 07339</i>		Leverandørnr.:						
Betaling til: <i>NKS Granier</i> <i>3850 KVITSEID</i>		Tekst:						
Konto/art	Ansvar	Avd./tjen	Prosjekt	Fakt.nr.	Forfallsdato	MVA	Beløp	CR
<i>1.2310</i>	<i>1600</i>	<i>1600</i>					<i>200.000,-</i>	
Merknader:						Motteken		
Kontrollert:		Dato	Sign.					
Faktura motteken:								
Attestert <i>12.3</i> , 2008 <i>Eivind Fjerve</i>				Blir tilvist til utbetaling på Telemark fylkeskommunes budsjett 2008 <i>12.3</i> , 2008 <i>Eivind Fjerve</i> e.f.m.				

Tilvising-/rekneskapsblankett - føring med motkonto

Sendast: Lønns- og rekneskapsseksjonen

Bilagsnr.:				Etat:			ÅR: 2009	
Bankgiro: 2801 13 07339				Leverandørnr.:				
Betaling til: NKS Granlien AS 3850 KVITESEID				Tekst: Selskap 60				
Konto/art	Ansvar	Avd./tjen	Prosjekt	Fakt.nr.	Forfallsdato	MVA	Beløp	CR
1.2310	1600	4200	10269			10%	200.000,-	
Merknader:							Motteken	
Tilskudd til restaurering av sjøbua, Østanger for 2009.								
Kontrollert:		Dato	Sign.					
Faktura motteken:								
Attestert 9.1.3., 2009 B. Five				Blir tilvist til utbetaling på Telemark fylkeskommunes budsjett 2009				
				9.1.3. 2009 e.f.m.				

TFK Eiendom
Christian Thorsen Egeberg
Fylkesbakken 6
3715 Skien

TFK EIENDOM - FKF			
SAKNR.		DOK.NR.	ARKIVKODE
SEKSJON		SAKSBEH.	ARKIVDEL
KASS.	U.OFF.	HJEMMEL	DATO: 4/3-08

SØKNAD OM ØKONOMISK STØTTE 2008

Det vises til Deres svar av 07.02.08 på vår søknad om økonomisk støtte til bygningsmessig rehabilitering ved Øitangen feriested.

NKS Granlien AS takker for det svært positive svaret. Tilskuddet medfører at Låvebygget nå vil fremstå med nye og funksjonelle bad og toaletter, noe som i særlig grad kommer primærgruppene til stor del.

Arbeidet er godt i gang og forventes ferdig i løpet av mars d.å..

Når arbeidet er avsluttet vil dere motta full dokumentasjon over kostnader, redegjørelse over hvilke firma som er benyttet og beskrivelse av de endringer/utbedringer som er foretatt.

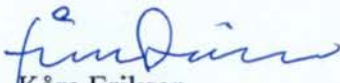
Vi ønsker at TFK Eiendom skal bruke Øitangen og Granlien til samlinger hvor dere finner stedene hensiktsmessige. Videre ønsker vi konkret et vår/forsommerbesøk for en oppsummering av anleggets status.

Vi ber om at tilskuddet på kr. 200.000 blir overført til:

NKS Granlien AS
3850 Kviteseid

Bankkonto 2801 13 07339

Med hilsen

Kåre Eriksen
daglig leder

Kopi: Telemark fylkeskommune, Administrasjonen v/Tore Willumsen
Vest Telemark Økonomi og Rekneskap v/Björg Dalen

TELEMARK FYLKESKOMMUNE
Administrasjonen

TFK EIENDOM - FKF			
SAKNR.	DOK.NR.	ARKIVKODE	
08/608	1	614	
SEKSJON	SAKSBEH.	ARKIVDEL	
	WetA	EIE-TFKE	
KASS.	U.OFF.	HJEMMEL	DATO:
	Ref.		29/1-08

TFK Eiendom FKF,
v/ daglig leder Christian Thorsen Egeberg,
Fylkesbakken 6,
3715 SKIEN

Vår ref. 07/4827-2
610 /WILT

Dato 25.01.2008

ØITANGEN FERIESTED - ØKONOMISK STØTTE 2008 BYGNINGSMESSIG REHABILITERING.

Vedlagt oversendes søknad fra NKS Granlien AS om et mindre tilskudd til utbedring/rehabilitering av de sanitære anlegg på Øitangen. Søknaden oversendes fylkeskommunens eiendomsforvalter TFK Eiendom FKF som rette vedkommende. Håper De vil kunne foreta en snarlig behandling av søknaden, da denne av forskjellige grunner er blitt liggende ubehandlet for lenge hos oss.

Med vennlig hilsen

Tore Willumsen

Adv.

Juridisk rådgiver

tore.willumsen@t-fk.no

Kopi til:
NKS Granlien AS,
v/ daglig leder Kåre Eriksen,
3850 Kviteseid.

Telemark fylkeskommune
Rådgiver Elisabeth Jøntvedt
Fylkeshuset
3706 Skien

3. sent NKS/NORG
KOPI
07/4827-1 610

Søknad om økonomisk medvirkning bygningsmessig rehabilitering ved Øitangen feriested 2008

NKS Granlien AS mottok i inneværende år et tilskudd fra Telemark fylkeskommune på kr. 250000 til rehabilitering av sanitærfunksjoner ved Øitangen feriested. Konkret har dette viktige tilskuddet medført følgende forbedringer:

Forvalterboligen:

- Fullstendig rehabilitering av eksisterende bad og toalett
- Nybygget toalett/vask i 2. etasje

Låven:

- Nybygget toalett/vask i 3. etasje knyttet til kurssal
- Nybygget toalett/vask i 1. etasje
- Påbegynt arbeidet med rom for tøyvask/tørk for alle husa
- Lensing/åpning av stor vannsisterne i kjeller

Den 6. november d.å. ble det gjennomført et møte på Øitangen. Fra Telemark fylkeskommune deltok fylkesadvokat Tore Willumsen og fra TFK Eiendom eiendomssjef Bjørn Five.

Målet med møtet var å foreta en befaring av det utførte rehabiliteringsarbeidet, samt en vurdering av resterende rehabiliteringsbehov.

Så langt en forstår eiersiden ble det gitt uttrykk for at arbeid har skjedd i tråd med avtalte planer og at arbeidet er tilfredsstillende utført.

Fullstendig regnskap for dette arbeidet vil bli sendt Telemark fylkeskommune innen utgangen av 2007.

Videre behov/planer:

Låven

- Bad/toalett i 2. etasje
Behov for snarlig fullstendig rehabilitering. Arbeidet krever moderate VVS og EL arbeider.
- Ombygging av stort felles dusj/vaskerom i 1. etasje.
Dette arealet vil gi et nytt dobbeltrom, nytt bad/toalett og rom for vaskeutstyr/rekvisita.
Arbeidet forutsetter kostnader knyttet til VVS og EL arbeid.
- Ferdigstilling av felles rom for vask/tørk av tøy.

Sjøbua

- Tetting av ringmur og isolering av gulv
- Bygging av et mindre bad/toalett. Dette arbeidet forutsetter installering av kvernpumpe og tilknytning til slamkom.
- Mindre justeringer av vegger/bygging av lettvegger for egnet romstruktur.

Forventet kostnadsramme ligger på ca kr. 300000. Vi søker Telemark fylkeskommune om et tilskudd på kr. 200000, som da vil bli prioritert brukt til grunnarbeid og våtromskostnader.

Dersom vi mottar positivt svar på søknaden vil arbeidet starte opp så tidlig som mulig i 2008, slik at ombyggingsarbeid ikke hindrer for utleie når bruks sesongen begynner i april. Det er også viktig at tilskuddet kan utbetales i løpet av februar slik at vi fortløpende kan betale regninger.

Vi vil i fortsettelsen også forsøke å etterleve nødvendig dialog og informasjon overfor TFK Eiendom.

Vennlig hilsen

Kristin Stray Jacobsen
Kristin Stray Jacobsen
styreleder

Kåre Eriksen
Kåre Eriksen
daglig leder

Kopi:

TFK Eiendom v/eiendomssjef Bjørn Five

Telemark fylkeskommune v/fylkesadvokat Tore Willumsen

NKS Granlien AS

3850 KVITSEID

Ref.

Vår ref. 06/5844-4
037 /JONE

Dato 30.11.2006

2007

**SVAR - SØKNAD OM ØKONOMISK MEDVIRKNING TIL DRIFT OG
BYGNINGSMESSIG REHABILITERING - NKS GRANLIEN AS 2007**

Det vises til søknad om økonomisk medvirkning til drift og bygningsmessig rehabilitering av Øytangen.

Det ble lagt frem sak for fylkesutvalget i møte den 22.11. 06, sak 51/06. Følgende vedtak ble fattet:

Telemark fylkeskommune vil for året 2007 yte eit driftstilskott på kr 150 00 til Norske Kvinneres Sanitetsforening, Telemark, og eit tilskott på kr 250 000 til rehabilitering av sanitærfunksjonar på Øitangen.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å finne dekning for beløpa.

Driftstilskuddet for neste år kan utbetales i begynnelsen av året, men vi må tilsendt et kontonummer.

Når det gjelder tilskudd til rehabilitering, så kan 50% utbetales så snart vi får bekreftet at arbeidet er påbegynt. De resterende kr 125 000 utbetales når arbeidet er ferdig utført.

Dersom det er spørsmål, så ta gjerne kontakt med undertegnede.

Vennlig hilsen

Elisabeth Jøntvedt
rådgiver - Næring, kultur og kompetanseheving i bedrift
elisabeth.jontvedt@t-fk.no

Telemark fylkeskommune
Fylkesrådmann Rolf-Helge Grønås
Fylkeshuset
3706 Skien

Søknad om økonomisk medvirkning til drift og bygningsmessig rehabilitering– NKS Granlien AS 2007

Driftstilskudd:

Norske Kvinners Sanitetsforening Telemark (NKS Telemark) overtok driften av Granlien aktivitetssenter og Øitangen feriested i september 2005. I denne sammenheng opprettet NKS Telemark driverselskapet NKS Granlien AS.

Et svært viktig grunnlag for driften av NKS Granlien AS er den gunstige leieavtalen NKS Telemark har med Telemark fylkeskommune (Tfk) om disponering av Øitangen feriested. Leieavtalen forutsetter blant annet at NKS Telemark ikke kan påregne økonomisk driftstilskudd fra Tfk utover kr. 200000 for driftsåret 2006.

Styret for NKS Granlien arbeider med en plan for økonomisk selv bærende drift innen 2009. NKS Telemark vil gjøre det som er mulig for å dekke opp nødvendig driftstilskudd på veien mot drift i balanse. Vi ser at dette fram til 2009 vil bli en utfordring, og søker derfor Tfk om tilskudd til drift for 2007 på kr. 150000.

Rehabilitering:

NKS Telemark vil sterkt prioritere å holde Øitangen i en god forfatning, og en har i inneværende år brukt relativt mye midler til ytre vedlikehold og fornyelse av teknisk utstyr.

Det er et presserende behov for rehabilitering av enkelte sanitærfunksjoner på Øitangen. Dette gjelder Sjøbua, Låven og Forvalterboligen. NKS Telemark vil bidra med økonomi så langt som råd gjennom lokallagstøtte. Imidlertid vil det være behov for økonomisk bistand i størrelsesorden ca kr. 250000, noe som vil utgjøre om lag 50 % av totalkostnaden.

NKS Granlien AS har slik vi opplever det en god dialog med Tfk Eiendom v/Bjørn Five og forsøker så langt som råd å holde eier orientert om vedlikeholdstiltak og nødvendig rehabilitering. } 7

Dersom Tfk kan bidra med nødvendig økonomisk støtte, vil arbeidet bli forsøkt utført vinteren 2006/07, slik at toppsesongen ikke blir berørt av arbeidet.

Vennlig hilsen

Kristin Stray Jacobsen

Kristin Stray Jacobsen
styreleder

Kåre Eriksen
Kåre Eriksen
daglig leder

Sak: 11/81

Sakstittel: ØITANGEN FERIESTED - SØKNAD OM MIDLER TIL SLUTTFINANSIERING

Registrert: 06.01.2011

Saksansvarlig: TFKE//EGEC
Christian Thorsen Egeberg

Arkivkode: ADR 614 Eiendomsarkiv - bygninger

Arkivdel: EIE-TFKE

A

FULLSTENDIG JOURNAL

FOR SAKSNUMMER 11/81

Lnr: 442/11	Reg.dato: 06.01.11	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.EGEC
Saksnr: 11/81-1	Dok.type: I	Dok.art: DOK	Gradering:

Navn: NKS Granlien AS

Dok.beskr: SØKNAD OM MIDLER TIL SLUTTFINANISERING AV OMBYGGINGEN AV SJØBUA PÅ ØITANGEN FERIESTED

Lnr: 5686/11	Reg.dato: 22.02.11	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.EGEC
Saksnr: 11/81-2	Dok.type: U	Dok.art: DOK	Gradering:

Navn: NKS Granlien AS

Dok.beskr: SVAR - SØKNAD OM MIDLER TIL SLUTTFINANISERING AV OMBYGGINGEN AV SJØBUA PÅ ØITANGEN FERIESTED

Lnr: 8069/11	Reg.dato: 15.03.11	Arkivkode: ADR 614	Saksb.: TFKE.EGEC
Saksnr: 11/81-3	Dok.type: S	Dok.art: DOK	Gradering:

Navn:

Dok.beskr: SAK 09/11 - STØTTE TIL NKS GRANLIEN AS

SAK 09/11 - STØTTE TIL NKS GRANLIEN AS

Arkivsak nr.: 11/81
Arkivkode: ADR 614
Møtedato: 21. mar. 2011
Saksbehandler: Christian Thorsen Egeberg
Vedlegg: Søknad om støtte fra NKS Granlien AS

Administrasjonens forslag til vedtak:

"Styret vedtar å støtte NKS Granlien AS med ytterligere 100 000,- kroner, ut over de 200 000,- kronene som gitt i 2009, til oppgradering av Sjøbua på Øitangen. Midlene tas fra mindreforbruket i 2010."

Problemstillinga i få ord

Norske kvinners sanitetsforening (NKS) og Telemark fylkeskommune (TFK) innledet i 2005 et 5-års langt samarbeid vedrørende drift av Øitangen feriested på Jomfruland. Samarbeidet innebar blant annet at NKS Granlien AS leide Øitangen feriested av TFK for 48 000,- kroner pr. år i 5 år. Fylkestinget videreførte samarbeidet og leieavtalen i 2010, med ytterligere 10 år på samme vilkår.

Saksopplysninger

NKS Granlien AS er et aksjeselskap 100% eid av NKS og har i oppgave å drifte Øitangen feriested samt Granlien kurscenter. Som en del av leieavtalen mellom NKS Granlien AS og TFK har NKS Granlien AS ansvaret for all drift og vedlikehold av bygningsmassen og dens tekniske anlegg på Øitangen.

I leieperioden har NKS Granlien AS søkt om støtte til oppgraderinger av tekniske anlegg og bygningsmassen for øvrig. Totalt har TFK Eiendom gitt 650 000,- kroner i støtte siden 2005. Siste søknad gjaldt oppgradering av Sjøbua på Øitangen. Tiltaket var stipulert til ca. 400 000,- kroner og TFK Eiendom støttet med 200 000,- kroner. Sjøbua er nå oppgradert innvendig og det er benyttet totalt ca. 430 000,- kroner + mye egeninnsats fra driftsansvarlig Kåre Eriksen.

NKS Granlien AS har nå søkt TFK Eiendom om ytterligere 200 000,- kroner til oppgradering av Sjøbua. Dette skal dekke kostnader ved utskifting av ny ytterkledning og nytt tak (inklusive undertak), samt dekke deler av NKS Granlien AS sin del av utgiftene med de allerede utførte oppgraderingene.

Etter 2010 har TFK Eiendom ca. 780 000,- i frie midler grunnet mindreforbruk. Disse midlene kan benyttes til støtte til NKS Granlien AS uten at det går ut over annet planlagt vedlikehold direkte. Samtidig er det klart at TFK Eiendom har et etterslep av vedlikeholdstiltak som klart overstiger 780 000,- kroner, ref. sak 11/11.

I prinsippet skal NKS Granlien AS bære alle kostnader med vedlikehold av Øitangen. Grunnen til dette er at TFK ikke har midler til å drifte og vedlikeholde et feriested for svakere stilte grupper – som ikke lenger er en del av fylkeskommunens lovpålagte gjøremål. Dersom TFK Eiendom år om annet skal gi økonomisk støtte til vedlikehold av Øitangen vil det være å videreføre en kostnad fylkestinget har bestemt vi skal kvitte oss med.

Daglig leders vurdering

Daglig leder har hatt et eget møte med styreleder i NKS Granlien AS og driftsleder Kåre Eriksen for å drøfte forhold rundt leieavtalen og den konkrete søknaden om støtte til oppgradering av Sjøbua. I møte kom det frem at NKS Granlien AS sliter med å få balanse i driftsregnskapet og oppgraderinger og vedlikehold av bygningsmassen på Øitangen sliter hardt på likviditeten i selskapet.

Fylkestinget var enstemmige i sin beslutning om videreføring av samarbeidet og leieavtalen med NKS Granlien AS. De utvidet også samarbeidsperioden fra 5 til 10 år. Dette gir et signal om at fylkestinget mener at det tilbudet NKS Granlien AS gir svakere stilte grupper på Øitangen er særdeles viktig.

Daglig leder anbefaler derfor å støtte NKS Granlien AS i oppgraderingen av Sjøbua, men avkorte støtten til 100 000,- kroner. Dette for å gi et signal om at samarbeidet mellom NKS Granlien AS og TFK forutsetter at NKS Granlien AS dekker alle utgifter til drift og vedlikehold av Øitangen.

NKS Granlien AS

Granlien aktivitetssenter – Øitangen feriested

Dato

11.12.2009

TFK Eiendom AS
Christian Thorsen Egeberg
Fylkeshuset
3701 Skien

08/608

5

614

EgeC EIE-TFKE

4/01-10

Søknad om midler til sluttfinansiering av ombyggingen av Sjøbua på Øitangen feriested

Det vises til søknad av 2.2.2009 om midler til rehabilitering av Sjøbua på Øitangen Feriested. Videre vises til e-post svar på søknaden av 5. mars 2009 med positiv tilbakemelding om tilskudd på kr. 200.000 som det ble søkt om.

Kostnadsramma for innvendig ombygging (del 1. av prosjektet) av Sjøbua var kalkulert til kr. 409.000 eks. moms.

Arbeidet er nå fullført og Sjøbua har blitt en funksjonelt og vakkert hus og vil fungere bra som kontor og bolig for de som arbeider på stedet, samt eventuelt vil kunne leies ut ved ledig kapasitet. Kostnaden har kommet på kr. 419.000. I kostnadsversikten er det ikke tatt med verdien av innsatsen til daglig leder Kåre Eriksen og lønn til gravemaskinfører Sten Vidar Due. Det samme gjelder kostnaden til kjøkken og hvitevarer på kr. 65.000 betalt av NKS Telemark.

Det gjenstår en ytre rehabilitering (del 2. av prosjektet) som inkluderer delvis skifte av ytterkledning og oppretting av tak med ny papp og takstein. Materialene til det gjenstående arbeidet som må kjøpes er takpapp, lekter og et kledningsbord til den ene langveggen. Ny takstein til hele bygget er allerede innkjøpt. Dersom vi får kapasitet til dette arbeidet i 2010 vil vi forsøke å få utført dette.

I 2009 har vi i tillegg til ombyggingen av Sjøbua hatt store kostnader i forbindelse med skader på Øitangen. Dette dreier seg flytebrygga, fending av hovedbrygga, kran på hovedbrygga og septikanlegget. I tillegg har vi skiftet ut all grus på veier/stier på anlegget. Samlet beløper skadekostnadene seg til ca kr. 90.000. Kostnaden på oppgradering av stier/veier ligger på ca kr. 35.000.

NKS Granlien AS arbeider med svært realistiske og marginale økonomiske ressurser. Det ekstraordinære skadeomfanget i 2009 har derfor medført en likviditetsbelastning som bedriften må dekke med ekstraordinære midler.

Vi søker med dette om økonomisk bistand på kr. 200.000 til å dekke det meste av kostnadene til rehabiliteringen av Sjøbua.

Vi søker og om kr. 90 000,- for å dekke deler av kostnadene rundt sanitæranlegget.

Vi håper at søknaden kan imøtekommes.

Med hilsen

Kristin Stray Jacobsen
Kristin Stray Jacobsen
styreleder

Vedlagt følger kostnadskalkyle sammen med regnskapsutskrift for Sjøbua.

I Postadresse
3850 Kviteseid

Tlf.sentralbord
350 53133
350 53335

Mobil
90670454

Telefaks
350 53690

Kontonr	Tekst	Denne periode i år	Denne periode i fjor	Hittil i år	Hittil i fjor	Endring i %
DRIFTSINNTEKTER						
3442	Investeringstilsk. TFK	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
	Sum salgsinntekter	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
	SUM DRIFTSINNTEKTER	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
DRIFTSKOSTNADER						
4030	Innkjøp råvarer og halvfab. lav sats	0,00	0,00	4 990,11	0,00	0,00
	Sum varekostnader	0,00	0,00	4 990,11	0,00	0,00
	DEKNINGSBIDRAG	0,00	0,00	195 009,89	0,00	0,00
6616	Rehab.Sjøbua	25 375,40	0,00	408 974,42	0,00	0,00
	Sum reparasjoner og vedlikehold	25 375,40	0,00	408 974,42	0,00	0,00
7180	Kjøp transport person	0,00	0,00	5 092,59	0,00	0,00
	Sum reise, diett, bilgodtgj	0,00	0,00	5 092,59	0,00	0,00
	Sum andre driftskostander	25 375,40	0,00	414 067,01	0,00	0,00
	SUM DRIFTSKOSTNADER	25 375,40	0,00	419 057,12	0,00	0,00
	DRIFTSRESULTAT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	FINANSINNT. OG -KOSTN.					
	ORD. RESULTAT FØR SKATT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	EKSTRAORDINÆRE POSTER					
	ÅRSRESULTAT	-25 375,40	0,00	-219 057,12	0,00	0,00
	Overskudd + / Underskudd -					

Kostnadskalkyle for Sjøbua er utarbeidet i samarbeid med byggmester Anders Snaunes

Varer	Mengde	Pris
Graving for ringmur og grøft til slamkom inkl 100 meter 50 mm slange		14400
Styrofom /grunnisolasjon)	20 stk	2520
Såleblokker og lecablokker	40 soleblokker/80 lecablokker	4800
Armering og muring	7 nett/30 sekker mursement	5500
Pokk ferdig kjørt med fergetransport	15 tonn	7200
Gulvisolasjon Isopor	60 m2	4860
Betong til gulvferdig levert med fergetransport	4 m3	14000
Homogent belegg	60 m2	3100
Reisverk	1 ½ x 3: 120 m / 2 x 4:	3360
Veggisolasjon/diffusjonssperre (forbehold om mangelfull isolasjon i eksisterende vegger)	70 mm 100 mm	2200
MDF smartpanelplater	115 plater	11500
Vindu	1 stk	3000
Ytterdør	90 x 200	3600
Innedører	5 stk	6000
Maling		7000
El installasjon (ca beregnet)		29000
VVS (ca beregnet)		42000
Fibo Trespo baderomsplater	13 stk	7200
Loftstrapp		2200
Listverk	300m	6000
Kjøkken/tilbehør/kjøleskap/ovn (ca beregnet)		35000
Stålppe og peisovn (dersom aktuelt) ca beregnet		20000
Diverse skruer/spiker/lim/beslag		8000
Takpapp/lekter/søyfer		8400
Forkantbord/vindski/takrenner		10200
Takstein	Er innkjøpt ny tegl	0
Sum materialer		261040
Egeninnsats NKS Granlien	150 timer	0
Arbeid snekker	260 timer x kr. 450	117000
Arbeid lærling	260 timer x kr. 120	31200
Sum arbeid		148200
Sum materialer og arbeid		409240

16

NKS Granlien AS

3850 KVITSEID

Vår ref. 11/81-2
ADR 614/EGEC

Deres ref.

Dato: 21.02.2011

**SVAR - SØKNAD OM MIDLER TIL SLUTTFINANSIERING AV
OMBYGGINGEN AV SJØBUA PÅ ØITANGEN FERIESTED**

Bakgrunn

Det vises til søknad om midler til sluttfinansiering av ombyggingen av sjøbua på Øitangen feriested, samt tidligere referanser i sakens anledning.

Drøfting

I deres søknad datert 22. des. 2010 kommer det frem at Sjøbua er ferdig ombygget innvendig og nå fremstår som et fint og funksjonelt hus. Dette til den totale kostnad på vært 419 000,- kroner betalt av NKS Granlien AS. Videre søker NKS Granlien om 200 000,- kroner i støtte til sluttfinansiering av ombyggingen.

På bakgrunn av deres søknad, datert 02. feb. 2009 gav TFK Eiendom NKS Granlien AS 200 000,- kroner i støtte til ombygging av Sjøbua i 2009. En ytterligere støtte til sluttfinansiering på 200 000,- kroner vil tilsi at TFK Eiendom har betalt 400 000,- kroner av de totalt 419 000,- kroner det har kostet å bygge om sjøbua. Da er ikke innsatsen til daglig leder Kåre Eriksen og lønn til gravmaskinfører Sten Vidar Due tatt med.

Konklusjon

For å vurdere en eventuell økonomisk støtte på 200 000,- kroner til sluttfinansiering av ombygging av sjøbua på Øitangen feriested imøtekommer TFK Eiendom invitasjonen til et møte med daglig leder og styreleder i NKS Granlien AS.

TFK Eiendom foreslår at møte avholdes 07. mar. 2011, kl. 0900, i TFK Eiendoms lokaler, Fylkesbakken 6 Skien.

Med vennelig hilsen

Christian Thorsen Egeberg
daglig leder - TFK Eiendom
tfkeiendom@tfkeiendom.no

TFK Eiendom AS
Christian Thorsen Egeberg
Fylkeshuset
3701 Skien

TFK EIENDOM - FKF			
SARNT	LDKJNE	ADDFKJNE	
11/81	1	614	
BERSEIN	SPYSEIN	ADDFYSEL	
		EIE-TFKE	
KASE	LDFFE	KJESSE	LDKJNE
			4/11-11

Søknad om midler til sluttfinansiering av ombyggingen av Sjøbua på Øitangen feriested

Det vises til tidligere brev og kontakt. Senest til søknad av 11. desember 2009.

Sjøbua er ferdig med innvendig ombygging og framstår som et fint og funksjonelt hus. Kostnaden er kr. 419.000 betalt NKS Granlien AS.

NKS Granlien AS har grunnet store egeninvesteringer i nye sanitæranlegg i Låven og Forvalterboligen sammen med Sjøbua pådratt seg kostnader, som igjen gjør vår likviditetssituasjon krevende. For nærmere beskrivelse vises til søknaden av 11. desember 2001.

Vi ber derfor om dere på nytt kan vurdere å bistå med midler til sluttfinansiering av sjøbua på kr. 200.000.

Dersom det er behov inviterer vi gjerne til en ny befaring på Øitangen og/eller et møte i januar 2011 for å drøfte situasjonen.

Vi håper at søknaden kan imøtekommes.

Med hilsen
Kristin Stray Jacobsen
Kristin Stray Jacobsen
Styreleder

Kåre Eriksen
Kåre Eriksen
daglig leder

Fra: David Løffler[david@arkitekthuset.no]
Sendt: 02.07.2026 11:46:48
Til: Dobbedal, Eirik Johansen[Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no]
Kopi: Freid Are Eggum[freid@arkitekthuset.no];Alexander Moen[alexander@arkitekthuset.no];Kirstin Enger[kirstin.enger@telemarkfylke.no];Espen Riis[espen.riis@telemarkfylke.no];
Tittel: SV: Bruksendring Sjøbua - DNT Øitangen, Jomfruland

Hei Erik

Vedlagt er en takstrapport som kort beskriver sjøboden og at denne ble rehabilitert i 2009. Vedlagt er også tre dokumenter hentet ut fra Nasjonalarkivet i Kongsberg som mer detaljert beskriver byggearbeidene som ble utført, og litt flere detaljer om byggets historikk, bruk, eierskap og leieforhold. Hvordan oppgraderingen av sjøboden er finansiert er kanskje av liten betydning for styrets vurdering, men vi ber dere bemerke at dette ble gjort med offentlige midler.

Vi håper på et positivt utfall av deres behandling, og ønsker god sommer !

Med vennlig hilsen
David Løffler

ARKITEKTHUSET KRAGERØ AS
TLF. 35 98 33 00
DIR. 920 99 747

Fra: David Løffler <david@arkitekthuset.no>
Sendt: tirsdag 23. juni 2026 13:25
Til: Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.n <Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no>
Kopi: Freid Are Eggum <freid@arkitekthuset.no>; Alexander Moen <alexander@arkitekthuset.no>; Kirstin Enger <kirstin.enger@telemarkfylke.no>; Espen Riis <espen.riis@telemarkfylke.no>
Emne: Sv: Bruksendring Sjøbua - DNT Øitangen, Jomfruland

Hei Eirik

Vi viser til din tilbakemeldingen under.

Sjøboden som ønskes bruksendret kan pr. i dag ikke lovlig benyttes til overnatting - det er derfor vi vil søke om bruksendring av denne. Etter hva vi erfarer så har sjøboden vært benyttet til overnatting i årtier, slik at å formalisere denne bruken iht. PBL bør være kurant, men krever dispensasjon fra PBL § 1.8 og kommuneplanens arealformål pga. beliggenheten.

Hvordan dette stiller seg ift. Nasjonalparkens vedtekter kan vi ikke vurdere. Dersom du har ytterligere spørsmål må du gjerne involvere tiltakshaver, her i kopi.

Med vennlig hilsen

David Løffler

ARKITEKTHUSET KRAGERØ AS

TLF. 35 98 33 00

DIR. 920 99 747

Fra: Alexander Moen <alexander@arkitekthuset.no>

Sendt: torsdag, 18. juni 2026 10:59

Til: David Løffler <david@arkitekthuset.no>

Kopi: Freid Are Eggum <freid@arkitekthuset.no>

Emne: VS: Bruksendring Sjøbua - DNT Øitangen, Jomfruland

Fra: Dobbedal, Eirik Johansen <Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no>

Sendt: torsdag 18. juni 2026 10:42

Til: Alexander Moen <alexander@arkitekthuset.no>

Emne: SV: Bruksendring Sjøbua - DNT Øitangen, Jomfruland

Hei

Her trenger jeg nok litt mer informasjon/dokumentasjon, før jeg kan uttale meg.

Dette har sammenheng med hvordan verneforskriften er bygd opp og hensynet til kommunens arealplan/reguleringsplan og plan- og bygningsloven.

Det er flere momenter i denne saken som gjør den komplisert.

Sjøbua skiller seg fra øvrig bygningsmasse på Øitangen, ved at bygningen i sin helhet ligger i verneområdet. Verneforskriften gjelder derfor for tiltak/endringer og nasjonalparkstyret kan etter søknad tillate bruksendring av eksisterende bygninger (jf. forskriften § 3 fjerde ledd d.).

Et generelt prinsipp er at lovlig etablert bruk eller drift på vernetidspunktet, kan videreføres etter vernetidspunktet. Nasjonalparkstyrets tilbakemelding avhenger derfor om eksisterende bruk var lovlig etablert (etter plan- og bygningsloven) på vernetidspunktet.

Dersom det ikke foreligger dokumentasjon på at eksisterende bruk var lovlig etablert på vernetidspunktet (12. desember 2016), forutsetter ev. bruksendring behandling etter verneforskriften i tillegg til plan- og bygningsloven.

Med vennlig hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde

Telefon: 33 37 23 52

Mobil: 99 42 90 65

E-post: eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Web: www.jomfrulandnasjonalpark.no

**Jomfruland
nasjonalpark**

Fra: Alexander Moen <alexander@arkitekthuset.no>

Sendt: torsdag 18. juni 2026 09:45

Til: Dobbedal, Eirik Johansen <Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no>

Emne: Bruksendring Sjøbua - DNT Øitangen, Jomfruland

Hei Eirik.

Vi har fått i oppdrag å bistå Telemark fylkeskommune med bruksendring for Sjøbua ved DNT Øitangen, Jomfruland.

Bruksendringen innebærer å formalisere eksisterende bruk.

Har du på vegne av nasjonalparken en uttalelse vi kan vedlegge søknaden?

Med vennlig hilsen

Alexander Moen

ARKITEKTHUSET KRAGERØ AS

TLF. 35 98 33 00

DIR. 92 07 79 70

Arkivsaksnummer: 2026/8275-2

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 31.08.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	38/2026	07.09.2026

Saksframlegg_ Jomfruland nasjonalparkstyre - Høringssvar regjeringens forslag til ny Oslofjordplan

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre vedtar følgende høringsinnspill til revidert Oslofjordplan med ev. justeringer som kommer frem i styremøtet:

Jomfruland nasjonalparkstyre viser til Klima- og miljødepartementets høring av regjeringens forslag til ny Oslofjordplan. Jomfruland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde. Nasjonalparken omfatter et samlet areal på ca. 117km², hvorav 98% er marin natur. Verneområdet rommer viktige og representative naturtyper og økosystemer som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken.

Overordnet stiller nasjonalparkstyret seg positive til alle tiltak som kan bidra til å styrke fjorden. Nasjonalparkstyret ønsker med dette å kommentere sider av Oslofjordplanen som berører eller har betydning for nasjonalparkforvaltningen. Innspillene er fordelt under relevante kapitler. Som en generell bemerkning ønsker nasjonalparkstyret å peke på fraværet av de marine nasjonalparkene i Oslofjordplanen, selv om parkene Jomfruland nasjonalpark, Færder nasjonalpark og Ytre Hvaler nasjonalpark samlet omfatter over 800 kvadratkilometer med natur, friluftsområder og marine økosystem i planens nedslagsfelt.

Kommentarer til innsatsområde 3: Stanse nedbygging

- Utrede virkemidler for bedre beskyttelse av gruntvannsområder: Tiltaket bør tillegges prioritet da det kan bidra til å sikre viktige habitat. Tiltaket bør ses i sammenheng med styrket innsats for sjøfugl, hvor man retter fokus på funksjonsområder for sårbare arter.

Kommentarer til innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier

- Planen bør undersøke hvilken rolle og funksjon de marine nasjonalparkene i Oslofjorden kan ha i dette arbeidet. Nasjonalparkene er sikrede arealer for fremtiden med representative økosystemer. Det er derfor viktig at nasjonalparkstyrene

inkluderes aktivt i det videre arbeidet med restaurering og utarbeidelse av planer, strategier og virkemidler for økt aktiv restuarering i Oslofjorden.

Kommentarer til innsatsområde 5: Redusere tilførsler av miljøgifter, forøpling og plastforurensning

- Nasjonalparkstyret støtter videre drøfting om å øke vektgrensen for fritidsbåter. Kostnad ved levering av fritidsbåter over dagens vektgrense kan føre til at flere leverer båter som ellers ville bli forlatt eller senket. Tiltaket må også ses i sammenheng med innføring av fritidsbåtregister.
- Nasjonalparkstyret støtter videre satsing på rydding av tapte fiskeredskaper. I planen står Fiskeridirektoratet som ansvarlig, men her mener nasjonalparkstyret at det bør legges til grunn et tverrsektorielt samarbeid mellom Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet og de tre marine nasjonalparkene i Oslofjorden. Nasjonalparkstyret understreker at opprydding av tapte fiskeredskaper er svært positivt, men peker på utfordringer i dagens praksis som er både fragmentert, ukoordinert og foregår i stor grad utenfor nasjonalparkstyrenes kontroll, selv aktiviteter i verneområdene.
- Nasjonalparkstyret støtter etablering av obligatorisk fritidsbåtregister

Kunnskapsinnenting:

- Nasjonalparkstyret forslår at det etableres en tilstandsovervåkning av sårbare naturtyper i de marine nasjonalparkene som del av «tilstandsovervåkingen» av Oslofjorden med fokus på naturrestaurering. Områdene er gjennom verneforskriftene beskyttet mot videre skade og forstyrrelse, samtidig som de rommer representative habitater, økosystem og artsmangfold.

Kommentarer til innsatsområde 6: Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper

Nasjonalparkstyret støtter vurderingene som gjøres i kapittelet, samt tiltak og behov for kunnskapsinnhenting. Styret ønsker særlig å bemerke:

- Nasjonalparkstyret støtter utredning av egen kvote for brislig i Oslofjorden og vektbegrensning for trålredskaper.
- Nasjonalparkstyret etterlyser statusoppdatering og fremdrift i arbeidet med utvidelse av perioden med ferdselsforbud i sjøfuglreservatene. Endringen har stor betydning for forvaltningen og vil kreve at områder skilles på nytt og informasjon når ut til publikum.
- Nasjonalparkstyret støtter videreføring og økt innsats på bekjempelse av mink i Oslofjordområdet. Arbeidet bør koordineres gjennom Statens naturoppsyn.

Jomfruland nasjonalparkstyre mener videre at helhetlig plan for Oslofjorden bør vurdere følgende tiltak for økt beskyttelse av sjøfugl:

- Informasjonskampanjer rettet mot padlere (SUP/kajakk) i Oslofjorden mht. ferdselsforbud og avstandskrav.
- Justere tidsrommet for forsvarets tillatte lavtflyging fra 1.oktober til 31. mars, til 1. oktober til 14. mars, slik at adgangen harmonerer med endring i ferdselsforbudet i verneområder, jf. Tilrådning - sjøfuglreservater - vurdering av tidspunkt for ferdselsrestriksjoner - Oslofjorden og Agder.
- Utvidelse av sone med ferdselsforbud rundt sjøfuglreservatene fra 50 til 75 eller 100 meter, eller fysiske tiltak som sikrer avstand for båter og padlere.
- Vurdere forbud mot vannskutere i Jomfruland nasjonalpark.

- Etablering av sjøfuglreservater i viktige næringsområder. Dagens modell for sjøfuglredservat fokuserer på hekke/oppholdsområdene, uten hensyn til forstyrrelser i andre viktige habitat som f.eks. tilstøtende næringsområder.
- Utrede dynamisk forvaltning av sjøfugl og sjøfuglreservater i de marine nasjonalparkene, hvor nasjonalparkstyrene kan innføre ferdselsforbud i avgrensede områder basert på reelle hekkeaktivitet og næringsbehov.

Kommentarer til innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv

- Nasjonalparkstyrene bør bli del av kystsonenettverket. Verneområdestyremene er et selvstendig forvaltningsnivå med myndighet etter verneforskriften. Allmennhetens mulighet til naturopplevelser er et av formålene med opprettelsen av nasjonalparkene.

Kommentarer til innsatsområde 8: Organisering av arbeidet

- Nasjonalparkstyrene bør bli en del av gruppen med sentrale ansvarlige myndigheter som foreslås opprettet. Nasjonalparkstyrene er forvaltningsmyndighet for viktige naturområder med store naturverdier i havet og på land, samtidig som områdene er attraktive friluftsområder.
- Nasjonalparkstyret støtter etablering av et forpliktende samarbeidsformat knyttet til miljøkriminalitet i Oslofjorden. Nasjonalparkene bør være representert i dette forumet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv (2026-2030)

Svar på Søknad om utsatt frist for å avgi hørings svar

Saksopplysninger

Klima- og miljødepartementet (KLD) la den 19. juni ut regjeringens forslag til ny Oslofjordplan på offentlig høring. Den høringsfristen ble opprinnelig satt til 21. august, men ble forlenget til 15. september. Før den generelle høringsfristen ble forlenget, sende nasjonalparkforvalter en henvendelse til KLD med forspørsel om forlenget frist. Nasjonalparkstyret mottok svar på henvendelsen den 3. august. Av hensyn til nasjonalparkstyrets behov for politisk behandling av høringen, har nasjonalparkstyrene, jf. kommuner og fylkeskommuner, fått utsatt frist til 15. oktober.

Planen gir en oppsummering av gjennomførte tiltak, samt nye tiltak for kommende planperiode. Tiltakene er fordelt på 7 innsatsområder, samt et kapittel som fokuserer på organisering av arbeidet.

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv 2026–2030

Innhold

Forord	3
1. Innledning	4
2. Gjennomførte tiltak	6
3. Tilstand og påvirkninger	11
4. Ansvar for gjennomføring av tiltak	12
5. Nye tiltak for å nå planens mål	13
5.1 Innsatsområde 1: Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp	14
5.2 Innsatsområde 2: Redusere avrenningen fra jordbruket	17
5.3 Innsatsområde 3: Stanse nedbygging	20
5.4 Innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier	23
5.5 Innsatsområde 5: Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning ...	25
5.6 Innsatsområde 6: Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper	29
5.7 Innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv	33
5.8 Organisering av arbeidet	36
6. Økonomiske og administrative konsekvenser	38
7. Oversikt over mål	39
8. Oversikt over tiltak	39

Forord

Å oppnå en ren og rik Oslofjord med god miljøtilstand er en av regjeringens høyest prioriterte oppgaver. Det har derfor vært avgjørende å jobbe frem en ny oslofjordplan med nye kraftfulle tiltak og ikke minst målbare mål som gjør det enklere å følge med på miljøtilstanden i Oslofjorden fra år til år.

Nedbørsfeltet til Oslofjorden er det tetteste befolkede i Norge, og fjorden har stor betydning for mange. I for mange år har tilstanden til Oslofjorden blitt stadig dårligere, med døde bunnområdet, mindre fisk og forurensning fra menneskelig aktivitet.

Vi har de siste årene sett et enormt engasjement for Oslofjorden, også utenfor den statlige forvaltningen. I tillegg til kommuner, fylkeskommuner og andre ansvarlige myndigheter, fortjener privatpersoner, organisasjoner, frivillige, stiftelser, vannområdekoordinatorer og andre aktører som legger ned en betydelig innsats for å bedre Oslofjordens tilstand en stor takk. Hvert enkelt tiltak bidrar til å nå målet om en friskere fjord.

Regjeringen er godt i gang med et krafttak for fjorden. Vi har gått systematisk løs på tre av de store årsakene til at livet i Oslofjorden er truet og iverksatt tiltak innen jordbruk, avløp og fiskeri. Arbeidet for Oslofjorden er tydelig forsterket på flere områder, og mer samordnet enn tidligere. Det overordnede bildet er likevel at det ikke går fort nok, og at arbeidet må fortsette også etter 2026.

Miljøtilstanden i Oslofjorden er fortsatt alvorlig. For å snu situasjonen ønsker vi å forsterke innsatsen. Vi ønsker også å ta nye grep for å redusere nedbygging av strandsonen og verdifulle gruntvannsområder. Det skal den nye Oslofjordplanen legge grunnlaget for.

I ny Oslofjordplan setter vi nye tydelige mål for fjorden. Med utgangspunkt i oppdatert kunnskap om fjordens tilstand, viser planen hvilke tiltak regjeringen vil prioritere fra 2026 til 2030. Nytt i denne planen er også en

forventning til fremdrift, med klare frister for gjennomføring av de fleste tiltakene. Dette vil gjøre det enklere for folk flest å følge med på fremdriften i arbeidet, og det vil bli enklere å vurdere om det må settes inn flere tiltak.

Regjeringen er øverste ansvarlig for å nå målene i denne planen. Vi er samtidig helt avhengige av at ansvarlige myndigheter prioriterer å gjennomføre tiltakene. Oslofjordsrådet, som jeg leder, skal bidra til å sikre lokal og regional forankring, samordning og fremdrift. Vi viderefører Oslofjordsrådets sekretariat og den årlige rapporteringen på gjennomføring av tiltakene. Vi gjør også nye organisatoriske grep, og oppretter blant annet en referansegruppe, for bedre involvering av frivillige organisasjoner, næringsliv, innovasjon og forskning.

Denne nye helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden viser regjeringens viktigste prioriteringer for Oslofjorden frem til og med 2030. Arbeidet med å snu utviklingen vil være krevende og ta tid, men er mulig. Jeg skal gjøre mitt for at det skjer.

*Andreas Bjelland Eriksen,
klima- og miljøminister,
juni 2026*

1. Innledning

Det overordnede målet med planen er at fjorden skal oppnå god miljøtilstand, at viktige naturverdier skal restaureres, at et aktivt friluftsliv skal fremmes og at naturmangfoldet i fjorden skal ivaretas. Å nå dette målet forutsetter en samordnet bruk av virkningsfulle tiltak mot de viktigste påvirkningene på miljøtilstanden.

Oslofjordens nedbørsfelt dekker nesten hele Østlandet, og over halvparten av Norges befolkning. Bare i de 26 kystkommunene rundt Oslofjorden bor det drøyt 1,8 millioner mennesker, som er en fordobling siden tidlig 90-tall. Det er ifølge SSB forventet en befolkningsøkning til om lag 2,1 millioner mennesker i kystkommunene i 2050. Som et resultat av dette vil presset på fjorden øke ytterligere.

Planen kan ses på som et eksempel på en økosystembasert forvaltning på lokalt og regionalt nivå. Det er tatt utgangspunkt i miljøtilstanden i Oslofjorden. De samlede påvirkningene er vurdert, og det er vurdert hvordan miljømål og andre samfunnsformål kan forenes.

Arbeidet er et storskala restaureringsprosjekt. På sikt vil arbeidet for Oslofjorden bidra til å forbedre og gjenopprette tilstanden i et økosystem som er blitt sterkt forringet.

Arbeidet er i tråd med Norges bidrag til globalt mål 2 i Naturavtalen, om å øke innsatsen på naturrestaurering. Planen utgjør også regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak nr. 1109, 18. juni 2025, der *«Stortinget ber regjeringen, i samråd med berørte fylker og kommuner etablere et restaureringsprosjekt for Oslofjorden, samt tiltak for å redusere nitrogen til faglig anbefalt nivå, og komme tilbake til Stortinget innen utgangen av 2026 med en plan for gjennomføring.»*

Tiltaksplanen vil også bidra til å nå nasjonale miljømål og flere av FNs bærekraftsmål, blant annet nr. 6 om Rent vann og nr. 14 om Livet i havet.

Planen bygger på planen fra 2021, som Miljødirektoratet i samarbeid med andre

statlige myndigheter fremskaffet det faglige grunnlaget for. Planen legger til grunn oppdatert kunnskap fra forskning og forvaltning om tilstand, påvirkninger og behov for tiltak. Miljødirektoratet har bidratt med faglige innspill.

Planen er utarbeidet gjennom et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet, Forsvarsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kulturdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Energidepartementet og Samferdselsdepartementet.

Det er i planen gitt tydelige føringer for arbeidet med å bedre fjordens tilstand. Planen skal bidra til å klargjøre ambisjonsnivå og avklare målkonflikter. Departementene står samlet bak denne planen.

Det har også blitt gjennomført en åpen innspillsrunde [og høring av planen], der alle aktører med engasjement for Oslofjorden har hatt anledning til å komme med innspill. Innspillene er så langt som mulig forsøkt imøtekommet i planen.

Det er etablert et Oslofjordråd, som ledes av klima- og miljøministeren. Hensikten med rådet er å sikre lokal og regional forankring, samordning og fremdrift i gjennomføring av planen. Oslofjordrådet består av fylkesordførere og et utvalg av ordførere fra de 118 kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt, fylkesmiljøvernssjefene hos alle de tre statsforvalterne og direktør for det interkommunale Oslofjordens friluftsråd. Siden 2023 har også Norges Bondelag og Norges Fiskarlag deltatt som observatører. Rådet har vært samlet to ganger årlig siden det ble etablert i 2021. Rådet videreføres, men vil nå bli utvidet med en representant fra en kommune i Telemark, og en ytterligere representant fra en kommune i Innlandet. Det stilles nå også klarere forventninger til at rådsmedlemmene jevnlig utveksler informasjon om Oslofjordarbeidet i egen region etter rådsmøtene.

Miljødirektoratet leder et sekretariat som bl.a. koordinerer rapportering på tiltaksgjennomføringen. Sekretariatet består av ansatte i Miljødirektoratet og statsforvalterne rundt fjorden. Hvert år rapporterer sekretariatet til Oslofjorderådet på status for gjennomføring av tiltakene i planen.

Sekretariatet og rapporteringen videreføres, men sekretariatet vil nå få en tydeligere pådriverrolle overfor ansvarlige myndigheter, gjennom opprettelsen av en gruppe ansvarlige myndigheter, ledet av sekretariatet. Gruppen vil bestå av direktorater, statsforvalterne, representanter for kommunene og andre sentrale ansvarlige myndigheter i planen, som skal møtes minst to ganger i året. Formålet er å sikre økt tiltaksgjennomføring. Departementene skal også årlig inkludere gjennomføring av tiltak i denne planen i tildelingsbrev til underliggende etater.

Det vil også opprettes en referansegruppe for arbeidet med Oslofjorden, for bedre involvering av frivillige organisasjoner, næringsliv, innovasjon og forskning.

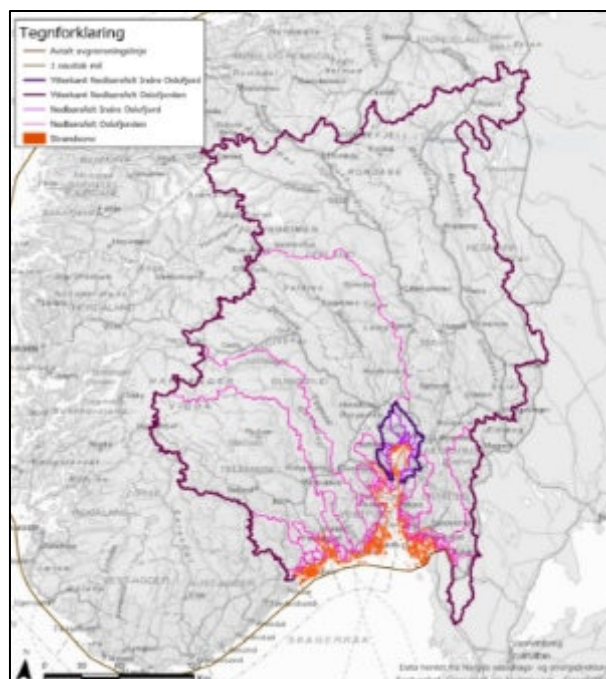
De nye organisatoriske grepene er nærmere beskrevet i kapittel 5.8 om gjennomføring av planen.

Planen inneholder nye kraftfulle tiltak rettet mot de viktigste påvirkningene på fjorden. Viktige tiltak i planen fra 2021 som ikke er ferdigstilt, eller ikke er tilstrekkelig fulgt opp, er videreført i denne nye planen.

Planen omfatter sjø- og kystområdene fra svenskegrensen til fylkesgrensen mot Agder og ut til grensen for forvaltningsplanen for Nordsjøen og Skagerrak (grunnlinjen). For friluftsliv og arealbruk omhandler planen sjøområdene og 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag i nedbørsfeltet til fjorden.

For forurensning fra land dekkes hele nedbørsfeltet til fjorden, det vil si mer eller mindre hele Østlandsområdet. Målsetningen om god miljøtilstand er avgrenset til å gjelde miljøtilstanden i selve fjorden og inkluderer ikke terrestrisk biomangfold, med unntak av sjøfugl.

Virkeområdet for planen:

2. Gjennomførte tiltak

Innledning

Regjeringen er godt i gang med et krafttak for Oslofjorden. Arbeidet er høyt prioritert, og mange viktige tiltak i planen fra 2021 er gjennomført eller i prosess. Regjeringen har til nå særlig hatt et hovedfokus på tre av de fire store årsakene til at livet i Oslofjorden er truet; avrenning fra jordbruk, utslipp fra kommunalt avløp og påvirkning fra fiskeri. For nedbygging av strandsonen og verdifulle gruntnvannsområder er det imidlertid fortsatt et klart behov for nye, store grep.

Oversikten over gjennomførte tiltak under er basert på rapportering av tiltak i planen fra 2021, og omfatter i all hovedsak tiltak gjennomført av ansvarlige myndigheter. Det har også blitt gjennomført en lang rekke viktige tiltak av privatpersoner, organisasjoner, frivillige, stiftelser, vannområdekoordinatorer og andre for å bedre fjordens tilstand. Oversikten er derfor ikke uttømmende for alle gjennomførte tiltak.

Planen for 2021 inneholdt 63 tiltak og 19 tiltak for kunnskapsinnhenting. Rapporten [Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden – rapport for året 2023-2024](#) slår fast at arbeidet på noen områder er tydelig forsterket og mer samordnet enn tidligere. Rapporten understreker samtidig at det overordnede bildet er at det går for sakte, og at arbeidet må videreføres også etter 2026.

Under gis en oversikt over de viktigste tiltakene som er gjennomført så langt. For en detaljert gjennomgang av hhv. ferdigstilte tiltak, forsterkede tiltak og ikke gjennomførte tiltak i planen fra 2021 vises det til rapporten, samt et forenklet [notat](#) fra Miljødirektoratet om status for gjennomføring av tiltak for året 2024-2025.

Avløp

For at fjorden skal nå miljømålet om god vannkvalitet, identifiserte den tidligere planen et behov for strengere håndheving av eksisterende krav i regelverket for avløp.

Regjeringen har oppfordret til en systematisk innsats med nye tiltak på avløpsfeltet. Alle relevante kommuner og interkommunale avløpsselskaper har fått varsel fra statsforvalterne om at de må få på plass nitrogenfjerning. Per mai 2026 er nesten alle eierkommunene til de ca. 50 avløpsanleggene som må etablere nitrogenfjerning, er i gang med dette - enten på selvstendig initiativ, gjennom krav i pålegg om utredninger eller krav i tillatelser. Videre har 13 kommuner (ti anlegg) fått krav i tillatelser om nitrogenfjerning innen 2030 og 2032. I løpet av 2026 skal fire nye kommuner (tre anlegg) ha på plass oppgraderte anlegg. Statsforvalterne følger også opp anlegg som hadde nitrogenfjerning fra tidligere med skjerpede rensekrav etter hvert som disse får nye tillatelser.

Regjeringen bidrar til at nitrogenfjerning kommer på plass, gjennom tilskuddsordningen for prosjektering og planlegging av nitrogenfjerning, som kommuner i hele Oslofjordens nedbørsfelt kan søke om. Totalt berøres omtrent 66 kommuner av nitrogenfjerningskravet. Av disse, har 45 kommuner fått tilskudd gjennom ordningen. Over fire år har regjeringen bevilget over 200 millioner kroner til tilskuddsordningen, og gjennom ordningen delte Miljødirektoratet sist i februar 2026 ut 91 millioner kroner til 32 nye prosjekter som omfatter 51 kommuner. I forliket om revidert nasjonalbudsjett for 2026 ble ordningen styrket med ytterligere 10 millioner kroner.

I tillegg har regjeringen styrket Miljødirektoratet og statsforvalterne, for å sikre enhetlig praksis og myndighetsoppfølging gjennom tillatelser, veiledning og øvrige virkemidler. I 2026 er det bevilget totalt 12 mill. kroner til statsforvalternes avløpsarbeid i Oslofjordens nedbørsfelt.

Miljødirektoratet har også bedt statsforvalterne om å skjerpe oppfølging og håndheving av krav på avløpsområdet.

Regjeringen har videre innført forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden. Forbudet trådte i kraft 1. juli 2024. I dag

finnes det rundt 50 tømmestasjoner i Oslofjorden.

Jordbruk

For å redusere avrenning fra jordbruket har regjeringen innført en rekke tiltak.

Regjeringen har for det første vedtatt en ny nasjonal gjødselbrukforskrift, med strengere krav til lagring og bruk av gjødsel. De nye kravene til spredetidspunkt og første trinn for strengere spredemengder for fosfor trer i kraft 1. januar 2027. Regelverket vil bidra til at næringsstoffene tilføres til riktig tid og i riktig mengde for opptak i plantene. Det er forventet at de nye kravene vil bidra til å redusere avrenningen av næringssalter også til Oslofjorden. Nytt gjødselregelverk er derfor en viktig del av arbeidet for å bedre Oslofjordens tilstand.

Statsforvalterne har videre innført forskrifter om regionale miljøkrav i alle fylker i fjordens nedbørsfelt. Kravene består i hovedsak i å opprettholde plantedekke over vinteren, bl.a. ved krav om redusert/utsatt jordarbeiding og bruk av fangvekster. Omfanget av kravet, dvs. hvor stort areal som må ha plantedekke, varierer mellom fylkene.

Over jordbruksavtalen har det gjennom planperioden vært en kraftig økning i midler til å beskytte Oslofjorden, gjennom økte rammer for miljøtilskudd generelt og gjennom en egen Oslofjordpott over regionale miljøtilskudd. I 2025 ble det utbetalt nær 400 mill. kroner over jordbruksavtalen til vannmiljøtiltak i Oslofjordområdet, hvorav Oslofjordpotten var 170 mill. kroner. I jordbruksavtalen 2026 samlet staten og jordbruket seg om å øke disse bevilgningene med mer enn 20 %.

Naturlig kantvegetasjon med stedegne trær og busker har stor betydning for økosystemet i og langs vassdraget. Vannressursloven § 11 slår fast at det langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Statsforvalteren har hatt ansvaret for å vurdere dispensasjoner fra kravet, mens NVE frem til 2026 har hatt

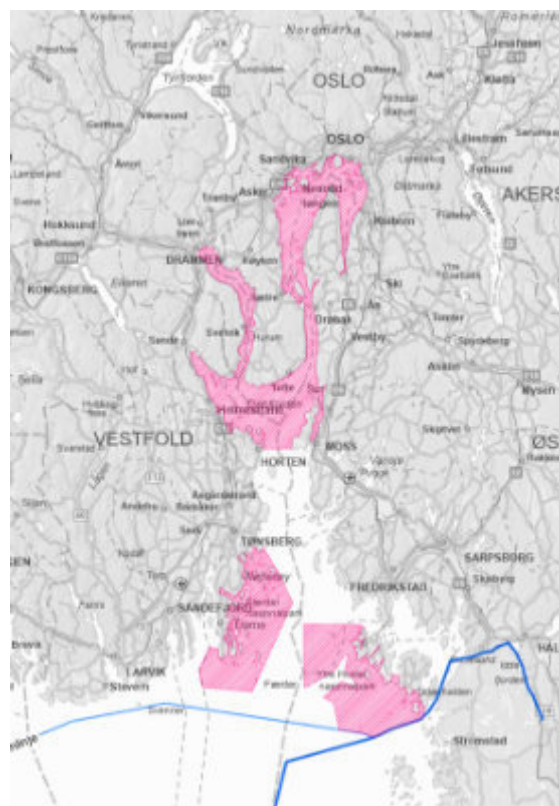
ansvaret for å håndheve kravet. For å sikre bedre oppfølging og kontroll har regjeringen delegert ansvaret til statsforvalterne fra og med 2026. Med overføringen av ansvaret er statsforvalterne styrket med til sammen 8 millioner kroner nasjonalt.

Sårbare arter og verdifulle naturtyper

I 2019 ble det innført en rekke reguleringer for å bygge opp kysttorskbestanden i Oslofjorden. Etter fem år var det fortsatt ikke tegn til bedring.

For å styrke fiskebestandene og økosystemet i Oslofjorden besluttet regjeringen sommeren 2025 å innføre tre nullfiskeområder og en rekke begrensninger for hva slags redskaper fritidsfiskere og yrkesfiskere kan bruke i Oslofjorden.

Nullfiskeområdene ble innført 1. januar 2026 og omfatter tre store nullfiskeområder, i Indre Oslofjord og i nasjonalparkene Færder og Ytre Hvaler:

Kart som viser innførte nullfiskeområder

I nullfiskeområdene er alt fiske forbudt, både yrkesfiske og fritidsfiske.

Redskapsbegrensninger i fritidsfisket ble innført 1. oktober 2025. Reglene begrenser hvilke og hvor mange redskap fritidsfiskere kan bruke i Oslofjorden utenfor nullfiskeområdene:

- *Det er kun tillatt å fritidsfiske etter fisk med håndholdte redskaper.*
- *Antall teiner som kan brukes i teinefiske av fritidsfiskere er redusert fra 20 til 10 per person og per fartøy.*
- *Antall teiner som kan brukes i hummerfisket av fritidsfiskere er redusert fra 10 til 5 per person og per fartøy.*
- *Det er forbudt å fiske etter reke med teiner i fritidsfisket.*

Redskapsbegrensninger i yrkesfisket ble innført 1. januar 2026. Reglene omfatter tekniske tiltak som vil redusere bifangsten av blant annet torsk i det yrkesfisket som fortsetter i Oslofjorden utenfor nullfiskeområdene:

- *Fiske med bunnsatte garn, line, snurrevad, ruser og annen redskap egnet til å fiske bunnfisk er forbudt.*
- *Bruk av oppsamlingspose i fisket etter reker med rekestrål og fisket etter kreps med krepsetrål er forbudt.*
- *Adgangen til å gi dispensasjoner fra forbudet mot å fiske i gytefelt, forbudet mot bunnsatte garn, og fra påbudet om å bruke sorteringsrist er fjernet, og aktive dispensasjoner er trukket tilbake.*

Regjeringen besluttet også å utrede om det skal innføres en egen kvote for brisling i Oslofjorden, og om det bør bli innført en vektbegrensning på trålredskaper. Tiltakene er inkludert i denne nye planen.

Det er også gjennomført andre tiltak for å ivareta sårbare arter. Det er etablert til sammen 27 hummerfredningsområder i kommunene langs Oslofjorden, med minst ett

fredningsområde i 17 av 26 kommuner. 13 av disse er etablert etter at Oslofjordplanen trådte i kraft i 2021.

Det er også innført tiltak for å beskytte korallrev og andre koraller mot ødeleggelser. Dette gjelder blant annet i Rauerfjorden som ble vernet i juni 2021. Arbeidet med bevaring av marin natur er nærmere omtalt i Havforvaltningsplanene (*Meld. St. 21 (2023–2024)*) og Naturmeldingen (*Meld. St. 35 (2023–2024)*). I 2021 la regjeringen også frem Bevaringsmeldingen (*Meld. St. 29 (2020–2021)*), der regjeringen redegjør for kunnskap, virkemidler og status for arbeidet med marine verneområder og andre effektive arealbaserte bevaringstiltak. Dette er nærmere omtalt i Naturmeldingen.

Det har gjennom mange år blitt ryddet forekomster av den fremmede arten stillehavsøsters. Sentralt her har vært *Østersdugnaden* i regi av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Vestfold og Telemark fylkeskommuner og Oslofjordens friluftsråd. I nyere tid har Nettverk no 17 og Asker og Bærum kommuner bidratt i indre deler av fjorden.

Oslofjorden er det mest trafikkerte området i landet med skip fra utenlandske havner. På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Sjøfartsdirektoratet hatt forslag til nye krav for begroing på skrog for å hindre at fremmede arter etablerer seg i norske farvann på høring. Dersom det besluttes å fastsette slike krav vil Norge i følge IMO (Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen) være det første landet i Europa med slike krav.

Det er over flere år gjennomført tiltak for å begrense utbredelsen av den fremmede arten mink i regi av Statens naturoppsyn. Mink spiser bakkehekkende fugl og deres egg og unger. Det er også tillatt med jakt på mink hele året.

Restaurering

I statsbudsjettet for 2025 ble det bevilget 25 millioner kroner i tilskudd til restaureringstiltak i Oslofjorden og Oslofjordens nedbørsfelt. Det var første gang det ble gitt tilskudd over statsbudsjettet

øremerket restaurering av vannmiljø i disse områdene. 38 prosjekter fikk i 2025 støtte over tilskuddsordningen.

I budsjettet for 2026 ble ordningen styrket med 72,5 millioner kroner, og ytterligere 65 millioner kroner i forliket om revidert nasjonalbudsjett. Ordningen er dermed for 2026 på totalt 162,5 millioner kroner. Midlene er nærmere beskrevet i kapittel 5.4 om nye tiltak innen restaurering.

På oppdrag fra Miljødirektoratet har NIVA i 2026 utarbeidet en kunnskapsrapport og en veileder for marin restaurering på kommunalt og lokalt nivå. I tillegg har Miljødirektoratet utviklet mer generell veiledning til kommuner om hvordan komme i gang med naturrestaurering.

Det er videre gjennomført en systematisk kartlegging av barrierer i sjørretbekker rundt Oslofjorden. I tillegg er det igangsatt et landsdekkende prosjekt for å oppdatere tilstandsdata om kantvegetasjon og morfologiske endringer i og langs vassdrag, også rundt Oslofjorden.

Miljøgifter

Miljøgifter brytes svært sakte ned, kan oppkonsentreres i organismer og næringskjeder, og kan gi alvorlige langtidseffekter. Andre stoffer, som for eksempel hormonforstyrrende stoffer, stoffer som gjenfinnes i næringskjeden eller morsmelk samt stoffer som er svært persistente og mobile, gir tilsvarende grunn til bekymring.

Miljøgifter og andre stoffer som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø, føres opp på norske myndigheters prioritetsliste. Norge har et nasjonalt mål om at bruk og utslipp av stoffene på prioritetslista skal stanses. Viktige bidrag er gjennom myndighetenes arbeid med å forby og på annen måte regulere slike stoffer i de europeiske kjemikalier regelverkene og gjennom globale konvensjoner, siden stoffene fraktes hit med hav- og luftstrømmer og i produkter som igjen kan gi tilførsel av miljøgifter via avløpsnett, diffuse utslipp og forsøpling. En rekke nye prioritetslistestoffer

er regulert siden 2021, og Norge er svært aktive i dette arbeidet.

Forurensningsmyndigheten setter vilkår i tillatelser som sørger for å redusere utslipp av miljøgifter så mye som mulig. Både Miljødirektoratet og statsforvalterne i fylkene rundt Oslofjorden jobber med å revidere vilkår i tillatelser til virksomheter for å redusere utslipp til fjorden. Flere virksomheter er i prosess med tiltak for utslippsreduksjon, eller har allerede gjennomført dette. Med bedre rensing av kommunalt avløpsvann, vil også utslippene av miljøgifter fra denne kilden forventes å bli noe redusert.

I overvåkingsprogrammet Miljøgifter i kystområdene (Milkys) måles nivåer og trender av utvalgte miljøgifter. Også programmer som Urban fjord og screeningundersøkelser av nye miljøgifter gir god informasjon om status for miljøgifter. I ferskvann er det mest relevante programmet Elveovervåkingsprogrammet som blant annet overvåker konsentrasjon og endringer over tid av miljøgifter og næringsalter i store elver som Glomma, Drammenselva og Numedalslågen.

I Oslofjordområdet er det ryddet opp i forurenset sjøbunn i Oslos indre havneområde, Sandefjordsfjorden og Horten indre havn. Anleggsarbeid knyttet til opprydding i forurenset sjøbunn i Gunneklevfjorden er ferdig høsten 2025. I Drammen pågår overvåking av naturlig forbedring og tildekking med løsmasser fra Drammenselva. I andre områder pågår arbeid med å avklare behov for tiltak. Det gjelder Moss indre havn, Kragerø havneområde og Iddefjorden ved Halden.

Ny gjødselvereforskrift og gjødselbrukforskrift ble fastsatt i februar 2025. Regelverket skal bl.a. hindre at farlige stoffer kommer inn i matkjeden og miljøet, og det er bl.a. innført endringer for bedre kontroll med råvarer og oppfølging av aktsomhetsplikten for miljøgifter. Gjødselver skal overholde kvalitetskravene i forskriften, herunder grenseverdier for tungmetallinnhold. Disse endringene vil bidra til bedre gjødselver og beskytte helse og miljø.

Forsøpling og plastforurensning

Det har vært en økt satsning på miljøovervåking av mikroplast i Oslofjorden. Det gjelder ulike målepunkter som urban avrenning, sandfang, renseanlegg, marint overflatevann, sediment og blåskjell. Basert på den nye kunnskapen fra denne overvåkingen som viser at dekkpartikler er en stor kilde har Miljødirektoratet og Statens vegvesen økt samarbeidet om ulike tiltak og renseløsninger for å begrense mikroplastutslipp fra veg.

Det er allerede gjennomført flere tiltak nasjonalt for å begrense plastforurensning. Disse tiltakene vil også kunne bidra til forbedring i Oslofjorden. Det er innført forbud mot omsetning av flere engangsprodukter av plast som lett havner i miljøet og forsøpler, som plastbestikk og sugerør. I tillegg er det for enkelte produkter innført designkrav, for eksempel om at korker skal sitte fast i plastflasker. Klima- og miljødepartementet har inngått et partnerskap med næringslivet for å redusere bruken av enkelte engangsartikler av plast.

Det er innført forbud mot å sette på markedet mikroplast som er tilsatt produkter eller som er mikroplast i seg selv, som for eksempel gummigranulat som brukes på kunstgressbaner og mikroporler i hudpleieprodukter. Ulike produktkategorier er gitt ulike overgangstider før forbudet trer i kraft.

Det er innført to nye ordninger for utvidet produsentansvar for noen produkter som inneholder plast. Formålet med disse ordningene er å forebygge og redusere miljøpåvirkningen fra produkter, herunder redusere og forebygge forsøpling og spredning av mikroplast, samt bidra til en sirkulær økonomi. Ordningene gjelder utvidet produsentansvar for utstyr fra fiskeri, fritidsfiske og akvakultur som inneholder plast og utvidet produsentansvar for enkelte engangsprodukter av plast. Ordningen for enkelte engangsprodukter i plast skal sørge for at produsentene dekker kommunens kostnader knyttet til opprydning av forsøpling av produktene og innsamling av produktene

når de kasseres i avfallsbeholdere på offentlig sted.

Båter som forlates eller dumpes i Oslofjorden representerer et forurensningsproblem. I 2017 ble det opprettet to tilskuddsordninger for kasserte fritidsbåter, en for levering og en for mottak og behandling. Tilskuddsordningene bidrar til å bedre tilstanden i fjorden ved å legge til rette for at folk leverer inn gamle båter og at båtene blir forsvarlig håndtert, noe som reduserer risikoen for forsøpling og forurensning fra båtvrak.

Fra 1. oktober 2023 har norske havner fått økte krav når det gjelder innsamling og sortering av avfall fra skip. Dette skal beskytte havmiljøet mot negative konsekvenser av avfallsutslipp. Ved å styrke mottaksordningene i havnene vil tiltaket kunne redusere plastforsøpling, utslipp av farlige stoffer og marin forurensning i Oslofjorden.

Når det gjelder opprydning i tapte fiskeredskaper, har Fiskeridirektoratet i 2022 og 2023 hatt lokal opprydning i Oslofjorden, finansiert gjennom Ordningen med fiskeforsøk og utviklingstiltak. Fiskeridirektoratet har ikke hatt opprydningstokt i Oslofjorden de siste årene, men andre aktører har gjennomført slik aktivitet både i 2024, 2025 og 2026. Blant annet har Green Bay på oppdrag fra Havforskningsinstituttet hatt et større opprensning- og datainnsamlingsprosjekt finansiert av Handelens Miljøfond. Deler av tilskuddsmidler til opprydning av marin forsøpling har de siste årene også gått til prosjekter i Oslofjorden.

I 2026 vil det gjennomføres en rekke opprydningsprosjekter som følge av tildelte tilskuddsmidler under ordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt, der flere av prosjektene involverer fiskere.

Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv

Oslofjorden er et viktig nærnaturområde for befolkningen, og regjeringen ønsker å sikre allmennhetens tilgang til strandsonen.

Kommunene har et stort ansvar for å utøve god arealplanlegging. I rapporten [*Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden – rapport for året 2023-2024*](#) slås det imidlertid fast at det på planområdet ikke kan ses en forsterkning av arbeidet, og at kommunenes plan- og dispensasjonspraksis ikke kan sies å være i tråd med Oslofjordplanens intensjoner og beskrivelse av tiltak.

Det er samtidig gjennomført enkelte andre tiltak for å bidra til å sikre allmennhetens tilgang til strandsonen. I 2022 ble det etablert en ny tilskuddsordning som gir juridisk bistand til kommunene i arbeidet med å fjerne ulovlige hindringer og stengsler som stenger allmennheten ute fra strandsonen. Det er også opprettet et kystsonenettverk som gir kompetanse og erfaringsutveksling innenfor strandsoneforvaltning langs Oslofjorden. Videre har flere attraktive strandeierdommer langs Oslofjorden blitt sikret de senere år, gjennom ordningen statlig sikring av friluftslivsområder. Tidligere Statsforvalteren i Oslo og Viken utarbeidet i samarbeid med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark også rapporten [*Bedre kunnskapsgrunnlag om kommunenes dispensasjonspraksis i strandsonen*](#). Rapporten er en del av kunnskapsgrunnlaget for nye tiltak for å stanse videre nedbygging i denne planen.

Miljødirektoratet har bestilt rapporten «[*Friluftslivsbruk av Oslofjorden – kartlegging av bruk, tilgjengelighet og konflikter*](#)», som ble utarbeidet av Norges idrettshøgskole, Københavns universitet og Transportøkonomisk institutt. I rapporten, som ble ferdigstilt i 2023, er friluftslivsbruken knyttet til Oslofjorden kartlagt gjennom året, etter geografi, ulike friluftslivsaktiviteter og for ulike brukergrupper. Det er også sett på hva som fremmer og hemmer bruken av områdene blant ulike grupper, brukerkonflikter mellom ulike friluftslivsaktiviteter, samt mellom friluftslivsaktiviteter og annen bruk av områdene. Det er også samlet inn innspill og forslag til tiltak som kan redusere eller løse konflikter.

Tverrgående tiltak

Planen fra 2021 inneholdt enkelte tverrgående tiltak. For det første er tiltaket om å etablere et Oslofjordråd gjennomført. Videre er tiltaket om veiledning og informasjon til brukere og kommunene gjennom et naturinformasjonssenter for Oslofjorden gjennomført. Horten kommune og vitensenteret Inspiria science center åpnet i 2022 *Besøkssenter Oslofjorden* på Karljohansvern i Horten. Besøkssenteret har siden blitt supplert med utstillinger og informasjonsløsninger på el-fergene mellom Horten og Moss, Inspiria i Sarpsborg og andre steder langs Oslofjorden. Besøkssenteret har også en tung kobling til prosjektet Frisk Oslofjord, med et aktivt samarbeid om formidling og undervisning.

Kunnskapsinnhenting

Kunnskapen om fjorden skulle i henhold til planen fra 2021 suppleres ved å iverksette 19 tiltak for kunnskapsinnhenting. Flere av tiltakene er enten ferdigstilt eller igangsatt. I tillegg har annen kunnskap bidratt til at kunnskapen om fjorden er supplert. Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget ligger til grunn for denne planen.

3. Tilstand og påvirkninger

Tilstanden i Oslofjorden er fortsatt alvorlig, og det er et klart behov for å forsterke innsatsen ytterligere, gjennom nye tiltak. Det vil også ta tid før vi ser effekten av igangsatte tiltak. Forskerne anslår at det kan ta fem til ti år før økosystemet tilpasser seg og når en ny «likevekt».

I *Tilstandsrapport for Oslofjorden* (2024) oppsummeres ny og oppdatert kunnskap om miljøtilstanden for de siste 5-10 årene, samt utviklingen de siste 10-50 årene. Den samlede økologiske tilstanden beskrives fortsatt som «moderat». Dette følger av en delvis forbedring fra «dårlig» til «moderat» i Indre Oslofjord etter 1990, i kombinasjon med en forverring av den økologiske tilstanden, fra «god» til «moderat», i Ytre Oslofjord og Skagerrak etter 2010. Midtre Oslofjord har lenge variert mellom «moderat» og «god» tilstand.

I tilstandsrapporten beskrives torskebestanden i Oslofjorden som på randen av kollaps. Mengden dyreplankton i Ytre Oslofjord har avtatt. Mengden sjøfugl sank med 6% mellom 2021 og 2023. Tangsamfunn, taeskog og ålegressenger har sett betydelig endring over tid. Stortare, sukkertare og ålegressenger har sett en kraftig nedgang. Samtidig har forekomsten av fintrådede alger som lurv økt. Det er registrert 31 av Norges 44 fremmede marine arter i Oslofjorden. Flere av disse har høy eller svært høy økologisk risiko. Seks rødlistede naturtyper i Oslofjorden kan gå tapt hvis dagens forhold vedvarer.

Den samlede kjemiske tilstanden i Oslofjorden er «dårlig». Klassifiseringen beror på at én eller flere miljøgifter målt i Indre, Midtre eller Ytre Oslofjord overskrider grenseverdiene satt i vannforskriften, samt for enkelte miljøgifter som er definert i miljøkvalitetsstandarder som er spesifikk for Norge. Fra de vurderte miljøgiftene og tungmetallene er det særlig konsentrasjonene av kvikksølv, bromerte flammehemmere og polyklorerte bifenylar som fører til «dårlig» kjemisk tilstand.

Mennesker er avhengig av naturen. Økosystemer leverer tjenester som danner livsgrunnlag for samfunnet. Disse tjenestene har også stor økonomisk verdi. Nedbørfeltet til Oslofjorden dekker halve landets befolkning, og selv små påvirkninger kan føre til en betydelig samlet belastning. I dag er graden av menneskelig påvirkning høyere enn Oslofjordens evne til å motstå disse, og fjorden evner ikke å levere økosystemtjenester som tidligere.

Oslofjorden er påvirket av en rekke menneskelige aktiviteter. De største påvirkningene omfatter avrenning fra jordbruk, utslipp fra avløp, fysiske inngrep i strandsonen og på sjøbunnen og langvarig overfiske. Påvirkninger fra miljøgifter og mikroplast har også betydning, i tillegg til en rekke andre påvirkninger. Å bedre fjordens tilstand forutsetter en samordnet innsats mot de negative påvirkningene.

Som en oppfølging av et kunnskapsinnhentingstiltak i planen fra 2021,

har NIVA, NIBIO og Meteorologisk institutt på oppdrag fra Miljødirektoratet utarbeidet «[Modellrapporten](#)». I rapporten har forskerne modellert hvor mye utslippene av nitrogen, fosfor, partikler og organisk stoff til Oslofjorden forventes å bli redusert med vedtatte og modellerbare tiltak, og hvor mye mer som må til for å nå vanndirektivets mål om god tilstand. *Modellrapporten* er nærmere omtalt i kapittel 5.1 om avløp og kapittel 5.2 om jordbruk.

Klimaendringene har allerede begynt å påvirke Oslofjorden. Endringer i havtemperaturen kan ha betydning for artssammensetningen i fjorden. Klimaendringene forsterker også behovet for tiltak, blant annet innen avløp og jordbruk som følge av et varmere klima, økt nedbør og mer intense nedbørsperioder. Et nytt tiltak i denne planen er å styrke kunnskapen om klimaendringers betydning på tilstanden i Oslofjorden.

4. Ansvar for gjennomføring av tiltak

Ansvar for å gjennomføre tiltak i denne planen ligger hos de som er oppgitt som ansvarlig for det enkelte tiltak, som årlig også skal rapportere på gjennomføring av tiltakene.

Planen inneholder en rekke nye tiltak. Før det eventuelt besluttes å gjennomføre tiltakene, skal nytte og kostnader utredes på vanlig måte i henhold til Utredningsinstruksen.

Tiltaksplanen pålegger ikke nye eller utvidete oppgaver for kommuner og fylkeskommuner utover det som følger av gjeldende lover og forskrifter.

Tiltakene i planen er ikke juridisk bindende. Ingen av tiltakene som oppfordrer kommuner/fylkeskommuner, private aktører eller andre organisasjoner til å gjennomføre tiltak, er pålegg fra statens side. Kommuner/fylkeskommuner, private aktører og andre organisasjoner kan søke om tilskudd for statlig medfinansiering. Utover tiltak statlige myndigheter selv er ansvarlige for å gjennomføre er tiltakene hovedsakelig

oppfordringer til aktørene om bruk av virkemidler aktørene rår over selv.

Vannforvaltningsplanene etter vannforskriften dekker ikke alle elementer som inngår i denne planen for Oslofjorden. Dette gjelder særlig friluftsliv, arealbruk i hundremetersbeltet i strandsonen og langs vassdrag, arealbruk i sjø, sjøfugl og fiskebestander. Dette øker betydning av en sektorovergripende tilnærming, utover arbeidet under vannforskriften, som lagt til grunn i denne planen.

Flere av tiltakene vil samtidig bidra til måloppnåelse av vannmiljømålene etter vannforskriften. Det er derfor viktig at ansvarlig myndighet spiller inn relevante tiltak i forbindelse med oppdateringen av vannforvaltningsplanene for 2028-2033 med tilhørende tiltaksprogrammer for Vest-Viken og Glomma.

I det videre listes planens tiltak, sortert på definerte innsatsområder. Det er også angitt hvem som er ansvarlig for å gjennomføre tiltaket og frist for gjennomføring.

I de tilfeller statsforvalterne er nevnt, er det Statsforvalteren i Innlandet, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus det siktes til. I de tilfellene fylkeskommunene er nevnt, er det Telemark fylkeskommune, Vestfold fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune, Akershus fylkeskommune, Østfold fylkeskommune og Oslo kommune det siktes til. Når kommunene er nevnt, er det de 118 kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt det siktes til. I de tilfeller de respektive veieierne nevnes, siktes det til Statens vegvesen, fylkeskommunene og kommunene.

5. Nye tiltak for å nå planens mål

På tross av gjennomførte tiltak, er det behov for en forsterket innsats for å nå målene for Oslofjorden.

De overordnede målene for planen er som for planen fra 2021 fortsatt at fjorden skal oppnå

god miljøtilstand, restaurere viktige naturverdier, fremme et aktivt friluftsliv og ivareta det biologiske mangfoldet i fjorden.

Regjeringen legger her frem nye kraftfulle tiltak, der innsatsen innen følgende innsatsområder videreføres og forsterkes:

- Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp
- Redusere avrenningen fra jordbruket
- Stanse nedbygging
- Restaurering av naturverdier
- Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning
- Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper
- Fremme et aktivt friluftsliv

I tillegg til de overordnede målene og innsatsområdene for fjorden, legger regjeringen nå frem nye, og mer konkrete mål for arbeidet:

- Redusere tilførslene av nitrogen til et nivå som gir god tilstand, i første omgang frem mot 2033.
- Stanse videre nedbygging av strandsonen til sjø og av gruntvannsområder, og begrense nedbyggingen av strandsonen til vassdrag, for å sikre allmenheten tilgang og bevare verdifulle økosystemer.
- Betydelig øke restaurert areal i fjorden og fjordens nedbørsfelt innen 2030.
- Forbedre fjordens kjemiske tilstand innen 2030.
- Øke alders- og størrelsessammensetning, tetthet og biomasse hos indikatorarter, og øke artsmangfold i bløtbunns- og hardbunnsøkosystemer innen 2030.
- Mer areal i 100-meters beltet langs Oslofjorden som i dag er privatisert eller utilgjengelig for allmenheten blir tilgjengelig for allmenhetens friluftsliv innen 2030.

Disse mer konkrete målene for hva regjeringen ønsker å oppnå i arbeidet for

Oslofjorden danner et grunnlag for at innsatsen i større grad kan måles.

5.1 Innsatsområde 1: Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp

Regjeringens mål: Redusere tilførslene av nitrogen til et nivå som gir god tilstand, i første omgang frem mot 2033.¹

Beregningene i «[Modellrapporten](#)», som er nærmere beskrevet i kapittel 5.2 om jordbruk, tilsier at de samlede nitrattilførslene sannsynligvis må reduseres med 30-40% i forhold til før 2021 for at størstedelen av fjorden skal nå god økologisk tilstand.

For avløp viser *Modellrapporten* at gjennomføring av allerede vedtatte tiltak, det vil si å innføre 80% nitrogenfjerning på større kommunale avløpsrenseanlegg (over 10 000 personekvivalenter) i Oslofjordens nedbørsfelt, vil mer enn halvere tilførslene fra avløp sammenlignet med utslippene i 2021 (fra ca. 7400 tonn til ca. 3250 tonn). Videre har rapporten modellert ytterligere tiltak der de store avløpsanleggene har fått på plass nitrogenfjerning på 85%, at mellomstore anlegg (mellom 5000 og 10 000 personekvivalenter) har fått nitrogenfjerning på 70% og redusere overløp av urensset avløpsvann fra antatt 2% til 1%. *Modellrapporten* viser at for avløp kan disse ytterligere modellerte tiltakene føre til en mulig reduksjon på 700 tonn. Klima- og miljødepartementet vil følge opp resultatene fra *Modellrapporten* i den kommende planperioden, og vil utrede de modellerte tiltakene og eventuelt andre tiltak på avløpsområdet som kan bidra til ytterligere reduksjon av tilførsler av nitrogen.

For å bedre fjordens tilstand, er det viktig at de *vedtatte* tiltakene gjennomføres – både for

å oppnå mer og bedre rensing av kommunalt avløpsvann gjennom bedre rensning av organisk materiale og nitrogenfjerning, og at en høyere andel av avløpsvannet når fram til renseanleggene. I dag medfører en høy andel av fellesnett for spillvann og overvann og mye utdatert ledningsnett til betydelige utslipp av urensset avløpsvann, særlig i perioder med styrtregn.

Det er et betydelig vedlikeholdsetterslep innenfor kommunalt avløp, og i tillegg er det behov for oppgraderinger på grunn av blant annet befolkningsvekst og annen utvikling. Dette medfører et stort behov for investeringer på avløpsområdet. Infrastruktur på avløpsområdet er et kommunalt ansvar, der prinsippene om selvkost og forurensner betaler gjelder. Det er viktig at kommunene fortsatt styrker innsatsen på området, og investerer i bedre rensing og gode avløpsløsninger.

Regjeringen jobber for å innføre det reviderte avløpsdirektivet i Norge. Revidert avløpsdirektiv trådte i kraft i EU 1. januar 2025, og peker ut en tydelig vei for hvordan utslipp fra avløp skal reduseres. Det reviderte direktivet stiller strengere krav til bedre rensing og mer moderne avløpsløsninger som på sikt vil bidra til renere vann og med å forbedre tilstanden i fjorden. Det stilles for eksempel krav om at de største anleggene må etablere et nytt rensetrinn for å fjerne blant annet kosmetikk- og legemiddelrester, samt kjemikalier fra industri og hushold. Kravene i revidert avløpsdirektiv skal bedre vannkvaliteten, forhindre forurensning som overgjødning og føre til at vi slipper ut mindre bakterier, virus, mikroplast og miljøgifter i tillegg til rester fra bruk av legemiddel og kosmetikk.

Å forbedre infrastrukturen på avløpsområdet krever langsiktig og målrettet innsats. Det tar tid å få på plass bedre renseløsninger og å oppgradere ledningsnettet. Noen kommuner har inntatt en aktiv rolle i dette arbeidet for å sikre god framdrift, og det er stadig flere kommuner som tar en aktiv rolle for å få på plass nitrogenfjerning. Økt søkelys på behovet for nitrogenfjerning har bidratt til fremdrift i arbeidet, og flere viktige tiltak er i prosess.

¹ Regjeringens mål om reduserte nitrogentilførsler gjelder på tvers av innsatsområdene jordbruk og avløp.

Det er likevel et behov for å styrke innsatsen ytterligere.

Fremover er det også viktig at kommuner med direkte utslipp til fjorden prioriterer oppgradering av ledningsnett og pumpestasjoner slik at utslippene av urensset avløpsvann reduseres. Slike oppgraderinger kan også redusere unødvendig belastning av avløpssystemet på grunn av redusert inntrenging av fremmedvann.

I juli 2025 sendte Klima- og miljødepartementet sammen med Kommunal- og distriktsdepartementet et felles brev til alle landets kommuner, og til statsforvalterne som forurensningsmyndighet på området. I brevet ble det sendt et tydelig signal til kommunene om kommunenes ansvar for å sikre god rensing for å overholde gjeldende krav, og få fart på arbeidet med å oppgradere renseanleggene. Til statsforvalterne ble det i brevet sendt tydelig forventning om å skjerpe håndhevingen av kravene i forurensningsregelverket, og at brudd på kravene i forurensningsregelverket skal følges opp med nødvendige virkemidler.

Fra regjeringens side er det viktig med en målrettet innsats, slik at de største utslippene prioriteres og reduseres raskt. Kommunene oppfordres til bærekraftig og langsiktig planlegging, samt samarbeid om løsninger på avløpsområdet der det er hensiktsmessig. Regjeringen vil understreke at det er viktig at alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt oppfyller forurensningsregelverkets krav til avløpsrensing for å forbedre avløpssituasjonen. Kommunene må fremover sette av betydelige ressurser for raskere gjennomføring av nødvendige tiltak på avløpsområdet, herunder både utbedring av renseanlegg og fornying av ledningsnett. Kommunene må også sikre vedlikehold og oppgradering av nødvendig infrastruktur i takt med ny arealbruk og vekst i kommunene. Regjeringen bidrar inn i arbeidet gjennom tilskuddsordningen for prosjektering og planlegging av nitrogenfjerning, samt styrking av Miljødirektoratet og statsforvalterne.

Forurensningsforskriften stiller minimumskrav til rensing og kontroll med utslipp av avløpsvann. Kommunene er

forurensningsmyndighet for utslipp av sanitært avløpsvann fra spredt bebyggelse (kapittel 12 i forurensningsforskriften) og for utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser (kapittel 13 i forurensningsforskriften). Det er viktig at kommunene prioriterer å følge opp sitt ansvar som forurensningsmyndighet, gjennom å kartlegge overholdelsen av forurensningsforskriftens krav til rensing og sikre at disse etterleves. Dersom et anlegg har avløpsløsninger som ikke er i tråd med forskriftens rensekraft, skal kommunene pålegge tiltak for å rette opp dette.

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet ved utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser (kapittel 14 i forurensningsforskriften). Statsforvalteren fører også tilsyn med og er klageinstans for vedtak truffet av kommunen. Statsforvalter må prioritere å følge opp sitt ansvar som forurensningsmyndighet og sørge for håndheving av kravene i både forurensningsforskriften kapittel 14 og tillatelser.

For å sikre bedre etterlevelse av forbudet mot utslipp av båtseptik, er det viktig at både havneansvarlige og kommunene rundt fjorden samarbeider om å få på plass et bedre mottakstilbud. I tråd med forurensningsloven § 26 plikter kommunene å sørge for å ha nødvendige mottaksanlegg for tømning av båtseptik fra fritidsbåter mv., mens havneansvarlige har tilsvarende plikter i henhold til forurensningsforskriften kapittel 20 og MARPOL-konvensjonen. Det er viktig at det arbeides med å få på plass et tilstrekkelig mottakstilbud frem mot 2030.

All skipstrafikk fra Svenskegrensen til Lindesnes har i dag krav om rensing av kloakk i samsvar med MARPOLs regler for dette, i tillegg til enkelte nasjonale krav knyttet til riståpning, kapasitet, tanklagring mm. Disse reglene stiller imidlertid ikke krav til rensing av nitrogen og fosfor fra passasjerskip. MARPOL har også et eget regime med anledning til strengere krav til skip for havområder som er fastsatt som «special area». I slike havområder er det også krav om rensing også av fosfor og

nitrogen. Hvorvidt et område kan gis status som «special area» vurderes i forhold til skipsfartens relative betydning for forurensingssituasjonen, oseanografiske og økologiske forhold i området, samt tiltak overfor andre kilder i havområdet.

Til tross for at utslipp av næringssalter fra skip til Østersjøen var relativt lav ble tiltak rettet mot skip vurdert som en viktig del av den samlede innsatsen for å bedre forholdene i Østersjøen. Østersjøen ble fastsatt som «special area» iht. MARPOL i 2011 med ikrafttredelse i 2013 og får gradvis effekt ettersom mottakskapasitet i landene er på plass iht. frister for dette. Østersjøen er det eneste området som til nå er fastsatt som «special area» iht. MARPOL.

Skipsfartens bidrag til utslipp av næringssalter til Oslofjorden er begrenset. Tidligere kunnskapsinnhenting fra DNV om kloakk fra skip i Skagerak og Oslofjorden tilsier at total mengde produsert fosfor og nitrogen fra skip i dette området var på 72 tonn nitrogen og 25 tonn fosfor. Noe av dette blir levert til land og enkelte skip renser også for fosfor og nitrogen. DNV anslår at skipsfarten utgjør ca. 0,2% av nitrogentilførselen og 4,2% av forfortilførselen i Skagerak Oslofjorden. Andelen kan være ulik i hhv. indre og ytre del av fjorden. Det er behov for å vurdere nærmere om også Oslofjorden bør få status som «special area».

Tiltak:

- Arbeide for fornying av ledningsnett og utbedring av renseanlegg. Alle avløpsrenseanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskriftens krav. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Gjennomføre vedlikehold og oppgradering av nødvendig infrastruktur i takt med ny arealbruk og vekst i kommunene i tråd med brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet juli 2025. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Utslipp fra mindre avløpsanlegg skal renses i tråd med rensekravene i

forurensningsforskriften kap. 12 og 13, herunder gjennom mer aktivt tilsyn med og strengere håndheving av kravene. Ved brudd på rensekrav skal forurensningsmyndigheten følge opp at bruddet rettes. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.

- Følge opp at utslipp fra større avløpsanlegg renses i tråd med rensekravene i forurensningsforskriften kap. 14 og tillatelser gjennom mer aktivt tilsyn med kommunene og strengere håndheving av kravene. Skjerpe oppfølging og håndheving av kommunenes plikter på avløpsområdet blant annet i tråd med brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet i juli 2025. Ansvar: Statsforvalteren. Frist: Løpende.
- Utrede de modellerte tiltakene i *Modellrapporten* og eventuelt andre tiltak på avløpsområdet som kan bidra til ytterligere reduksjon av tilførsler av nitrogen. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. Frist: 2028.
- Redusere mengden overvann og annet fremmedvann som tilføres avløpsnett gjennom krav i tillatelser og kommunale handlingsplaner for avløpssektoren. Ansvar: Statsforvalteren i samarbeid med kommunene. Frist: Løpende.
- Etablere et tilstrekkelig tilbud av mottaksanlegg for tømming av båtseptik på bakgrunn av behovsvurdering. Ansvar: Havneansvarlig og kommunene. Frist: Løpende.
- Vurdere om Oslofjorden skal få status som «special area» iht. til MARPOL-konvensjonen som grunnlag for krav om rensing av nitrogen og fosfor fra kloakk fra skipene. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 2027.

5.2 Innsatsområde 2: Redusere avrenningen fra jordbruket

Regjeringens mål: Redusere tilførslene av nitrogen til et nivå som gir god tilstand, i første omgang frem mot 2033.²

Det er de siste årene iverksatt kraftfulle tiltak innen jordbruket for å redusere avrenning til Oslofjorden, som beskrevet i kapittel 2. Det tar noe tid før alle tiltakene får full effekt, og effektene kommer til syne i fjorden.

Avrenning fra jordbruket forebygges med ulike virkemidler avhengig av kilden. Utslipp fra blant annet fjøs, gjødsellager, siloanlegg og veksthus har i stor grad blitt forebygget gjennom krav og regelverk. Nytt gjødselregelverk har tydeligere krav til lagring og håndtering av gjødsel og annet næringsholdig materiale. Arealavrenning av næringsstoffer og jordpartikler kan typisk være en følge av gjødsling og jordarbeiding. Slik avrenning kan vanskeligere forebygges med tekniske engangstiltak, men krever mer løpende innsats.

Nedbørsfeltet til Oslofjorden er Norges kornkammer og står for en dominerende del av norsk produksjon av matkorn og grønnsaker. Slik produksjon av matvekster er et satsingsområde og sentralt for å øke norsk selvforsyningsgrad. Økt matkornproduksjon skal oppnås samtidig som Oslofjorden oppnår god miljøtilstand.

Som oppfølging av Oslofjordplanen fra 2021, har NIVA, NIBIO og Meteorologisk institutt på oppdrag fra Miljødirektoratet modellert hvor mye utslippene av partikler, fosfor, nitrogen og organisk stoff til Oslofjorden forventes å bli redusert med igangsatt politikk, og hvor mye mer som må til for å nå vannforskriftens mål om god tilstand. I denne *Modellrapporten* er det beregnet at tiltakene som gjennomføres i jordbruket til nå har ført til stor reduksjon i avrenning av jordpartikler, vesentlig reduksjon i avrenning av fosfor og

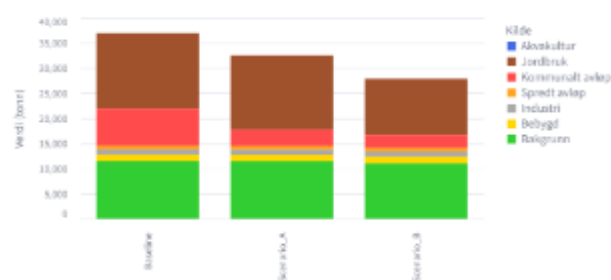
en del effekt på avrenning av nitrogen. Øvrige igangsatte tiltak kan bidra til ytterligere forbedring framover.

Totalt sett har jordbruket bidratt mye med å redusere tilførslene av partikler og næringsstoffer til Oslofjorden. Ifølge forskernes modeller, tilføres det nå årlig i snitt 195 000 tonn mindre jordpartikler i fjorden enn i 2021, fra rundt 276 000 tonn i 2021 til 80 600 tonn i dag. Reduksjonen tilsvarer 15 000 lastebillass.

Modellrapporten viser samtidig at ytterligere tiltak må til for å redusere tilførselen av nitrat. Beregningene tilsier at de samlede tilførslene av nitrat sannsynligvis må reduseres med 30-40% i forhold til før 2021 for at størstedelen av fjorden skal nå god økologisk tilstand. Modellingene viser at dette er mulig å oppnå. Innen jordbruket kan ytterligere reduksjoner oppnås blant annet ved å øke omfanget av fangvekster og tilpasse nitrogengjødslingen til plantenes behov.

I *Modellrapporten* er tilførslene av nitrogen fra jordbruket i 2021 beregnet å utgjøre ca. 15 000 tonn. Med tiltak som *gjennomføres* («scenario A») er det beregnet en tilførsel av nitrogen fra jordbruk på ca. 14 800 tonn. Rapporten viser at *ytterligere* tiltak («scenario B») innen jordbruk vil kunne redusere tilførslene med ytterligere ca. 3 600 tonn.

Gjennomsnittlig årlig tilførsel per kilde (2017–2019)

Figuren viser modellerte tilførsler av nitrogen til Oslofjorden som helhet fordelt på ulike kilder. «Baseline» viser modellert situasjon før og i 2021, «Scenario A» viser modellert effekt av tiltak som gjennomføres, og «Scenario B» viser modellert effekt av ytterligere tiltak for å redusere avrenning. Grafikk: NIVA/Miljødirektoratet.

² Regjeringens mål om reduserte nitrogentilførsler gjelder på tvers av innsatsområdene jordbruk og avløp.

Totalnitrogen (tonn)	Tilførsler jordbruk	Tilførsler avløp	Avlastning jordbruk	Avlastning avløp
Baseline	15 068	7 389		
Scenario A	14 799	3 245	269	4 144
Scenario B	11 228	2 543	3 573	702
Total avlastning			3 842	4 846

Tabellen viser modellerte tilførsler av nitrogen til Oslofjorden som helhet fra jordbruk og avløp for «Baseline», «Scenario A» og «Scenario B», samt modellerte reduksjoner for de to scenarioene, omtalt som avlastning.

Modellrapporten gir et kunnskapsgrunnlag over nitrogentilførsler og effekter av tiltak som har vært mulig å modellere. For tiltakene som gjennomføres («scenario A») vises kun en mulig effekt av de regionale miljøkravene. Effekt av tiltak utenfor miljøkravsonene, frivillig gjennomføring av tiltak utover kravene, og effekten av nytt gjødselregelverk er ikke modellert. Det er usikkerheter i rapporten, både når det gjelder hvor mye nitrogen som tilføres jordbruksjord og hvor mye som tas ut med avlinger, og effekten av igangsatte tiltak, som bør kartlegges nærmere. Dette er også reflektert i sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene. Partene i jordbruksavtalen er enige om at Oslofjordplanen må bygge på et oppdatert og helhetlig kunnskapsgrunnlag, og at det må arbeides videre for å utvikle og forbedre modelleringsverktøyet samt overvåkingsdata.

Det store bildet er imidlertid at en stor andel av de menneskeskapte tilførslene av nitrogen til fjorden kommer fra jordbruk og at mer må gjøres for å redusere disse.

Basert på enighet i jordbruksforhandlingene i 2023, har Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet, med avtalepartene i jordbruket som styringsgruppe, utarbeidet en *Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket*. Etter anmodning fra Stortinget inneholder planen også vurderinger av tiltak som raskt kan bidra til å redusere avrenningen til Oslofjorden.

Planen tar opp forslag til tiltak inndelt i fem innsatsområder: 1) bedre utnyttelse av gjødsel, 2) bedre utnyttelse av fôr, 3) økt resirkulering av nitrogen, 4) bedre jordhelse og nitrogenopptak i planter og 5) økt rensing av nitrogen. Særlig innsatsområde 1, 2 og 4 inkluderer modne tiltak med positiv effekt mot nitrogenavrenning. For innsatsområde 3 og 5 trengs det mer kunnskap om effekter og barrierer. Presisjongjødsling, gjødsling fordelt gjennom sesongen etter behov (delt gjødsling), økt plantedekke om vinteren og gjødsling i tråd med plantebehovet er vurdert som særlig effektive. Flere av disse sammenfaller med de som er modellert i *Modellrapporten*.

Det samlede kunnskapsgrunnlaget viser at det er behov for ytterligere innsats for å redusere nitrogenavrenningen samtidig som vi tar hensyn til andre jordbrukspolitiske mål. Det er behov for å utrede nye virkemidler nærmere. Tiltakene for å redusere avrenning av partikler og fosfor bør videreføres.

Aktuelle tiltak som bør utredes nærmere er muligheter for og konsekvenser av økt bruk av fangvekster, mindre høstpløying og forbedret nitrogeneffektivitet i gjødslingen.

I *Modellrapporten* er det lagt til grunn omfattende bruk av fangvekster. De siste årene har bruken av fangvekster økt, men fra et beskjedent nivå. Det er ønskelig med ytterligere økning, men det er behov for å utrede hvilket omfang av og virkemiddel for fangvekster som er nødvendig og gjennomførbart.

Både *Modellrapporten* og *Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket* peker videre på behov for å redusere nitrogenoverskuddet på jorden og dermed redusere tap av nitrogen. Det er behov for å vurdere ytterligere tiltak og virkemidler for å fremme bedre gjødsling i tråd med plantenes behov, for å redusere tap av nitrogen.

Videre er redusert høstpløying et målrettet tiltak for å redusere avrenning av fosfor og partikler, og til en viss grad også nitrogen. Det bør derfor vurderes om krav på linje med gjeldende krav i store deler av bl.a. Østfold, Akershus og Buskerud, om 60% redusert

høstpløying, bør utvides til ytterligere områder. Redusert høstpløying og økt bruk av fangvekster kan ha konsekvenser for matkornproduksjonen. Redusert høstpløying fører til økt bruk av kjemiske plantevernmidler. Dette vil inngå i vurderingene.

Vegetasjonsdekte soner mellom jordbruksareal og vassdrag har stor betydning for økosystemet i og langs vassdraget, og bidrar også til å redusere avrenning av næringsstoffer, partikler og plantevernmidler, og tap av matjord. Også ved kummer og i vannveier er det ønskelig med helårig vegetasjonsdekke. Derfor vil myndighetene vurdere styrkede krav til slike vegetasjonssoner, og styrket oppfølging av disse kravene.

soner langs vassdrag, ved kummer og i vannveier.

- Andre tiltak nevnt i *Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket*.

Ansvar: Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.

- På bakgrunn av departementenes utredning, legge frem forslag til reviderte regionale forskrifter. Ansvar: Statsforvalterne. Frist: innen 1. juli 2028.
- Vurdere ytterligere tiltak og virkemidler for å fremme bedre gjødsling i tråd med plantenes behov, for å redusere tap av nitrogen. Ansvar: Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Sikre at jordbruksforetak overholder gjødselbrukforskriftens krav til spredetidspunkt ved å pålegge utvidelse av lagerkapasitet i de tilfeller foretak ikke oppfyller kravene. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Føre aktivt tilsyn med og håndheve de kravene som gjelder for jordbruket. Ansvar: Kommunene og statsforvalterne. Frist: Løpende.

5.3 Innsatsområde 3: Stanse nedbygging

Tiltak:

- Utrede et grunnlag for statsforvalternes revisjon av regionale forskrifter, som inkluderer:
 - Muligheter for og konsekvenser av å trappe opp virkemidler for bruk av fangvekster rettet mot hhv. arealer med korn og oljevekster og arealer med tidligkulturer av potet og grønnsaker.
 - Muligheter for og konsekvenser av et enhetlig krav til redusert jordarbeiding om høsten på nivå med de mest ambisiøse av dagens regionale forskrifter, 60%.
 - Muligheter for og konsekvenser av styrket krav til vegetasjonsdekte

Regjeringens mål: Stanse videre nedbygging av strandsonen til sjø og av gruntvannsområder, og begrense nedbyggingen av strandsonen til vassdrag, for å sikre allmenheten tilgang og bevare verdifulle økosystemer.

Det er ikke tatt tilstrekkelige kraftfulle og overordnede grep for å møte utfordringene knyttet til nedbygging av strandsonen, verdifulle gruntvannsområder og 100-metersbeltet langs vann og vassdrag. Oslofjordens miljøtilstand krever en mer kraftfull og samordnet innsats enn det dagens system og virkemidler sikrer.

I [*Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, rapport for året 2023-2024*](#), går

det fram at innen området byggeforbud i strandsonen har planen fra 2021 ikke fungert etter hensikten. Et grep i forrige plan var at fylkeskommunene skulle vurdere en felles regional plan med juridisk bindende planretningslinjer. Tiltaket, som skulle gi en mer samordnet tilnærming for bruk og beskyttelse av strandsonen, ble av ikke ansett som formålstjenlig og avvist av fylkeskommunene.

Det har siden 1965 vært et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen. Likevel har kommunene gjennom arealplanlegging kunnet fastsette annen byggegrense og legge til rette for utbygging i arealplaner. I praksis har mangelfull styring av utbyggingsmønsteret gjennom planlegging og bruk av dispensasjoner ført til at svært mye av strandsonen og verdifulle gruntvannsområder i Oslofjorden har blitt bygd ned bit-for-bit, og befolkningens mulighet til å gjøre bruk av allemannsretten i strandsonen langs Oslofjorden er blitt betydelig redusert.

Kun 40% av strandsonen i Oslofjorden er i dag tilgjengelig for folk flest, og kun 30% i Indre Oslofjord, ifølge en [rapport](#) fra Transportøkonomisk institutt. Tall fra SSB fra 2025 viser en nedadgående trend på tilgjengelig strandsone i hele landet. Nye tall fra 2025 gjør også at [SSB uttaler](#) at de heller ikke kan se spor av at nedbyggingen av strandsonen langs Oslofjorden vil stanse.

Videre viser en [kartlegging](#) av fysiske inngrep i gruntvannsområder, gjennomført av Asplan Viak, at 70% av viktige oppvekstområder for fugl og fisk er forringet siden 1950-tallet. Gruntvannsområder er sjøbunn som er grunnere enn 10 meter, ofte nært land. Her finner vi viktige naturtyper som ålegressenger, bløtbunnsområder i strandsonen og tareskoger. Gruntvannsområdene er også viktige som karbonlagre, der særlig ålegressenger og tareskog bidrar til å binde og lagre karbon. Forringelsene av gruntvannsområdene skyldes særlig båtbygging, men også andre fysiske inngrep som utfylling av steinmasser i fjorden og mudring. 61% av alle forekomster av både bløtbunnsområder og ålegrasenger er påvirket av bryggeanlegg.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen slår for kystkommunene i Oslofjordregionen fast at byggeforbudet skal praktiseres strengt i planleggingen, og at dispensasjoner skal unngås. Retningslinjene slår også fast at avklaring av arealbruk i strandsonen skal skje gjennom planlegging, og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner.

Planpraksis og dispensasjonspraksis må ses i sammenheng. Etter plan- og bygningsloven § 1-8 gjelder et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen, med mindre det i plan er fastsatt en annen byggegrense. Kommuner som har fastsatt byggegrense mot sjø i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, har dermed åpnet for utbygging, og lovens byggeforbud gjelder ikke. I kommuner uten slik byggegrense må det eventuelt gis dispensasjon for tiltak i strandsonen.

En [rapport](#) utarbeidet av statsforvalterne rundt fjorden slår fast at det årlig er et svært stort antall dispensasjonssaker (i snitt ble det søkt om ca. 800 tiltak i strandsonen per år mellom 2019-2022). Kommunene innvilger dispensasjon i 40% av sakene som statsforvalteren fraråder.

Kommunene rundt Oslofjorden rapporterer i Kostra at de i 2023 og 2024 har gitt færre tillatelser til nye bygninger i strandsonen enn før (ca. 60 tillatelser pr år). En stor andel av tillatelsene, ca. 75 prosent, ble imidlertid innvilget gjennom dispensasjon fra gjeldende planer.

Tiltak godkjent gjennom dispensasjon gir ikke hele bildet på antall nye tiltak i strandsonen en kommune tillater. Det at kommuner i sine planer setter en annen byggegrense enn 100 meter har også stor betydning, og kan føre til fortettet utbygging i området bak grensen på f.eks. 20 eller 30 meter. Dette er uheldig, og et stort problem i tillegg til en utbredt dispensasjonspraksis og ulovlige tiltak.

100-metersbeltet langs vann og vassdrag i Oslofjordens nedbørsfelt er også viktige for friluftslivet og kulturmiljø og for fjordens tilstand. Blant annet bidrar kantvegetasjon til å motvirke forurensning og erosjon, og

byggetiltak kan føre til forurensning. Betydningen kommer til uttrykk i plan- og bygningsloven. I 100-metersbeltet langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. For områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser, eller for vassdragets kapasitet, skal kommunen i kommuneplanens arealdel vurdere å fastsette grense på inntil 100 meter der bestemte angitte tiltak mv. ikke skal være tillatt. En rekke andre lover og vedtak har også betydning for tiltak langs vassdrag, herunder Stortingets verneplan for vassdrag og rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag som gir føringer for arealbruken, kravet i vannressursloven til å opprettholde et naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag samt vannforskriftens mål om god tilstand og begrensninger på å tillate tiltak som fører til forringelse.

Over halvparten av Norges befolkning bor i Oslofjordens nedbørsfelt. Det bor drøyt 1,8 millioner mennesker i de 26 kystkommunene rundt Oslofjorden, som er en fordobling siden tidlig 90-tall. Det er ifølge SSB forventet en befolkningsøkning til om lag 2,1 millioner mennesker i kystkommunene i 2050. Som et resultat av dette vil presset på fjorden, herunder arealene rundt og i fjorden, øke ytterligere.

Vi må forhindre videre nedbygging av strandsonen og verdifulle gruntvannsområder. Behovet gjelder også langs vann og vassdrag i Oslofjordens nedbørsfelt. Regjeringen legger her frem nye kraftfulle tiltak for å sikre dette.

Tiltak:

- Sendte et strandsonebrev til alle kommunene i Oslofjorden som er tydelig på dagens regelverk og at regelverket må praktiseres riktig. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. september 2026.
- Utrede virkemidler for en bedre beskyttelse av gruntvannsområder i Oslofjorden (sone 1), herunder statlig planbestemmelse og tiltak for mer varig beskyttelse. Ansvar:

Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.

- Vurdere om det på sikt er behov for flere virkemidler som bidrar til en mer varig beskyttelse av strandsoneområder rundt Oslofjorden, herunder behov for en egen statlig planbestemmelse eller nye virkemidler i plan- og bygningsloven. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: Innen 2030.
- Regjeringen vil utrede hvordan mer aktiv og oppdatert bruk av byggegrenser langs vann og vassdrag i kommunens arealplaner i større grad kan ivareta kantsoner, hindrer avrenning, og ivareta vassdragets kapasitet. Utredningen må vise ulike måter dette kan løses på og veie miljø- og naturgevinster opp mot viktige samfunnshensyn og kommunens mulighet til å utvikle arealbruken i egen kommune. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.
- Vurdere å midlertidig flytte myndigheten til å gi dispensasjon fra kommunene til statsforvalteren (jf. PBL § 19-4 annet ledd), for kommuner i sone 1 som ikke følger opp føringene i SPR i sin dispensasjonspraksis i strandsonen. Det samme vil gjelde for tilgrensende gruntvannsområder i sjøen. Vurdering av behovet for å flytte myndigheten vil bli basert på en kartlegging av både omfanget av innvilgede dispensasjoner og hva slags dispensasjoner som gis, og på en skjønnsmessig vurdering av kommunenes oppfølging av byggeforbudet og strandsoneretningslinjene. Ev. flytting av myndighet fra kommunen kan bare gjøres der det er nødvendig for å ivareta nasjonale eller viktige regionale interesser og hensyn i nærmere angitte deler av strandsonen. En forutsetning er bedre statistikk- og kunnskapsgrunnlag enn vi har i dag. Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

5.4 Innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier

Regjeringens mål: Betydelig øke restaurert areal i fjorden og fjordens nedbørsfelt innen 2030.

I Naturmeldingen (*Meld. St. 35 (2023 – 2024)*) er det lagt til grunn at naturrestaurering er tiltak som bidrar til å forbedre eller gjenopprette tilstand i økosystemer som er blitt forringet eller ødelagt. Målet er å ha velfungerende økosystemer som leverer viktige økosystemtjenester. Tiltak må være av en viss vesentlighet og være egnet til å gi varig virkning for å kunne regnes som restaurering.

Arbeidet med å bedre tilstanden i Oslofjorden kan, som nevnt innledningsvis i denne planen, i seg selv betegnes som et storskala restaureringsprosjekt. Arbeidet er helhetlig og økosystembasert, der alle tiltak for å oppnå god tilstand i Oslofjorden ses i sammenheng. God miljøtilstand for natur vil ofte også ha positive ringvirkninger for friluftsliv og kulturmiljø.

Arbeidet for Oslofjorden omfatter både såkalte passive og aktive restaureringstiltak. Passiv restaurering går ut på å redusere eller fjerne negative påvirkninger og la økosystemet bygge seg opp og styrkes gjennom naturlige prosesser. Eksempler på viktige passive tiltak som er gjennomført i Oslofjorden er strengere miljøkrav i jordbruket, bedre avløpsrensing og etablering av nullfiskeområder. Disse tiltakene har effekt gjennom reduksjon av den negative påvirkningen fra overgjødning, forurensing og overfiske. Restaureringstiltak kan også være mer aktive, som å reetablere eller styrke sårbare naturtyper i områder der den naturlige rekrutteringen og rekoloniseringen av arter er svekket. I vassdrag er det å fjerne vandringsbarrierer og reetablere naturlig kantvegetasjon eksempel på aktive restaureringstiltak. Eksempler for marine økosystemer er utplantning av ålegras og sukkertare, og fjerning av fremmede arter som stillehavsøsters.

Regjeringen har lagt et grunnlag for at gjennomføring også av mer aktive restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt kan øke.

I budsjettet for 2026 ble det øremerket 97,5 millioner kroner til restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt. I forliket om revidert nasjonalbudsjett ble ordningen styrket ytterligere med 65 millioner kroner, slik at ordningen for 2026 er på totalt 162,5 millioner kroner. I tillegg er det bevilget en såkalt tilsagnsfullmakt på 30 millioner kroner, som innebærer at ikke bare ettårige prosjekter, men også mer omfattende og langsiktige prosjekter som går over flere år, kan få støtte. Flere aktører har tidligere etterspurt muligheter for å få til mer langsiktig finansiering av større restaureringsprosjekter. Derfor er dette et viktig tilskudd for å øke omfanget og oppskalere restaurering i og rundt Oslofjorden.

En rekke prosjekter i nedbørsfeltet til Oslofjorden har i 2026 fått støtte fra Miljødirektoratet til å gjennomføre restaureringstiltak. Prosjektene, som gjennomføres i regi av blant annet forskningsinstitusjoner, ideelle organisasjoner og kommuner, skal blant annet rydde spøkelsesteiner, gamle båtvrak og annet marint søppel og restaurere og styrke naturen og levekårene i fjorden.

Regjeringen har aktivt oppfordret fiskere til å delta og søke om tilskudd til gode tiltak, for å bidra med sin kompetanse og sitt utstyr i arbeidet for fjordens tilstand. Fiskere deltar i flere av samarbeidsprosjektene som har fått tilskudd.

Naturlig kantvegetasjon med stedegne trær og busker har stor betydning for økosystemet i og langs vassdraget. I mange områder på Østlandet har den naturlige kantvegetasjonen blitt tynnet eller helt fjernet. En [rapport](#) fra NIBIO som har sammenlignet gras og trær i kantsoner konkluderer blant annet med at kantsoner med trær gir mindre erosjon, lavere vanntemperatur som er viktig for fisk og for å redusere algevekst, og til betydelig mer biomangfold både på land og i vann.

Den økologiske tilstandsklassen etter vannforskriften kan øke med 1-2 klasser.

Det gis tilskudd for etablering av kantvegetasjon, både under tilskuddsordningen for restaureringstiltak for Oslofjorden og ordningen *Spesielle miljøtiltak i jordbruket* (SMIL). Flere av prosjektene som har fått støtte under tilskuddsordningen for Oslofjorden går ut på å etablere kantvegetasjon. Det har også blitt gjennomført svært vellykkede samarbeidsprosjekter mellom grunneiere og vannområder i Haldenvassdraget, Morsa, Glomma sør og Øyeren.

Miljødirektoratet er i gang med å utarbeide en ny nasjonal handlingsplan for restaurering av vassdrag, som også omfatter vassdrag i Oslofjordens nedbørsfelt. Handlingsplanen følges opp i eget løp.

En systematisk kartlegging av restaureringsbehov i sjørrettbekker langs Oslofjorden gir oss også et styrket kunnskapsgrunnlag for å målrette tiltak. Menneskeskapte hindringer begrenser tilgang til gyte- og oppvekstområder i litt over halvparten av 329 kartlagte bekker og elver med sjørrett. Statens vegvesen har utbedret en rekke vassdrag, og i 2025 lanserte Statens vegvesen en ny kartløsning for kulverter som hindrer fiskevandring. Statens vegvesen vil fortsette dette arbeidet.

På oppdrag fra Miljødirektoratet har NIVA også laget en ny veileder for marin restaurering. Veilederen er en praktisk steg-for-steg guide for planlegging og gjennomføring av restaureringsprosjekter i kystområder i og rundt Oslofjorden, som også kan være relevant for andre regioner. I tillegg har Miljødirektoratet utviklet mer generell veiledning til kommuner om hvordan komme i gang med naturrestaurering. Videre har Havforskningsinstituttet fått i oppdrag å legge frem en plan og foreslå tiltak for å systematisk restaurere norsk tareskog langs kysten for å bedre det marine miljø.

Sammen med tilskuddsordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt, vil handlingsplanene og veilederne for restaurering danne et godt

grunnlag for å øke innsatsen på naturrestaurering i fjorden og fjordens nedbørsfelt.

Det er en stor interesse i samfunnet for å bidra i arbeidet med å bedre fjordens tilstand. For å unngå små isolerte tiltak uten sammenheng og med begrenset effekt, er det behov for en overordnet koordinering og strategiutvikling for restaureringsarbeidet. På den måten kan restaureringsinnsatsen målrettes gjennom avsetting av prioriterte geografiske områder og/eller tiltakstyper. Dette er spesielt viktig for aktive restaureringstiltak. For eksempel kan restaurering av ålegras samles i utvalgte soner for å minimere negative kanteffekter. Det vil i denne sammenheng også være sentralt å lage oversiktskart over påbegynte og ferdigstilte restaureringsprosjekter, slik at det blir lettere for ulike aktører å samarbeide, planlegge tiltak, og lære av hverandre.

Prosessen med å søke nødvendige tillatelser til gjennomføring av restaureringstiltak er krevende, og flere etterspør bedre veiledning om og mulighet for forenklet behandling etter gjeldende regelverk. I tillegg kan det være unødvendige juridiske barrierer, fordi regelverk ikke er utformet med tanke på gjennomføring av restaureringstiltak. Miljødirektoratet leverte i januar 2025 svar på et oppdrag fra Klima- og miljødepartementet med vurderinger av juridiske virkemidler for å øke omfanget av naturrestaurering, som Klima- og miljødepartementet vil følge opp.

Det er viktig med god kontroll med restaureringstiltak, men når det gjelder marine restaureringstiltak har det kommet innspill fra en rekke aktører om at særlig søknader under akvakulturloven er omfattende og krevende. Nærings- og fiskeridepartementet vil derfor, i samråd med andre berørte myndigheter, vurdere en egen, forenklet søknadsordning under akvakulturloven for marine restaureringstiltak, og også om det er grunnlag for å gi unntak for enkelte tiltak.

Tiltak:

- Utarbeide en samlet strategi for restaureringstiltak for Oslofjorden med oversikt over kartlagte forringede områder og prioriterte områder, naturtyper og tiltak for restaurering, samt påbegynte og gjennomførte prosjekter, med mål om å øke, effektivisere og samkjøre innsatsen på tvers av tiltaksaktører. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2028.
- Fortsette arbeidet med å øke gyte- og oppvekstareal for sjørret, ved gjenåpning av bekkelukninger og reetablering av fri fiskevandring i kartlagte vassdrag. Ansvarlig: Respektive veieiere. Frist: Løpende.
- Utarbeide veiledning om prosessen for å søke nødvendige tillatelser til gjennomføring av ulike restaureringstiltak. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. juli 2027.
- Følge opp Miljødirektoratets vurdering av juridiske virkemidler for å øke omfanget av naturrestaurering. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. juli 2027.
- Vurdere en egen, forenklet søknadsordning under akvakulturloven for marine restaureringstiltak, og om noen restaureringstiltak bør unntas. Ansvar: Nærings- og fiskeridepartementet, i samråd med andre berørte myndigheter. Frist: 1. januar 2028.
- Vurdere tiltak for økt etablering av naturlig kantvegetasjon med stedegne trær og busker. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Vurdere åpning av fyllingen under fastlandsveien til Hvaler som hindrer vannutskifting. Ansvar: Østfold fylkeskommune.

5.5 Innsatsområde 5: Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning

Regjeringens mål: Forbedre fjordens kjemiske tilstand innen 2030.

Miljøgifter

I Oslofjorden finnes det områder med høye konsentrasjoner av miljøgifter både i sjøbunnen og i levende organismer. Mattilsynet gir advarsler om å begrense eller ikke spise visse typer sjømat, som torsk, blåskjell og brunmat fra krabbe fra deler av fjordområdet. Fisk og sjømat som omsettes skal overholde fastsatte grenseverdier.

Konsentrasjonen av miljøgifter i fjorden viser en svak nedadgående trend for de klassiske miljøgiftene, men det er fortsatt et betydelig behov for å redusere tilførslene. Som nevnt i kapittel 3 om tilstand og påvirkninger, er den samlede kjemiske tilstanden i Oslofjorden «dårlig». Klassifiseringen beror på at én eller flere miljøgifter målt i Indre, Midtre eller Ytre Oslofjord overskrider grenseverdiene satt i vannforskriften, samt for enkelte miljøgifter som er definert i miljøkvalitetsstandarder som er spesifikke for Norge. Fra de vurderte miljøgiftene og tungmetallene er det særlig konsentrasjonene av kvikksølv, bromerte flammehemmere og polyklorerte bifenylsomer som fører til «dårlig» kjemisk tilstand. EU har vedtatt nytt regelverk som bl.a. vil medføre endringer i listen over prioriterte stoffer for overflatevann og grunnvann, med tilhørende grenseverdier, etter vannforskriften.

Miljøgifter er på denne bakgrunn et sentralt område hvor det er behov for styrket innsats og mer målrettede tiltak framover.

Tilførsel av miljøgifter og stoffer med egenskaper som gir tilsvarende grunn til bekymring (prioritetslistestoffer) fra ulike kilder kan reduseres gjennom ytterligere regulatoriske tiltak, og effektene av dette følges opp med miljøgiftovervåking.

Viktige bidrag for å stanse bruk og utslipp er for det første å fortsette miljømyndighetenes arbeid med å forby og på annen måte regulere slike stoffer i de europeiske kjemikalier regelverkene og gjennom globale konvensjoner.

Videre må både Miljødirektoratet og statsforvalterne i fylkene rundt Oslofjorden fortsette sitt arbeid med å revidere tillatelser til virksomheter for å redusere utslipp til

fjorden. Et viktig grep for å begrense utslipp fra industribedrifter er at tillatelsene inneholder krav om at virksomheten er i henhold til den beste tilgjengelige teknologien i tråd med industriutslippsdirektivet (IED) og at det tas hensyn til påvirkning på resipient. Det reviderte industriutslippsdirektivet skal bidra til å redusere forurensning fra flere typer industri og dermed forbedre vannkvaliteten i blant annet Oslofjorden. Norge arbeider for å innlemme direktivet i EØS-avtalen og gjennomføre regelverket i Norge. Gjennom strengere krav til miljøstyring, redusert bruk av farlige kjemikalier og økte investeringer i renere teknologi, vil det reviderte direktivet kunne støtte arbeidet med å forbedre tilstanden i fjorden. Der miljømålene i vannforskriften ikke nås, selv med den beste tilgjengelige teknologien, skal det vurderes enda strengere vilkår enn det industriutslippsdirektivet forutsetter. Det er ikke mulig å tillate ny industrivirksomhet eller nye utslipp som fører til en forringelse eller vanskeliggjør oppnåelsen av miljømål, med mindre det er mulighet for å gjøre unntak fra reglene i vannforskriften. I enkelte tilfeller kan det være nødvendig å gjøre unntak på grunn av nasjonale sikkerhetsinteresser og/eller andre vesentlige samfunnsinteresser tilsier det. Dette forutsetter at vilkårene for unntak er oppfylt. Det er viktig at tiltak foreslått i de regionale vannforvaltningsplanene med tilhørende tiltaksprogrammer gjennomføres, i tillegg til tiltakene i denne Oslofjordplanen. Målrrettede tilsynsaksjoner er også et viktig virkemiddel for å sikre at tillatelsene overholdes.

Når det gjelder avløp, vil gjennomføring av revidert avløpsdirektiv med strengere rensekraav være viktig (se kapittel 5.1 om avløp). Utslipp av urensset og mangelfullt renset avløpsvann fører til utslipp av næringsstoffer og organisk materiale som forårsaker eutrofi, men også spredning av bakterier, virus, legemidler og miljøgifter. Revidert avløpsdirektiv trådte i kraft i EU 1. januar 2025. Det reviderte direktivet har et utvidet virkeområde slik at flere og mindre tettbebyggelser enn i dag omfattes, og det stilles strengere rensekraav. Det stilles for eksempel krav om at de største anleggene må etablere et nytt rensetrinn for å fjerne blant annet kosmetikk- og legemiddelrester, samt kjemikalier fra industri og hushold.

Norge jobber for at regelverket skal innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk regelverk.

Når det gjelder overvann, vil Klima- og miljødepartementets arbeid med nytt kapittel i forurensningsforskriften med krav til tømning, drift og vedlikehold av sandfang være viktig. Aktiv drift av sandfang bidrar blant annet til å redusere utslipp av mikroplast og miljøgifter som kommer fra dekkslitasje og veistøv. Det er også viktig at tiltak for å redusere spredning av forurensende stoffer via overvann i nasjonale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer gjennomføres, i tillegg til tiltakene i denne Oslofjordplanen.

NIVA har vurdert risikoen for spredning fra forurensset sjøbunn i Indre Oslofjord (Bærumsbassenget/Holtekilen og Lysakerfjorden/Bestumkilen). Anbefalingen fra NIVA er at sjøbunnen bør restituere naturlig. Sjøbunnen bør også overvåkes. Tilsvarende risikovurdering gjenstår for Iddefjorden i Halden kommune. Det pågår også avklaringer av mulig tiltaksbehov i områder rundt Kragerø og Moss.

Oslofjorden har den største konsentrasjonen av fritidsbåter i landet, med om lag 430 000 båter. Rester av bunnstoff fra spyling, pussing og skraping av småbåter slippes i stor grad urensset ut i Oslofjorden. Undersøkelser av utslipp fra flere havner i Oslofjorden påviser høye nivåer av tungmetaller i tillegg til mikroplast. Bunnstoff og vedlikehold på land er hovedkildene til utslipp. Klima- og miljødepartementet vil på bakgrunn av dette vurdere å innføre en lokal forskrift med mål om å redusere utslipp fra opplagsplasser og fritidsbåter i Oslofjorden. En slik regulering vil kunne redusere helse- og miljøskadelige utslipp av miljøgifter og bidra til å bedre den samlede miljøtilstanden i Oslofjorden.

Forsøpling og plastforurensning

Plastavfall utgjør den største delen av marin forsøpling og brytes svært langsomt ned. Dette utgjør en alvorlig trussel mot miljøet. Det viktigste tiltaket er derfor å hindre nye tilførsler. Nasjonale data fra ryddeaksjoner viser at det er personlige forbrukerprodukter

av plast som sigaretter og snus, matemballasje, lokk og korker og fiskeri- og havbruksrelaterte produkter som tau, garn, snører og EPS (isopor) som er de største kildene. Plastpellets finnes også ofte i områdene rundt Oslofjorden, og er særlig problematisk fordi det er krevende å rydde opp når det først har havnet i miljøet.

Når det gjelder mikroplast, indikerer dagens kunnskap at de største kildene til utslipp av mikroplast er dekkslitasje og veistøv, gummigranulat fra kunstgressbaner, slitasje fra plastprodukter som maling og fibre fra syntetiske tekstiler. I tillegg dannes det mikroplast ved at plastavfall på avveie slites ned til stadig mindre biter. Mikroplasten kan bli ført til havet gjennom avløpsvann, overvann, luft, elver og bekker. Resultater fra overvåkningsprogrammet MIKRONOR viser at det er svært høye nivåer av mikroplast i sedimentene i Indre Oslofjord, særlig er mikroplast fra bildekk en stor kilde. Biter av isopor dominerte den flytende mikroplastandelen, og ser ut til å hope seg opp i visse områder.

Regjeringen samarbeider med EU om å utvikle krav til bildekk, tekstiler og vaskemaskiner. Et viktig formål med reguleringene er å forebygge utslipp av mikroplast, hvor både dekk og tekstiler er store kilder. I tillegg regulerer restriksjoner under REACH tilsatt mikroplast i en rekke produkter og forbud innenfor flere produktgrupper vil tre i kraft i løpet av de neste årene. Siden 2021 har det vært forbudt å bruke visse engangsprodukter av plast med stort forsøpling- og forurensningspotensiale, som for eksempel i take away-beholdere og drikkebegre laget av isopor. Dette direktivet om plastprodukter, som Norge har gjennomført, evalueres innen juli 2027. Norge vil følge dette arbeidet tett og vurdere å fremme aktuelle innspill til nye tiltak mot plastforurensning. En forordning om forebygging av tap av plastpellets for å redusere mikroplastforurensning er også vedtatt i EU, og vil innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett. Formålet er å forebygge tap av plastpellets i hele verdikjeden og redusere utilsiktede utslipp av mikroplast til miljøet.

Samarbeid i internasjonale fora er også viktig for å begrense tilførslene av plastforurensning til Oslofjorden. I OSPAR-konvensjonen (om beskyttelse av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhavet) ble det i 2025 enighet om å forby bruken av utildekket XPS/EPS (isopor) i nye bøyer og pongtonger (med unntak av undersiden av pongtonger). Regjeringen vil gjennomføre denne beslutningen i norsk regelverk innen fristen på tre år. Norge jobber også aktivt for å få på plass en internasjonal avtale for å begrense plastforurensning med tiltak i hele plastens livsløp og for alle kilder.

Plastavfall som allerede har havnet i miljøet utgjør en trussel for dyreliv og kan brytes ned til mikroplast. Disse små plastbitene tas lettere opp i organismer og dyr. Mikroplast kan inneholde miljøgifter, hormonforstyrrende stoffer og andre kjemikalier som enten er tilsatt plasten eller har festet seg til plasten, og kan bidra til å spre disse. Derfor er opprydding av forsøpling også et viktig forebyggende tiltak mot plastforurensning.

Det er i dag stor frivillig oppryddingsinnsats i Oslofjordområdet. Innsatsen fra blant annet enkeltpersoner, organisasjoner og kommuner spiller en viktig rolle i arbeidet med å bedre miljøtilstanden i fjorden og er avgjørende for å nå målet om en ren Oslofjord. Mellom 2020 og 2025 har det blitt registrert over 4 000 ryddeaksjoner i og rundt Oslofjorden i ryddeportalene Rydde og Rent hav. Det er flere relevante tilskuddsordninger for slik innsats, herunder ordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt.

Tapt fiskeutstyr som allerede er havnet i miljøet utgjør en mer akutt trussel mot dyreliv i Oslofjorden, ved at det driver såkalt spøkelsesfiske – altså at utstyret, som tapte teiner, ruser og garn fortsetter å fange fisk uten at de høstes. Fiskeridirektoratet gjennomfører tokt for å samle inn tapte fiskeredskaper, og opprydding gjennomføres også av andre aktører, blant annet som følge av tilskuddsordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden og fjordens nedbørsfelt.

Dumping av båtvrak er et problem i Oslofjorden, og kan bl.a. føre til spredning av

mikroplast og miljøgifter. For å hindre at båtvrak dumpes i Oslofjorden, har Regjeringen styrket tilskuddsordningen for mottak og behandling av kasserte fritidsbåter med 8 millioner kroner i statsbudsjettet for 2026. Endringer i ordningens utforming vil utredes, herunder om det er behov for justeringer i øvre vektgrense.

Regjeringen vil i tillegg utrede en obligatorisk registreringsplikt for fritidsbåter. En slik plikt vil kunne gi myndighetene tilgang på informasjon om fartøy og eier, og dermed styrke muligheten til å håndheve prinsippet om at forurensere betaler. Det vil blant annet gjøre det lettere å spore opp etterlatte båter, som i dag utgjør et forsøplings- og forurensningsproblem i Oslofjorden.

Skipsfunn eldre enn hundre år er statens eiendom, jf. Kulturminneloven § 14. Mange av disse vil potensielt utgjøre en forurensningsfare samtidig som de kan ha stor kulturhistorisk interesse. Håndteringen av disse vrakene må vurderes i hvert tilfelle. Kulturmiljøforvalningen må forvalte skipsfunn som er av kulturhistorisk interesse på en måte som forhindrer at de innebærer miljøfare.

Tiltak:

- Fortsette å ta en aktiv rolle i arbeidet med regulering av prioritetslistestoffer gjennom kjemikalierregelverkene og globale konvensjoner. Ansvar: Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Fortsette arbeidet med å revidere tillatelser til forurensende industrivirksomhet, med krav om at virksomheten er iht. den beste tilgjengelige teknologien og at det tas hensyn til påvirkning på resipient. Der miljømålene i vannforskriften ikke nås, selv med den beste tilgjengelige teknologien, skal det vurderes enda strengere vilkår. Ansvar: Miljødirektoratet og statsforvalterne. Frist: Løpende.
- Vurdere å innføre nytt kapittel i forurensningsforskriften med krav til etablering, tømning og vedlikehold av sandfang. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: I løpet av 2026.
- Bidra til økt rensing av forurenset overvann gjennom etablering av rutiner for tømning av sandfang for å redusere utslippene av forurenset overvann til fjorden. Ansvar: Respektive veieiere. Frist: Løpende.
- Gjennomføre målrettede og risikobaserte tilsynsaksjoner for å sikre at tillatelse til forurensende industrivirksomhet overholdes. Ansvar: Miljødirektoratet og statsforvalterne. Frist: Løpende.
- Innlemme og gjennomføre relevant EU/EØS-regelverk i norsk rett, som revidert industriutslippsdirektiv, revidert avløpsdirektiv og forordning om forebygging av tap av plastpellets. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Vurdere å innføre ny lokal forskrift om forurensning fra opplagsplasser for fritidsbåter ved Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2027.
- Fortsette å ta en aktiv rolle i europeisk og internasjonalt arbeid for å redusere plastforurensning, bl.a. i forhandlingene om en global avtale for å redusere plastforurensning. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Gjennomføre OSPAR-beslutning om å forby bruken av utildekket XPS/EPS (isopor) i bøyer og pongtonger. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2029.
- Utrede behov for endringer av tilskuddsordningen for mottak og behandling av kasserte fritidsbåter. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Samle inn tapte fiskeredskaper. Ansvar: Fiskeridirektoratet. Frist: Løpende.
- Igangsette OSPAR-overvåkning av et utvalg av urbane strender i indre Oslofjorden for å fange opp lokale tilførsler fra byområder. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Årlig, fra og med 2027.

- Utrede en obligatorisk registreringsplikt for fritidsbåter. Ansvar: Nærings- og fiskeridepartementet. Frist: Sjøfartsdirektoratet hadde første delfrist 8. mai 2026. Nærings- og fiskeridepartementet beslutter i samråd med Klima- og miljødepartementet videre oppfølging.

Kunnskapsinnhenting:

- Videreføre og vurdere å styrke den nasjonale overvåkingen av miljøgifter og plastforurensning. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Endelig avklare tiltaksbehov om opprydding i forurenset sjøbunn i Moss, Kragerø og Iddefjorden. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Innen utgangen av 2027.
- Vurdere behov for kunnskapsinnhenting om forurenset sjøbunn i Tønsberg havneområde for å avklare tiltaksbehov. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 2030

5.6 Innsatsområde 6: Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper

Regjeringens mål: Øke alders- og størrelsessammensetning, tetthet og biomasse hos indikatorarter, og øke artsmangfold i bløtbunns- og hardbunnsøkosystemer innen 2030.

Den samlede belastningen på økosystemet i Oslofjorden er betydelig. Tiltak innen øvrige innsatsområder i denne planen er avgjørende for å bedre situasjonen for sårbare arter og verdifulle naturtyper.

Dette gjelder særlig tiltak for å stanse nedbygging av gruntvannsområder, der vi finner naturtyper som ålegressenger, bløtbunnsområder og tareskoger som er viktige for både fisk og sjøfugl. Ålegrasenger og tareskoger spiller en viktig rolle som oppvekst- og næringsområde for mange fiskearter. Bløtbunn er en annen naturtype som utgjør viktige beiteområder for fugl og fisk. Bløtbunn forekommer både i grunne og

dypere områder med sedimenter, og er spesielt utsatt for bunntørling. Tiltak som reduserer tilførselen av partikler og næringssalter, miljøgifter og forsøpling, samt restaureringstiltak og fisketiltak, vil også bidra til å bedre situasjonen for sårbare arter og verdifulle naturtyper, som ålegressenger, bløtbunnsområder og tareskoger. Det vises til egne kapitler for tiltak innen disse innsatsområdene.

Det er også behov for å videreføre gjeldende kartlegging, registrering og overvåking av marine naturtyper og arter, herunder også fremmede arter, og vurdere behovet for styrket innsats.

De tre store nullfiskeområdene og redskapsbegrensningene for både fritidsfiskere og yrkesfiskere som regjeringen besluttet sommeren 2025 har nå tredd i kraft. Tiltakene er nærmere beskrevet i kapittel 2 om gjennomførte tiltak.

Det er forventet at nullfiskeområdene over tid vil ha god effekt og bidra til å styrke fiskebestandene og økosystemet i Oslofjorden. Dette baseres på global forskning som viser at områder som er strengt beskyttet mot fiske gir store positive effekter. Blant annet er det påvist økning i tetthet, individstørrelse og biomasse av en rekke fiskebestander og andre arter. Effektene er raskest og tydeligst på arter som blir direkte påvirket av fiskeriene, men det er også påvist en generell økning i artsmangfold. Andre påviste effekter inkluderer gjenoppretting av viktige økosystemfunksjoner og styrking av naturens egen motstandsdyktighet. Selv om naturens selvreparerende evne er stor, kan det ta lang tid før økosystemene gjenoppbygges og effektene blir synlige, og hastigheten vil trolig i stor grad påvirkes av effekten av andre miljøtiltak i fjorden. Fiskeritiltakene kan også bidra til å styrke det høstbare overskuddet i fjorden.

Viktige suksesskriterier for positiv respons på fiskeforbud inkluderer håndhevelse, lang varighet, stor størrelse og isolasjon fra områder med stort fiskepress. Det er viktig at iverksatte tiltak i nullfiskeområdene følges opp gjennom forundersøkelser og

følgeforskning, som grunnlag for å vurdere tiltakenes effekt, og avdekke eventuelt behov for justering av tiltakene.

De nye fiskeritiltakene må også følges opp med god informasjon om de nye reglene, rettet mot relevante befolkningsgrupper. Det er også avgjørende med økt oppsyn og kontroll, herunder gjennom en samordnet innsats fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Statens naturoppsyn og politiet. Slik samordning har vist seg å være både effektivt og ressursbesparende sammenlignet med å drive oppsyn og kontroll hver for seg. I forliket om revidert nasjonalbudsjett for 2026 er Fiskeridirektoratet styrket med 5 millioner kroner for oppfølging av forbud mot fiske i nullfiskeområdene.

I forbindelse med innføringen av de nye fiskeritiltakene, besluttet regjeringen å utrede om det skal innføres en egen kvote for brisling i Oslofjorden, og om det bør bli innført en vektbegrensning på trålredskaper. Utredningene er inkludert som tiltak i denne planen.

Det er også relevante tiltak som i større grad retter seg direkte mot enkeltarter og spesifikke naturtyper.

Det har vært gode erfaringer med å etablere fredningsområder for hummer. Det har vist seg at både hummer og andre marine arter har økt i antall i disse områdene. Imidlertid mangler slike fredningsområder fortsatt i kommunene Bamble, Porsgrunn, Skien, Halden, Råde og Sarpsborg kommuner.

Bestanden av mellomskarv og sel har vokst i Oslofjorden og nærliggende områder. I Skagerrak har antallet mellomskarv økt betydelig, med rundt 4 400 hekkede par i 2025, og det er bekymringer rundt artenes mulige påvirkning på allerede svekkede fiskebestander i Skagerrak. Det er behov for mer kunnskap om sel og mellomskarvs økologiske rolle og påvirkning på fiskebestandene.

Europeisk ål er i sterk tilbakegang og regnes som den mest truede fiskearten som vandrer opp i norske vassdrag. Ålen er klassifisert som sterkt truet (EN) på Norsk rødliste og kritisk

truet (CR) av International Union for Conservation of Nature (IUCN), og har vært totalfredet i Norge siden 2010. Mange av vassdragene rundt Oslofjorden har historisk vært viktige leve- og oppvekstområder for ål i Norge. Det er behov for mer kunnskap om ålevandring i vassdrag som drenerer til Oslofjorden og mulig reetablering, bl.a. gjennom tiltak for å sikre ålens frie vandring. Det samme gjelder den mindre kjente anadrome arten havnøye, som er klassifisert som nær truet på Norsk rødliste, og som det har vært lite fokus på innen forskning og forvaltning.

Når det gjelder truede arter og naturtyper, har en direktoratsgruppe, ledet av Miljødirektoratet, vurdert de mest treffsikre virkemidlene for å ta vare på et utvalg av truede ansvarsarter og naturtyper. Dette har resultert i en oppfølgingsplan for truet natur der blant annet Ålegraseng og Sørlig sukkertareskog er med. Oppfølgingsplanen er et tverrsektorielt samarbeid mellom åtte departementer for å

bedre statusen til sterkt truet norsk natur. Hovedmålet er å ivareta og bedre rødlistestatusen for en rekke sterkt og kritisk truede arter og naturtyper frem mot 2035. Basert på kostnader, verdivurderinger og sannsynlig måloppnåelse, er 23 arter og 16 naturtyper prioritert for oppfølging, hvor flere av naturtypene er viktige områder for mange truede arter. Som del av arbeidet er det utpekt flere utvalgte naturtyper

og prioriterte arter. I Naturmeldingen (Meld. St. 35 (2023 –2024)) er det slått fast at regjeringen vil gjennomføre oppfølgingsplanen for truet natur.

Fremmede arter anses som en av de største truslene mot biologisk mangfold, og tiltak for å hindre etablering og spredning av fremmede arter er viktig for å beskytte stedeegne arter. Som ledd i dette arbeidet har Sjøfartsdirektoratet, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, gjennomført høring av nye krav for begroing på skrog for å hindre at fremmede arter etablerer seg i norske farvann. Klima- og miljødepartementet vil følge opp arbeidet. I tillegg finnes det handlingsplaner rettet mot enkeltarter som stillehavsøsters, en

generell tiltaksplan for *Bekjempelse av fremmede skadelige organismer* (2020–2025), samt regionale planer slik som *Handlingsplan mot fremmede skadelige arter i Oslo og Viken*. I sistnevnte trekkes spesielt stillehavsøsters frem som en marin art som bør bekjempes, og det listes i tillegg opp prioriterte områder for kartlegging, bekjempelse og overvåking.

Det er også flere ordninger for støtte til frivillig innsats mot fremmede arter, der frivillige til nå har gjort en stor innsats, særlig i arbeidet med å fjerne stillehavsøsters.

Det er et stort behov for styrket innsats mot fremmede marine arter. Det slår tiltaksplanen for *Bekjempelse av fremmede skadelige organismer* fast. Blant annet må kunnskapsgrunnlaget bedres for å kunne prioritere tiltak. Kunnskapen om innførsels- og spredningsveier har blitt bedre, og det er blant annet gjennomført en analyse av frekvensen og opprinnelsen av fremmede arter for fartøyanyløp i norske havner i 2020-2021. Det er likevel fortsatt behov for økt overvåking og kunnskap om fremmede marine arter. Tiltaksplanen for *Bekjempelse av fremmede skadelige organismer* skal revideres i løpet av 2026 og følger et eget løp.

Det er fortsatt viktig å ta ut mink. Dette har vist seg å ha god effekt, og arbeidet etter handlingsplanen mot mink må videreføres og styrkes.

Regjeringen la i januar 2025 frem en handlingsplan for sjøfugl, som følges opp i eget løp. Handlingsplanen har som mål at de negative påvirkningene på sjøfugl er redusert innen 2035. Gjennom planen fastsettes det nærmere mål, og det fremmes tiltak innenfor fire strategiske områder som skal bidra til å redusere den negative påvirkningen på sjøfugl. Et viktig tiltak fra handlingsplanen er opprettelsen av en ekspertgruppe med sjøfuglekspert, havforskere og klimaforskere for å videreutvikle arbeidet med sjøfugl og marine økosystemer og hvordan klimaendringene vil påvirke næringstilgang og levedyktighet for norske sjøfuglbestander. Ekspertgruppen skal bidra til et styrket grunnlag for å forbedre tilstanden i sjøfuglbestander.

I den forrige Oslofjordplanen ble det foreslått å gjennomgå ferdselsreguleringer i sjøfuglreservater fordi bl.a. artssammensetningen og hekketidene kan ha endret seg over tid siden etableringen av reservatene. Dette tiltaket fremmes også i den nye handlingsplanen for sjøfugl.

Forslag til endringer i til sammen 190 verneforskrifter har vært på høring i regi av Statsforvalteren i Oslo og Viken, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, og Statsforvalteren i Agder. Miljødirektoratet har gjennomgått tilrådingene fra de ulike statsforvalterne og sendt en samlet tilråding til Klima- og miljødepartementet, som vil vurdere gjennomføring av endringer i de aktuelle verneforskriftene.

Det er videre en forutsetning at forvaltningen av alle verneområder skjer i samsvar med naturmangfoldloven, verneforskriftene og handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene slik at verneverdiene ivaretas i samsvar med verneformålet.

Det er viktig at kommunene unngår inngrep og tiltak på verdifulle bløtbunnsområder, inklusive ålegrasenger, og sikrer viktige naturforekomster i kommunal arealplanlegging.

Det pågår også en rekke store infrastrukturtiltak rundt Oslofjorden som generer store mengder masser. I enkelte tilfeller deponeres disse i fjorden. Massene kan både være en ressurs, og et avfallsproblem.

I tilfeller hvor byggeprosjekter eller andre tiltak fører til forringelse av naturverdier, kan økologisk kompensasjon bidra til å begrense netto tap av natur. Økologisk kompensasjon innebærer at den ansvarlige for en naturødeleggende utbygging kompenserer for den uunngåelige ødeleggelsen ved å restaurere tilsvarende natur i et område der naturen allerede er forringet. Kjernen i økologisk kompensasjon er at økologiske funksjoner og arter som går tapt, erstattes ved kompenserende tiltak. I henhold til tiltakshierarkiet er det imidlertid svært viktig at slik kompensasjon kun benyttes som en siste utvei for å avbøte på uunngåelig skade etter at tiltak er utført for å unngå og minimere skade

på stedet. I Norge har krav om økologisk kompensasjon blitt stilt i enkeltsaker, men det er potensiale for å vurdere krav om kompensasjon mer systematisk.

Klimaendringer gjør at effekten av øvrige menneskelige aktiviteter forsterkes. Økt vanntemperatur, formørking av vann som følger av endret nedbørsmønster og økt avrenning fra land, vil trolig føre til endret sammensetningen av ulike arter. Disse endringene kan bidra til ytterligere ubalanse i fjorden. En del av tiltakene i planen vil kunne bidra til et mer robust økosystem, som er bedre rustet til å takle kommende klimaendringer. Klimaendringene vil også ha betydning på hvilke effekter vi kan forvente å se av arbeidet, og har også betydning for effekten av gjennomførte tiltak, blant annet innen jordbruket.

Klimaendringer påvirker allerede marine økosystemer i Norge, og det er forventet at det vil få stadig større betydning i tiårene som kommer. Det er behov for å vurdere ulike klimascenarier, og hvordan det vil kunne påvirke Oslofjorden på kort (10 år fram i tid), mellomlang (2050) og lang (2100) sikt under middels og høyt utslippsscenario, såkalte klimaframskrivninger.

I Havforvaltningsplanene (Meld. St. 21 2023–2024)) er det slått fast at regjeringen vil vurdere om flere nivåer av biologisk mangfold bør inkluderes som kvalitetselement for kystvann etter vannforskriften. Miljødirektoratet fikk på denne bakgrunn i 2025 i oppdrag å vurdere om flere nivåer av biologisk mangfold bør inkluderes som kvalitetselement for kystvann etter vannforskriften.

Tiltak:

- Utarbeide god informasjon til fiskere om de nye fiskereglene. Ansvar: Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2027.
- Sikre effektiv og koordinert oppsyn og kontroll med de nye fiskereglene, og vurdere behovet for styrking. Ansvar: Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Statens naturoppsyn og politiet. Frist: Løpende.

- Utrede om det skal innføres en egen kvote for brisling i Oslofjorden og om det bør bli innført en vektbegrensning på trålredskaper. Ansvar: Fiskeridirektoratet. Frist: 1. juli 2027. Nærings- og fiskeridepartementet beslutter i samråd med Klima- og miljødepartementet videre oppfølging.
- Etablere minst ett hummerfredningsområde i hver kommune. Ansvar: Fiskeridirektoratet i samarbeid særlig med Bamble, Porsgrunn, Skien, Halden, Råde og Sarpsborg kommuner. Frist: 1. januar 2028.
- Unngå etablering av kunstige sandstrender og andre inngrep på verdifulle bløtbunnsområder, inklusive ålegrasenger, og sikre viktige naturforekomster i kommunal arealplanlegging. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Utarbeide en plan for håndtering av masser fra infrastrukturtiltak. Ansvar: Samferdselsdepartementet. Frist: 1. januar 2028.
- Avklare videre arbeid med å innføre ev. krav for å hindre introduksjon av fremmede arter ved begroing av skip. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 31. desember 2026.
- Videreføre og vurdere å styrke arbeidet med fjerning av fremmede arter som stillehavsøsters og mink i henhold til gjeldende handlingsplaner. Ansvar: Statsforvalteren og Miljødirektoratet ved Statens naturoppsyn. Frist: Årlig.
- Gjennomføre endringer i verneforskriftene for sjøfuglreservater. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 31. desember 2026.
- Vurdere krav om økologisk kompensasjon, herunder i tillatelser, ved inngrep som forringer naturverdier i fjorden og fjordens nedbørsfelt. Ansvar: Ansvarlig myndighet. Frist: Løpende.
- Vurdere om flere nivåer av biologisk mangfold bør inkluderes som

kvalitetselement for kystvann etter vannforskriften. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2028.

Kunnskapsinnhenting:

- Følge opp de innførte fiskeritiltakene gjennom forundersøkelser og følgeforskning, som grunnlag for å vurdere tiltakenes effekt. Ansvar: Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet. Frist: Løpende.
- Videreføre og vurdere å styrke gjeldende kartlegging, registrering og overvåking av marine naturtyper og arter, herunder også fremmede arter, og vurdere behovet for styrket innsats. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Innhente mer kunnskap om sel og mellomskarvens økologiske rolle og påvirkning på fiskebestandene i Oslofjorden. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. juli 2027.
- Gjennomføre en systematisk kartlegging og mulighetsstudie med mål om å reetablere vandring for ål og havnøye i vassdrag som drenerer til Oslofjorden. Ansvar: Miljødirektoratet, i samråd med berørte direktorater. Frist: 1. juli 2028.
- Innhente kunnskap om betydningen av klimaendringers betydning på tilstanden i Oslofjorden, inkludert klimaframskrivninger. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2028.

5.7 Innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv

Regjeringens mål: Mer areal i 100-meters beltet langs Oslofjorden som i dag er privatisert eller utilgjengelig for allmennheten blir tilgjengelig for allmennhetens friluftsliv innen 2030.

Oslofjorden er Norges klart mest brukte strand- og sjøområde til friluftsliv. Det medfører et stort press på strandsonen og

fjorden til friluftsliv, samtidig som store deler av strandsonen er bygget ned og privatisert av hus, hytter og næringseiendom. Det skjer fortsatt en gradvis nedbygging og privatisering av strandsonen, i tillegg til at tilgangen til strandsonen flere steder er innskrenket på grunn av ulike stengsler og hindringer, som kan være både lovlige og ulovlige. Dette medfører samlet en betydelig begrensning i allemannsretten.

Interessen for fortsatt bygging i strandsonen er betydelig, ikke minst når det gjelder hyttebygging og ulike bygningsmessige tiltak som brygger i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Selv om det siden 1965 har vært et generelt byggeforbud i 100-meters beltet langs sjøen, har svært mye av strandsonen blitt bygget ned. I dag er det kun 40% av strandsonen som er tilgjengelig for folk flest i Ytre Oslofjord, og kun 30% i Indre fjord. Befolkningens mulighet til å utøve allemannsretten er dermed over tid blitt betydelig redusert i strandsonen langs Oslofjorden.

Et svært viktig tiltak for friluftsliv langs Oslofjorden er regjeringens mål om å stanse den videre nedbyggingen av strandsonen som ytterligere reduserer eller hindrer allemannsretten. Kapittel 5.3 inneholder en nærmere situasjonsbeskrivelse av nedbyggingen av 100-metersbeltet langs sjøen og tiltak for å redusere ytterligere nedbygging, og på den måten unngå at muligheten til å utøve allemannsretten langs Oslofjorden blir ytterligere redusert.

Regjeringen har som mål at mer areal i 100-meters beltet langs Oslofjorden som i dag er privatisert eller utilgjengelig for allmennheten blir tilgjengelig for allmennhetens friluftsliv innen 2030.

For å nå dette målet er det avgjørende at tidligere bebygget og/eller privatisert areal langs Oslofjorden åpnes opp for allmennhetens friluftsliv. Dette kan skje gjennom oppkjøp av privat og bebygd areal, blant annet gjennom ordningen statlig sikring av friluftslivsområder, transformasjon av grå arealer, fjerning av ulovlige stengsler eller annen

tilgjengeliggjøring for allmennheten av privatisert areal.

Et viktig tiltak er å fjerne ulovlige hindringer og stengsler til og i strandsonen. Fjerning av slike stengsler kan åpne betydelige arealer for friluftsliv langs strandsonen. Det er en problemstilling at hus- og hytteeiere utvider plenareal, setter opp gjerder, skilt og hagemøbler med mer i utmark, som begrenser allmennhetens lovlige ferdsel og hindrer tilgangen til strandsonen. Selv om dette hver for seg er små tiltak, utgjør de samlet en betydelig innskrenkning av allemannsretten og muligheten til å utøve friluftsliv langs Oslofjorden.

Den statlige ordningen der kommunene langs Oslofjorden får juridisk bistand til arbeidet med å fjerne ulovlige hindringer og stengsler i strandsonen, opprettet i 2022, har bidratt til å åpne areal langs Oslofjorden for allmennheten en rekke steder, slik at befolkningen i større grad kan bruke allemannsretten i strandsonen. Ordningen gir også juridisk bistand til å avklare hva som er innmark og utmark i strandsonen. Ordningen er videre brukt i arbeidet med å etablere kyststier, som ofte medfører juridiske utfordringer og uklarheter knyttet til en rekke eiendommer. Midler fra ordningen brukes også til kompetanseheving i kommunene knyttet til forvaltning av strandsonen.

Foruten kommunenes egne virkemidler, kan det for å skape nye områder for friluftsliv langs Oslofjorden, kjøpes opp areal som i dag er privatisert, for eksempel i form av næringseiendom eller bolig- eller hyttebebyggelse. Oppkjøp av områder i strandsonen med statlige midler kan være aktuelt. Ordningen statlig sikring av friluftslivsområder kan gi økonomisk støtte til kommunene og interkommunale friluftsråd til slike oppkjøp. Områder i Oslofjorden er prioritert i ordningen. Ordningen har bidratt til at en rekke attraktive strandeieendommer langs Oslofjorden har blitt varig sikret for allmennheten opp gjennom årene. De senere år ble blant annet den tidligere forsvarseiendommen Djupeklo i Fredrikstad, på hele 400 dekar, sikret i 2024. Helgerød, et område på 13 dekar ved Verdens Ende i Færder kommune, ble sikret i 2022, og sikringen av den 430 mål store tidligere

forsvarseiendommen på Mågerø i Færder kommune ble gjennomført i 2023.

Det finnes også eksempler på kommuner som med egne midler har kjøpt privat grunn. For eksempel kjøpte Oslo kommune høsten 2025 en attraktiv strandeieendom på Nordstrand, for å gi befolkningen bedre tilgang til Oslofjorden. Oslo kommune har flere ganger kjøpt eiendom der de selger boliger videre, men beholder de sjønære arealene for å sikre strandsonen for byens befolkning. I tillegg har private initiativ, som Sparebankstiftelsen, bidratt til oppkjøp av eiendommer langs fjorden.

Mange av de statlig sikrede friluftslivsområdene har høye friluftslivskvaliteter og opplevelsesverdier uten nærmere tilrettelegging, men en del steder er det behov for noe tilrettelegging for å realisere områdenes potensial for friluftsliv, og for å redusere forsøpling og slitasje. Det er en statlig ordning som gir midler til tilrettelegging av statlig sikrede friluftslivsområder, som ikke minst brukes på områdene i Oslofjorden. I tillegg gis det tilskudd til Skjærgårdstjenesten i Oslofjorden, som ble styrket i budsjettet for 2026.

Den nasjonale bevaringsstrategien for kystens kulturmiljø er et verktøy for prioritering og tverrsektorielt arbeid med forvaltning av kulturmiljø. Ferie og fritid langs kysten er et av deltemaene i strategien. Oslofjorden har en lang og mangfoldig kulturhistorie, og gjennom å ta vare på kulturmiljø som vitner om denne bruken, vil det bidra til å opprettholde og styrke attraktiviteten til viktige friluftslivsområder.

Besøksforvaltning er en viktig og nyttig metode i forvaltningen av mye brukte friluftslivsområder. Metoden bidrar til en langsiktig og helhetlig planlegging, der bruken av et område styres, slik at både natur- og kulturverdier, allemannsretten, opplevelsen og sikkerheten blir ivaretatt. Mange av strandområdene langs Oslofjorden har svært stor bruk, og denne metodikken vil være egnet flere steder for å løse utfordringer knyttet til stort besøk, eller eventuelt for å unngå at utfordringer oppstår senere. Miljødirektoratet vil derfor forsterke arbeidet med informasjon og veiledning om besøksforvaltning som

verktøy overfor kommuner og interkommunale friluftsråd langs Oslofjorden. Det vil også bli vurdert andre virkemidler for å bidra til at kommuner og interkommunale friluftsråd utarbeider besøksstrategier.

I 2022 ble det etablert et kystsonenettverk, som består av kommunene, fylkeskommunene og statsforvalterne langs Oslofjorden, i tillegg til blant annet Oslofjordens Friluftsråd og Miljødirektoratet. Formålet med nettverket er å bidra til kompetansebygging og erfaringsutveksling om strandsoneforvaltning langs Oslofjorden, med vekt på å bedre allmennhetens tilgang til strandsonen langs Oslofjorden. Nettverket ble de første årene driftet av Buskerud fylkeskommune, men driftes nå av Akershus fylkeskommune.

Driften av nettverket finansieres over Klima- og miljødepartementets budsjett. Kystsonenettverket bidrar til økt kompetanse om strandsoneforvaltning, både blant politikere og ansatte. Kommunenes tilbakemelding er at nettverket er svært nyttig for deres arbeid med strandsonen.

Det er viktig at alle kan få tilgang til fjorden, uavhengig av om de disponerer bil eller ikke. Det er i tillegg et mål å redusere bilbruken frem til utfartsområdene langs fjorden. Kommunene oppfordres dermed til å vurdere om det er behov for økt kollektivtilbud frem til badeplasser og utfartsområder langs Oslofjorden. Dette kan være både flere avganger, nye eller utvidede ruter eller nye holdeplasser. I tillegg kan det vurderes om tilgjengeligheten til øyene i fjorden bør bedres.

Partikler fra isopor er en kilde til mikroplast i Oslofjorden. Dette kommer i hovedsak fra flytebrygger, pontonger og badeflåter, samt bøyer. Klima- og miljødepartementet vil derfor vurdere tiltak for å erstatte badeflåter, bøyer og eventuelt flytebrygger i statlig sikrede friluftslivsområder, og eventuelt andre offentlige friluftslivsområder som driftes av Skjærgårdstjenesten, som inneholder isopor, med naturvennlige materialer.

Det er viktig med både god kunnskap om friluftslivsområdene og om utviklingen av tilgjengelig areal for allmennhetens friluftsliv. Da det langs Oslofjorden er mange

friluftslivsområder med svært stor bruk, vil flere kommuner langs Oslofjorden være egnet for å utvikle og prøve ut en pilot for friluftslivsregnskap (arealregnskap for friluftsliv). Et friluftslivsregnskap vil være et verktøy for å følge utviklingen i arealbruk over tid, både knyttet til tap av viktige friluftslivsområder og utvikling av nye. Klima- og miljødepartementet vil ta initiativ til en slik pilot.

Tiltak:

- Videreføre Kystsonenettverket for Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: Løpende.
- Gjøre areal i strandsonen langs Oslofjorden som i dag er privatisert tilgjengelig for allmennhetens friluftsliv, f.eks. gjennom oppkjøp av privat eiendom og fjerning av ulovlige stengsler i strandsonen. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og alle kystkommunene. Frist: Løpende.
- Vurdere om det er behov for bedret kollektivtilbud frem til badeplasser og utfartsområder langs Oslofjorden, samt til øyene. Ansvar: Alle kystkommunene og fylkeskommunene. Frist: Løpende.
- Utarbeide og videreføre kulturmiljøplaner, blant annet for å fremme et attraktivt friluftsliv. Ansvar: Kommunene. Frist: Løpende.
- Styrke arbeidet med å motivere kommuner og interkommunale friluftsråd til å bruke besøksforvaltning som metode for å ivareta tilgjengelighet og attraktivitet til mye brukte friluftslivsområder, samtidig som naturverdier ivaretas. Ansvar: Miljødirektoratet og fylkeskommunene. Frist: Årlig.
- Vurdere tiltak for å erstatte badeflåter, bøyer, pontonger og eventuelt flytebrygger i statlig sikrede friluftslivsområder, og eventuelt andre offentlige friluftslivsområder som driftes av Skjærgårdstjenesten, som inneholder isopor, med naturvennlige materialer. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2029.

Kunnskapsinnhenting:

- Utvikle og prøve ut en pilot for arealbasert friluftslivsregnskap (i en eller flere kommuner langs Oslofjorden). Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2029.

5.8 Organisering av arbeidet

Dagens organisering av Oslofjordarbeidet er nærmere beskrevet i kapittel 1.

Regjeringen vil gjøre en rekke nye organisatoriske grep for å sikre en god oppfølging av denne planen. Dette på bakgrunn av innspill fra blant annet Miljødirektoratet og også NIVA ifm. deres samfunnsvitenskapelige forskning på Oslofjordarbeidet.

De nye organisatoriske grepene utgjør regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak nr. 905, 8. juni 2026, der *«Stortinget ber regjeringen i den kommende reviderte Oslofjordplanen vurdere om det bør opprettes et prosjekt for å styrke koordinering blant alle aktører i arbeidet, med formål om å gjenopprette en god økologisk tilstand i Oslofjorden.»*

Det vil for det første opprettes en referansegruppe, for bedre involvering av frivillige organisasjoner, næringsliv, innovasjon og forskning. Gruppen vil årlig få anledning til å komme med innspill til arbeidet for fjorden og også orientere om sitt arbeid til Klima- og miljødepartementet.

For å sikre økt tiltaksgjennomføring, vil det videre opprettes en gruppe for ansvarlige myndigheter, herunder direktorater, statsforvalterne, representanter fra kommunene og andre sentrale ansvarlige myndigheter. Gruppen vil ledes av Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjordrådet, som med dette vil få en tydeligere pådriverrolle overfor ansvarlige myndigheter. Gruppen skal møtes minst to ganger i året. Sekretariatets mandat vil på denne bakgrunn oppdateres, for å tydeliggjøre og utvide mandatet i tråd med gjeldende og nye oppgaver.

For direktorater og underliggende etater skal ansvarlig departement årlig gi føringer i form av oppdrag, instruks eller liknende om å følge opp tiltakene i planen. Dette for å sikre at tiltakene prioriteres og blir gjennomført. At dette inkluderes som et tiltak i denne planen, gjør også at det at slike styringssignaler faktisk blir gitt kan følges opp gjennom den årlige rapporteringen på gjennomføring av tiltak.

Oslofjordrådet videreføres, men vil nå bli utvidet med en representant fra en kommune i Telemark, og en ytterligere representant fra en kommune i Innlandet. Det vil også vurderes om sammensetningen av kommuner i rådet for øvrig bør endres i kommende planperiode. Det stilles også klare forventninger til at rådsmedlemmene utveksler informasjon om Oslofjordarbeidet i egen region etter rådsmøtene. Økokrim får plass i Oslofjordrådet som observatør, for å ivareta miljøkriminalitetsaspektet under Oslofjordplanen.

Rapportering for gjennomføring av tiltak til sekretariatet vil også videreføres, men rapporteringstidspunkt vil endres til slutten av året for bedre samgang med blant annet kommunenes budsjettprosesser. Det er også flere som har pekt på overlappende rapportering under Oslofjordplanen, KOSTRA og vannforvaltningsplanene, noe som så langt som mulig bør unngås.

Grep for å styrke kommunikasjonen om Oslofjordarbeidet vil også vurderes, blant annet har behov for en egen nettside for arbeidet blitt foreslått. Den samfunnsvitenskapelige følgeforskningen om Oslofjordarbeidet bør også videreføres.

Miljøkriminalitet er en selvstendig og økende trussel mot miljøet i Oslofjorden. Økokrim utga høsten 2025 en egen trusselvurdering på fagområdet, som peker på at også summen av mange tilsynelatende små lovbrudd kan utgjøre alvorlig skade på natur og miljø. Trusselvurderingen understreker videre at en betydelig andel av miljøkriminaliteten er økonomisk motivert – enten ved direkte profitte eller ved kostnadsbesparelser som følge av unngåtte utgifter til lovpålagte tiltak. Eksempler på miljøkriminalitet i Oslofjorden er ulovlig forurensning, dumping av avfall,

forsøpling til sjøs, senking av båter, ulovlig bygging i strandsonen, ulovlig anleggelse av sandstrender, ulovlig fiske, ferdsel i verneområder og spredning av fremmede arter.

I 2025 ble det anmeldt 80 miljøkriminalitetssaker knyttet til Oslofjorden, hvorav 50 gjaldt overtredelse av fiskerilovgivningen. Økokrim antar at mørketallene er betydelige.

De siste årene er det innført en rekke nye forbud i og langs fjorden. Det er avgjørende at disse reglene håndheves effektivt, og at alvorlige overtredelser etterforskes og irettesføres. Manglende håndhevelse svekker tilliten til regelverket og undergraver virkningen av øvrige tiltak i planen.

En rekke offentlige etater har ansvar for kontroll og håndheving av regelverket i og langs Oslofjorden. For at innsatsen skal være effektiv, er det nødvendig med en styrket og mer systematisk samhandling mellom disse etatene og påtalemyndigheten. Koordineringsansvaret mellom etatene må tydeliggjøres. Økokrim bør ha en sentral faglig rolle i oppfølgingen av miljøkriminaliteten i området, herunder ved bistand til etterretning, informasjonsdeling, kriminalitetsforebyggende tiltak, kompetanseoverføring og koordinert straffesaksbehandling.

Det er behov for å tilføre dedikerte ressurser til dette arbeidet. Klima- og miljødepartementet vil i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet vurdere hvordan innsatsen mot miljøkriminalitet i Oslofjorden best kan organiseres, herunder om det bør etableres en forpliktende samvirkemodell ledet av Økokrim, med Oslofjorden som felles geografisk innsatsområde.

Tiltak:

- Opprette en referansegruppe for Oslofjordarbeidet, med representanter fra utvalgte frivillige organisasjoner, næringsliv, innovasjon og forskning. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: 1. januar 2027.
- Opprette en gruppe med sentrale ansvarlige myndigheter, ledet av Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjordreådet, for å sikre gjennomføring av planens tiltak. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: 1. januar 2027.
- Vurdere sammensetningen av kommuner i rådet i neste planperiode. Ansvar: Klima- og miljødepartementet i samråd med Osloregionen IPR. Frist: til første ordinære møte i Oslofjordreådet i 2027.
- Utvide Oslofjordreådet med en representant fra en kommune i Telemark, og en ytterligere representant fra en kommune i Innlandet. Ansvar: Klima- og miljødepartementet. Frist: til første ordinære møte i Oslofjordreådet i 2027.
- Utveksle informasjon om Oslofjordarbeidet i egen region etter rådsmøtene. Ansvar: Rådsmedlemmene. Frist: Etter hvert rådsmøte.
- Årlig gi føringer i form av oppdrag, instruks eller liknende til direktorater og underliggende etater om å følge opp tiltakene i denne planen. Ansvar: Departementene. Frist: Hvert år, ifm. de årlige tildelingsbrevene.
- Styrke kommunikasjon om Oslofjordarbeidet. Ansvar: Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjordreådet og besøksentre rundt Oslofjorden. Frist: Løpende.
- Videreføre den samfunnsvitenskapelige følgeforskningen om Oslofjordarbeidet. Ansvar: Miljødirektoratet. Frist: Løpende.
- Endre rapporteringstidspunkt til slutten av året og unngå overlappende rapportering. Ansvar: Miljødirektoratet/Sekretariatet for Oslofjordreådet. Frist: Fra og med 2027.
- Vurdere å etablere et forpliktende samarbeidsformat og samvirke mellom politiet, påtalemyndigheten og relevante forvaltningsorganer for å avdekke, forebygge og bekjempe miljøkriminalitet i Oslofjorden. Ansvar: Klima- og miljødepartementet og Justis- og

beredskapsdepartementet. Frist: 15. september 2027.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Alle kostnader for det offentlige som følger av tiltak i denne planen, inkludert kunnskapsinnhentingstiltak, dekkes innenfor berørte departementers gjeldende budsjettammer. Gjennomføring av tiltakene vil være avhengig av prioriteringene i de årlige budsjettene.

Før det tas stilling til gjennomføring av nye tiltak, skal konsekvensene utredes på vanlig måte iht. Utredningsinstruksen.

Administrative konsekvenser

Gjennomføring av tiltakene i planen kan medføre administrative konsekvenser for de som er ansvarlige for gjennomføring. De administrative konsekvensene vil primært være knyttet til utnyttning og eventuelt omprioritering av eksisterende personalressurser i de ulike virksomhetene. Det antas at det i liten grad vil være behov for økte personalressurser utover dagens rammer. Eventuelle kostnader knyttet til administrative konsekvenser dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

Tiltakene i planen er ikke juridisk bindende. Ingen av tiltakene som oppfordrer kommuner/fylkeskommuner, private aktører eller andre organisasjoner til å gjennomføre tiltak, er pålegg fra statens side. Kommuner/fylkeskommuner, private aktører og andre organisasjoner kan søke om tilskudd for statlig medfinansiering. Utover tiltak statlige myndigheter selv er ansvarlige for å gjennomføre er tiltakene hovedsakelig oppfordringer til aktørene om bruk av virkemidler aktørene rår over selv.

Økonomiske konsekvenser

Kostnader

Gjennomføring av flere av tiltakene i denne planen kan føre til økte kostnader. Før det tas stilling til gjennomføring av nye tiltak, skal konsekvensene utredes på vanlig måte iht. Utredningsinstruksen.

Nytten for samfunnet

Nytten for samfunnet ved å gjennomføre de ulike tiltakene i planen er knyttet til både bruks- og ikke bruksverdier i naturen. Opprettholdelse av både bruks- og ikke bruksverdier vil bidra til å nå nasjonale miljømål knyttet til forurensning, naturmangfold og friluftsliv. Flere av tiltakene vil også bidra til å oppfylle forpliktelsene i EØS-avtalen, herunder om å etterleve kravene i Avløpsdirektivet og Vanddirektivet. Tiltakene kan ha stor nytte for miljøutviklingen i Oslofjorden. De kan blant annet bidra til et mer robust økosystem som er bedre rustet til å takle framtidens klimaendringer. Samtidig bidrar tiltakene til å ivareta eller gjenopprette økosystemtjenester som er viktige for samfunnet.

Det vil trolig være høyere kostnader forbundet med ikke å gjennomføre- eller utsette tiltakene, da det ofte er dyrere å gjenopprette tapte naturverdier og friluftsområder, enn å ta vare eksisterende verdier. Gjennomføring av tiltakene i denne tiltaksplanen kan dermed bidra til å redusere fremtidige kostnader. Denne tiltaksplanen vektlegger også bedre samordning på tvers av sektorer og ulike aktører, noe som kan forventes å føre til effektiviseringsgevinster.

Det antas at gjennomføring av tiltakene også vil ha stor nytte for brukerinteressene knyttet til Oslofjorden. Konkrete økonomiske gevinster knyttes blant annet opp mot at bedret vannkvalitet vil bidra til økte inntekter knyttet til kommersielt fiske og hummerfiske på sikt, og at regionen blir mer attraktiv for reiseliv og friluftsliv. Lokale og regionale ringvirkninger for næringslivet kan være flere besøkende som fører til økte inntekter for blant annet varehandelen, reiselivsbedrifter som hoteller, campingplasser, hytteutleie, båtutleie m.m. Bedret miljøtilstand og vannkvalitet kan øke potensialet for videre utvikling av naturbasert reiseliv og utøvelse av friluftsliv. Økt friluftsliv og bedre

muligheter for gode opplevelser som følge av blant annet mindre nedbygging av strandsonen og dermed bedre tilgang for allmenheten, er også viktig i et folkehelseperspektiv.

7. Oversikt over mål

[Liste over endelige mål for planen etter høring (overordnede og regjeringens mer konkrete mål for det enkelte innsatsområde).]

8. Oversikt over tiltak

[Liste over endelige tiltak etter høring.]

Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen
landskapsvernområde
v/ Erik Johansen Dobbedal

Deres ref

Vår ref
26/2297-

Dato
3. august 2026

Søknad om utsatt frist for å avgi høringssvar

Departementet viser til spørsmål om høringsfrist for innspill til regjeringens forslag til ny Oslofjordplan.

Høringsfristen er forlenget til 15. september 2026, og for kommuner og fylkeskommuner, som skal behandle innspillet politisk, er fristen satt til 15. oktober 2026. Departementet gir utsatt frist til 15. oktober også for nasjonalparkstyrene.

Med hilsen

Lindis Nerbø (e.f.)
avdelingsdirektør

Linn Helmich Pedersen
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

RS 42/2026 Orienteringer
ST 39/2026 Eventuelt